

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

Herec činohry NDM

Petr Panzenberger

OPERA

Smetanův DALIBOR prožívá svůj tragický příběh v Divadle Antonína Dvořáka

ČINOHRA

Nenechte si ujít MLS o několika chodech v Divadle Jiřího Myrona

BALET

Připravujeme novou inscenaci LABUTÍHO JEZERA. Jak bude vypadat?

MUZIKÁL

Skvělý britský muzikál OLIVER! nabídne příležitost dětským hercům

SWINGOVÝ KONCERT

TOMÁŠ SAVKA

10 + 20 + 60s = 40

Doprovází **Big Band Ostrava**

Tomáš Savka – 10 let v Ostravě + 20 let profesionální kariéry + zazpívá repertoár swingových písní 60. let na jedinečném, tedy jediném koncertě, který mu nadělilo NDM k jeho 40. narozeninám.

Zazní světové i české swingové melodie za doprovodu jazzového orchestru **Big Band Ostrava**. Přijďte s Tomášem společně oslavit jeho jubileum.

Můžete se těšit i na speciálního hosta!

Pátek 13. října 2023
v 19 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Foto archiv Tomáše Savky

SLOVO ŘEDITELE DIVADLA

Vážení a milí přátelé,

vizuál k tradičnímu otevíracímu GALAVEČERU k zahájení již 105. sezóny Národního divadla moravskoslezského, sezóny 2023/2024, přináší neobvyklý pohled na štítové sousoší na vrcholu čelní fasády Divadla Antonína Dvořáka (viz zadní obálka časopisu). Jeho autorem je vídeňský architekt Leopold Kosig (1864–1944), který se podílel na výzdobě řady divadelních budov po celé Evropě. Sousoší nese název *Vítězství Poezie nad Sfingou*. Vyobrazuje postavu Múzy s pochodní, stojící nad krotkou Sfingou (Sfinga je symbolem záhadnosti, hádanky života), přičemž výjev pozoruje chlapec (amoret) s lyrou, klečící na stohu knih. Dílo je tedy inspirováno řeckou mytologií: dle pověsti byl zasvěcen zkáze každý, kdo nerozluštil hádanku, kterou mu položila Sfinga. Poezie, která hádanku znala, získala nad Sfingou moc. Sousoší tak znázorňuje již vydobyté vítězství nad Sfingou a malý chlapec s andělskými křídly symbolizuje možný doprovod básně – hudbu. Lyra v chlapcově náručí se přestala objevovat na fotografiích v 60. letech, její další osud se nám zatím nepodařilo vypátrat. Fotograf Petr Hruběš pořídl tuto fotografii z vysoko zdvižené plošiny, a tak se mohl po čase opět někdo podívat do očí všem třem alegorickým postavám a o tento pohled se s námi podělit.

Zmíněné sousoší je jedinou spojnici s původní podobou průčelí této naší divadelní budovy. Od jejího otevření v roce 1907 až do roku 1954 stálo na vrcholu původní neobarokní fasády. Tu při její rekonstrukci v letech 1954–1956 nahradilo novoklasicistní průčelí, které je již téměř 70 let nerozlučně spojeno s touto divadelní budovou. Je zde s námi déle než její původní vnější podoba. Možná, že byste ji mnozí na některých historických fotografiích ani nepoznali. Vnější kabát se změnil, ale hlediště nás vítá ve své původní kráse, kterou mu v plném lesku

vrátila zejména poslední rekonstrukce v letech 1999–2000! Prostřednictvím fotografické koláže se Sfinga, Poezie a malý andělský chlapec, který by hrál i na lyru, pokud by nezmizela neznámo kam, potkávají s mladou herečkou našeho činoherního souboru, půvabnou Sárrou Erlebachovou. Zve nás nejen na zahajovací *Galavečer*, ale na celou 105. sezónu. Naše divadlo opět probudíme k životu po čase letních prázdnin svěží současností. Avšak s vědomím kontinuity a souvislosti! Více než stoletá tradice našeho divadla je výzvou, odpovědností a inspirací! INSPIROVÁNÍ TRADICÍ jsme pro Vás připravili sezónu s návraty klasických titulů i se spoustou novinek, českých i světových premiér. Tradici udržujeme tím, že ji tvoříme rozvíjíme, vytváříme a přidáváme k ní něco nového. Koneckonců i oblíbenému zahajovacímu *Galavečeru* můžeme dnes již říkat tradiční. Koná se pravidelně od začátku sezóny 2010/2011 (s výjimkou dvou covidových přerušení), takže bude letos již dvanáctý!

INSPIROVÁNÍ TRADICÍ... Napsali jsme doslova zlatým písmem motto 105. sezóny Národního divadla moravskoslezského, která právě začíná! A na jejím konci si připomeneme výročí postavení budovy našeho druhého velkého divadla – Divadla Jiřího Myrona. V červnu totiž uplyne již 130 (!) let od otevření českého Národního domu. Ano, tak dlouho se tam již hraje české divadlo! Ale to bude až na konci sezóny. Teď stojíme na jejím začátku. Plni energie a radostného očekávání krásných divadelních setkávání s Vámi, našimi milými diváky.

Těším se na Vás v našich hledištích!

V úctě srdečně

Jiří Nekvasil

Poznali byste na této fotce dnešní Divadlo Antonína Dvořáka?
Zdroj archiv NDM

OPERA _____ 5

ČINOHRA _____ 17

BALET _____ 25

MUZIKÁL _____ 33

EXTRA _____ 46

ATELIÉR _____ 48

PROGRAM _____ 52

PREMIÉRY

ZÁŘÍ – ŘÍJEN 2023

9. a 10. září 2023 / Divadlo Antonína Dvořáka
a Divadlo Jiřího Myrona

**GALAVEČER
K ZAHÁJENÍ SEZÓNY
2023/2024**

MUZIKÁL
5. a 7. října 2023 / Divadlo Jiřího Myrona
Lionel Bart

OLIVER!

OPERA
12. a 14. října 2023 / Divadlo Antonína Dvořáka
Bedřich Smetana

TAJEMSTVÍ

ČINOHRA
Premiéra je z provozních důvodů odložena
Původní datum premiéry
27. října 2023 / Divadlo „12“

Kamila Hladká – Sabina Macháčová

**HORNICKÉ
VDOVY**

Budte s námi i ve virtuálním světě...

Národní divadlo
moravskoslezské

ndm ostrava

Národní divadlo
moravskoslezské

ndm.ostrava

www.ndm.cz

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ (založeno 1919)

Národní divadlo moravskoslezské se sídlem v Ostravě je největším a nejstarším profesionálním divadlem v Moravskoslezském kraji a zároveň největší kulturní institucí zřizovanou statutárním městem Ostrava. Je nepřehlédnutelným centrem kulturního, duchovního, intelektuálního a společenského života občanů Ostravy a širokého okolí. Jako jediné na Moravě má divadlo čtyři umělecké soubory – operu, činohru, balet a muzikál, které hrají pravidelně na třech stálých scénách: v Divadle Antonína Dvořáka, Divadle Jiřího Myrona a Divadle „12“.

Široce rozkročená ambiciózní dramaturgie všech čtyř uměleckých souborů je vedena systematickou snahou oslovit co nejširší divácké spektrum všech generací a zájmů. Od klasického českého a světového repertoáru přes objevnou dramaturgii a současnou tvorbu až k experimentálnímu dílu a projektům mnohdy na hranicích žánrů. Svou úrovní se dnes Národní divadlo moravskoslezské řadí ke špičce českého divadelního umění, což dokládají jak ocenění na divadelních festivalech, tak zájem domácích i zahraničních inscenátorů, choreografů i sólistů, kteří zde hostují.

Společně s Ostravským centrem nové hudby je Národní divadlo moravskoslezské pořadatelem festivalu NODO (Dny nové opery Ostrava / New Opera Days Ostrava). Několikadenní festival poskytuje co dva roky prostor pro realizaci nových operních děl současných skladatelů. Poprvé se festival NODO konal v roce 2012, kdy se setkal s velkým zájmem účastníků i médií.

Divadlo Antonína Dvořáka

Divadlo bylo postaveno v novobarokním stylu podle návrhu vídeňského architekta Alexandra Grafa v roce 1907. Do roku 1919 v něm hrál pouze německý soubor a čeština v této budově zazněla poprvé až v roce 1919, kdy zde začalo hrát Národní divadlo moravskoslezské. Během druhé světové války utrpěla budova bombardováním a byla nutná rekonstrukce.

V roce 1948 bylo divadlo přejmenováno na Divadlo Zdeňka Nejedlého a v 50. letech došlo ke změně vnějšího vzhledu: novobarokní prvky byly nahrazeny sloupovou řadou v průčelí, kterou můžeme vidět dodnes. Od roku 1990 nese tato budova název Divadlo Antonína Dvořáka. Při rekonstrukci v letech 1999–2000 došlo také k uzavření loubí před hlavním vstupem, které je dnes součástí interiéru.

Dominantními barvami interiéru jsou červená, bílá a zlatá. Divadlo Antonína Dvořáka je domovskou scénou souboru opery, hrají zde i soubory činohry a baletu. Hlediště divadla po rekonstrukci na přelomu tisíciletí pojme 517 diváků.

Divadlo Jiřího Myrona

Původně český Národní dům byl postaven v roce 1894 podle projektu Josefa Srba v novorenesančním stylu. V letech 1908–1919 zde působilo první stálé české ostravské profesionální divadlo. Když bylo v roce 1919 založeno Národní divadlo moravskoslezské, přesunulo se zpět do budovy Městského divadla. Po okupaci Československa se do Městského divadla vrátili Němci a Češi se přesunuli do Národního domu, který musel být zásadně zrekonstruován.

Po druhé světové válce byla budova přejmenována na Lidové divadlo (1945), od roku 1954 nese název Divadlo Jiřího Myrona. Zásadním datem byla noc ze 6. na 7. prosince 1976, kdy divadlo vyhořelo. Po rozsáhlé rekonstrukci a dostavbě bylo opět otevřeno v roce 1986. Na podzim roku 2017 započala další rozsáhlá rekonstrukce DJM, která byla dokončena na jaře 2019.

Dominantní barvou interiéru divadla je okrová a hlediště disponuje kapacitou 615 diváků. Divadlo Jiřího Myrona je domovskou scénou souboru muzikálu, účinkuje zde rovněž činoherní a baletní soubor.

Divadlo „12“

Divadlo „12“ je od 100. sezóny komorním divadelním prostorem Národního divadla moravskoslezského. Slavnostní otevření se uskutečnilo dne 16. září 2018. Scéna se nachází v areálu budov Divadla Jiřího Myrona na třídě Čs. legií 12 v prostorách, kde dříve bývala Občanská záložna.

Divadlo tvoří dva prostory – mimo divadelní sál je to také divadelní bar Ve Dvanáctce. Autorem architektonické studie byl architekt Jiří Stejskalík. Toto divadlo pro 60 diváků nabízí velmi intimní atmosféru a jedinečný intenzivní kontakt mezi hercem a divákem. Je místem pro inscenace a aktivity všech souborů NDM i pro další experimentální divadelní projekty na pomezí žánrů.

opera

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Bedřich Smetana (1824–1884)

TAJEMSTVÍ

Komická zpěvohra o třech dějstvích z roku 1878

Hudební nastudování: Jakub Klecker

Režie: Tomáš Studený

Obnovené premiéry 12. a 14. října 2023 v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky

Bedřich Smetana (1824–1884)

CERTOVA STĚNA

Komicko-romantická opera o třech dějstvích z roku 1882

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Režie: Jiří Nekvasil

Obnovené premiéry 14. a 16. prosince 2023 v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky

Bedřich Smetana (1824–1884)

BRANIBOŘI V ČECHÁCH

Zpěvohra o třech jednáních z roku 1863

Hudební nastudování: Jakub Klecker

Režie: Jiří Nekvasil

Obnovené premiéry 22. a 24. února 2024 v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými

a anglickými titulky

Bedřich Smetana (1824–1884)

LIBUŠE

Slavnostní zpěvohra o třech dějstvích z roku 1872

Hudební nastudování: Robert Jindra

Scénická realizace: Jiří David a Martin Dostál

Koncertní uvedení 10. března a 12. května 2024 v Divadle Jiřího Myrona

V koprodukcí s Janáčkovou filharmonií Ostrava a Pražským filharmonickým sborem

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky

REPERTOÁR OPERY (ZÁŘÍ – ŘÍJEN 2023)

Bedřich Smetana
DALIBOR
Hudební nastudování: Robert Jindra
Dirigent: Jiří Habart / Robert Jindra
Režie: Martin Otava
13. 9. (18.30), 22. 9. (18.30), 17. 10. (18.30),
26. 10. (18.30)

Richard Wagner
TANNHÄUSER
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
19. 9. (18.00), 23. 9. (18.00), 24. 10. (18.00)

Claudio Monteverdi
TANEC NEVDĚČNIC
&
Henry Purcell
DIDO A AENEAS
Hudební nastudování:
Jiří Habart
Dirigent: Jiří Habart
Režie: Jiří Nekvasil
21. 9. (19.00), 24. 9. (17.00), 3. 10. (19.00)

Dramaturgické
úvody k inscenaci se
konají třičtvrté hodiny
před začátkem prvního
titulu v kavárně
Národní dům.

Bedřich Smetana
PRODANÁ NEVĚSTA
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Jiří Habart / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
1. 10. (16.00), 4. 10. (18.30),
21. 10. (18.30)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Bedřich Smetana
TAJEMSTVÍ
Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Josef Kurfirt
Režie: Tomáš Studený
12. 10. (18.30) – **obnovená premiéra**,
14. 10. (18.30), 18. 10. (18.30)

Viktor Ullmann
**ROZBITÝ DŽBÁN
& CÍSAŘ ATLANTIDY
aneb Odepření smrti**
Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Maroš Potokár
Režie: Rocc
20. 10. (18.30), 25. 10. (19.00)

Půl hodiny
před každým operním
představením v Divadle
Antonína Dvořáka jsou pro vás
připraveny ve foyeru 1. balkónu
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK HUDEBNÍHO ŘEDITELE OPERY

Soubor opery odehrál své poslední představení sezóny na prestižním Národním festivalu Smetanova Litomyšl. Byla jím *Prodaná nevěsta* a na fotografii jsou naši skvělí „domáci“ Mařenka Veronika Rovná a Kecal Martin Gurbaľ. Nemohl jsem představení ze zdravotních důvodů dirigovat, a tak za mě zaskočil Jiří Habart, pro kterého se tak představení stalo debutem na tomto festivalu.

Tuto fotografii mi poslala Veronika před začátkem představení a moc mě potěšila, rozhodl jsem se ji ukázat i Vám, milým čtenářům, a popřát nám všem krásnou novou divadelní sezónu!

Váš
Marek Šedivý

Marek Šedivý

Martin Gurbaľ (Kecal) a Veronika Rovná (Mařenka) před představením
PRODANÉ NEVĚSTY na Národním festivalu Smetanova Litomyšl
Foto archiv Marka Šedivého

SEZÓNA 2023/2024 – OPERA

Podobu operní sezóny 2023/2024 jsme v Národním divadle moravskoslezském plně podřídili roku 2024 – **Roku české hudby**. Taťto světově proslulá kulturní tradice se s periodou jedné dekády vrací v každém letopočtu končícím číslicí 4. Tentokrát však jde o návrat zcela výjimečný, jelikož uplyne právě sto let od jejího založení. Sto let Roku české hudby pak neomylně připomíná i dvousté jubileum narození Bedřicha Smetany a pro nás v opeře NDM to samozřejmě znamená naplnění desetiletého dramaturgického projektu nesoucího název **Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024**. Jsme jediný operní dům na světě, který po více než třiceti letech realizuje ve vlastním nastudování kompletní uvedení všech 8 dokončených oper Bedřicha Smetany. Než se tak stane, čeká nás ještě nemalý kus poctivé umělecké práce.

Premiérou *Dalibora* jsme v závěru minulé sezóny představili poslední scénicky ztvárněné dílo, které zbývalo doplnit do mozaiky inscenací našeho cyklu. (Vizuální podobu inscenace si můžete prohlédnout na následující dvoustraně.) Zajistě, ve „*Braprodali dvě hutače*“ pořád ještě postrádáme „*li*“ čili **Libuši**. Mistrovu slavnostní zpěvohru však uvedeme v podobě dvou scénických koncertů, o jejichž vizuální realizaci se postarají Jiří David a Martin Dostál. Dirigentem obou provedení bude Robert Jindra a pro rozšíření synergie našeho projektu jsme přizvali také Janáčkovu filharmonii Ostrava a Pražský filharmonický sbor. V této chvíli máme na aktivním repertoáru *Prodanou nevěstu*, *Dalibora*, *Dvě vdovy* a *Hubičku* a čeká nás tedy příprava obnovených premiér tří

První kompletní uvedení cyklu zahájíme symbolicky
v den 200. výročí Smetanova narození:

BRANIBOŘI V ČECHÁCH	2. 3. 2024	HUBIČKA	7. 3. 2024
PRODANÁ NEVĚSTA	3. 3. 2024	TAJEMSTVÍ	8. 3. 2024
DALIBOR	4. 3. 2024	ČERTOVA STĚNA	9. 3. 2024
DVĚ VDOVY	6. 3. 2024	LIBUŠE	10. 3. 2024

Druhé kompletní uvedení cyklu završíme symbolicky
v den 140. výročí Smetanova skonu:

BRANIBOŘI V ČECHÁCH	4. 5. 2024	HUBIČKA	9. 5. 2024
PRODANÁ NEVĚSTA	5. 5. 2024	TAJEMSTVÍ	10. 5. 2024
DALIBOR	6. 5. 2024	ČERTOVA STĚNA	11. 5. 2024
DVĚ VDOVY	7. 5. 2024	LIBUŠE	12. 5. 2024

nejstarších inscenací našeho cyklu. Tento proces si vyžádá částečně nové obsazení sólistických rolí jednotlivých titulů, jakož i drobné aktualizace režijních či scénických konceptů.

Jako první se v říjnu na operní repertoár vrátí **Tajemství**. Inscenaci v roce 2017 hudebně nastudoval tehdejší hudební ředitel opery NDM Jakub Klecker a režijně ztvárnil Tomáš Studený; v téže sestavě se vrátí i k její obnově. (O *Tajemství* píšeme více na straně 14.)

Druhým obnoveným nastudováním, jehož premiéra zazní v prosinci, bude inscenace poslední Smetanovy dokončené opery **Čertova stěna**. Právě tato inscenace v roce 2014 zahájila dramaturgický záměr uvedení Smetanovského cyklu. U jejího zrodu stáli tehdejší hudební ředitel opery a dirigent Robert Jindra a ředitel NDM a režisér Jiří Nekvasil; její obnovené hudební nastudování proběhne pod taktovkou současného hudebního ředitele Marka Šedivého.

Posledním titulem, který na repertoár vrátíme v únoru příštího roku, bude Smetanova operní prvotina **Braniboři v Čechách**. Naše inscenace díla, jež představilo Smetanovu ambiciózní vizi pro české operní umění, vznikla v roce 2016. K obnovenému nastudování se vracejí oba původní autoři: dirigent Jakub Klecker i režisér Jiří Nekvasil. A poté již vypuknou slavnosti...

BALÍČEK BEDŘICHA SMETANY

Balíček **SMETANA2024** Vám nabídne zvýhodnění – 20 % při zakoupení 4 a více vstupenek na 4 a více představení z březnového a květnového provedení cyklu! Lze kombinovat březnová i květnová představení.

Závěr naší sezóny přinese změnu autora, avšak tvorbě českých velikánů zůstaneme věrní s Leošem Janáčkem. Naše nová inscenace opery **Příhody lišky Bystroušky** jednak připomene 100. výročí světové premiéry tohoto milovaného díla, jednak věříme, že nabídne nápaditý a neotřelý pohled na jeho ztvárnění. Zárukou naplnění těchto ambicí bude režijní vize choreografa a režiséra izraelského původu Itzika Galiliho. Galili byl doposud českým divákům známý především jako baletní choreograf a v naší produkci na něj čeká český debut v roli operního režiséra.

Věříme, že naše operní sezóna **inspirovaná tradicí** přinese množství jedinečných a nezapomenutelných zážitků i emocí, a doufáme, že je zažijete společně s námi v divadle. (jb)

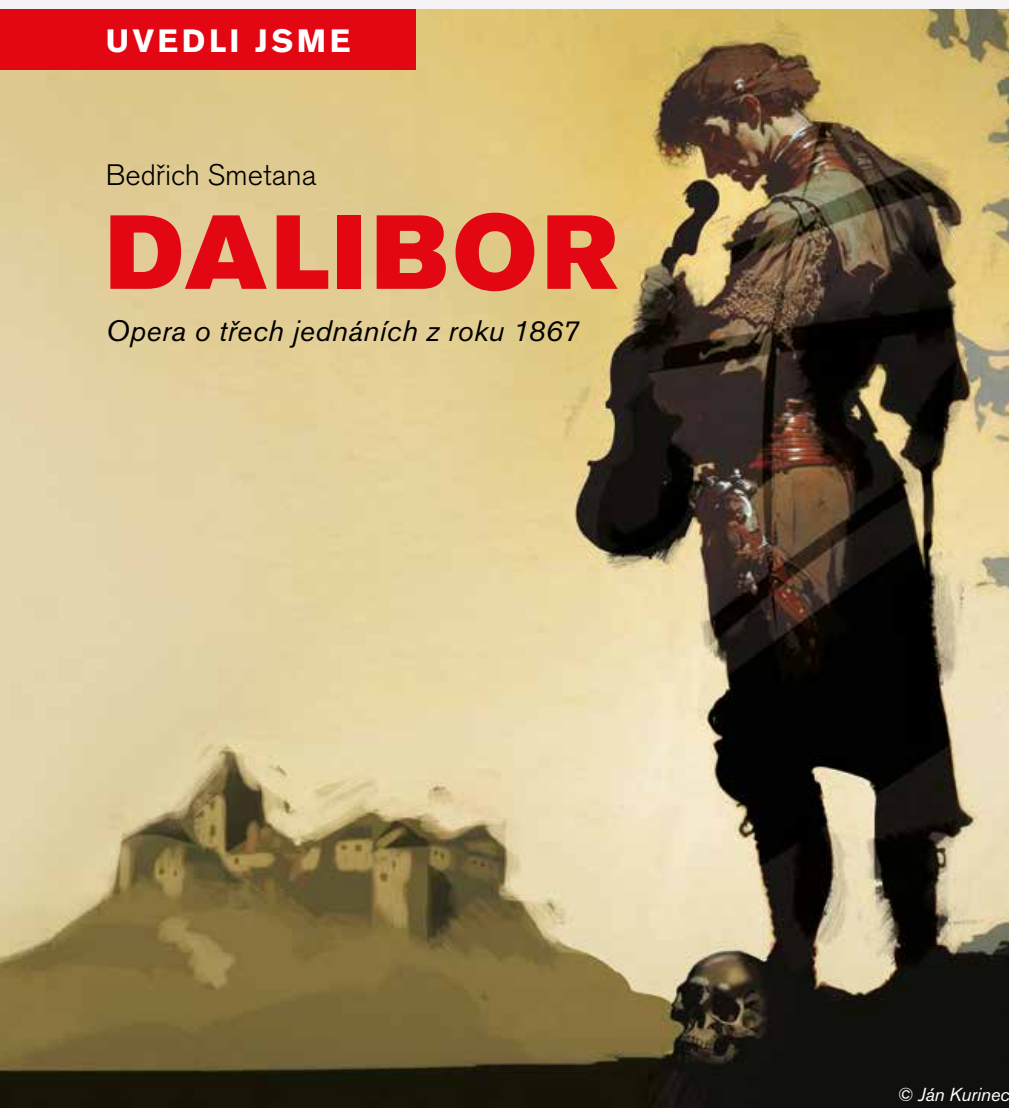
Projekt je realizován s finanční podporou statutárního města Ostravy

OSTRAVA!!!

Bedřich Smetana

DALIBOR

Opera o třech jednáních z roku 1867

© Ján Kurinec

Libreto Josef Wenzig (1807–1876) v českém překladu Ervína Špindlera (1843–1918)

V posledních dnech minulé sezóny se na jevišti Divadla Antonína Dvořáka uskutečnily dvě premiéry nové inscenace třetí opery Bedřicha Smetany **Dalibor**. Jestli se vám je nepodařilo navštívit, přinášíme vám fotoreportáž vizuální podoby inscenace jako pozvánku. Určitě si v aktuální sezóně nenechte ujít naše nové nastudování této mimořádné hrdinské opery!

Reprízy 13. 9. (18.30), 22. 9. (18.30), 17. 10. (18.30) a 26. 10. 2023 (18.30) v Divadle Antonína Dvořáka

Debutové nastudování v NDM:
JOLANA FOGAŠOVÁ

Slovenská sopranistka vystudovala zpěv na Konzervatoři v Bratislavě a na Vysoké škole múzických umění pod vedením prof. Viktorie Stracenské. Na téže škole získala v roce 2009 doktorát a od roku 2018 zde zpěv vyučuje. Své interpretační

umění rozvíjela i na mistrovských kurzech mj. v italské Sieně u Carla Bergonziho. Od roku 1993 působí jako stálý host Opery SND v Bratislavě, v témže roce začala i její úspěšná mezinárodní kariéra. Od roku 2002 pravidelně hostuje také v ND v Praze.

Věnuje se postavám sopránového dramatického oboru „spinto d'agilita“, jakými jsou Tosca, Abigaille (*Nabucco*) či Venuše (*Tannhäuser*). Z českého repertoáru ztvárňuje mj. dvojroli Ježibaby a Cizí kněžny, v níž se od roku 2014 pravidelně vrací na letní scénu Otáčivého hlediště v Českém Krumlově.

Představila se na scénách předních světových operních domů (La Scala ad.),

spolupracovala s řadou významných orchestrů (Videňská filharmonie, Česká filharmonie ad.), dirigentů (Z. Mehta, P. Boulez, F. Luisi, J. Bělohlávek) i režisérů (H. De Ana, L. Ronconi, P. L. Pizzi). Koncertně také vystoupila po boku slavného tenoristy Josého Carrerese.

Za ztvárnění postavy Florie Toscy byla v roce 2018 oceněna významným oceněním slovenských divadelních kritiků DOSKY.

Diváci NDM mohli její umění obdivovat během hostování v rolích Carmen (2010) či Florie Toscy (2023) a v roce 2013 ji také měli možnost slyšet v rámci koncertu **VERDI GALA**.

Debut inscenátorů v NDM:

DANA HAKLOVÁ
kostýmní výtvarnice

Po Střední průmyslové škole sochařsko-kamenické v Hořicích v Podkrkonoší vystudovala na DAMU v Praze obor scénografie a kostýmní výtvarnictví. Krátce po absolutoriu byla angažována jako scénografka ve Státním divadle Zdeňka Nejedlého Ústí nad Labem, kde vytvořila desítky výprav k inscenacím všech žánrů.

V ústeckém Činoherním studiu se setkala s legendárním režisérem Jiřím Krejčíkem, s nímž pak spolupracovala na několika inscenacích v České televizi a Krátkém filmu Praha.

Od roku 1990 je výtvarnicí tzv. „na volné noze“ a navrhuje převážně kostýmní výpravy. Uplatnila se v Česku i v zahraničí, a to především ve Finsku, kde ve městě Mikkeli působí i jako pedagožka na Škole uměleckých řemesel.

Pro české divadelní scény vytvořila stovky, možná i tisíce kreseb, skic a koláží, kostýmních návrhů a jenom pro Divadlo J. K. Tyla v Plzni navrhla přes třicet převážně kostýmních výprav. Se svým častým a oblíbeným spolupracovníkem, režisérem Martinem Otavou vytvořila četné operní inscenace pro domácí i zahraniční jeviště (Bergen, Varšava, Štětín).

Dana Haklová o své profesi říká:

„Je to vzrušující hra, která mě nepřestává fascinovat. Pro každou

inscenaci hledám nový ‚výraz‘ a styl, který ji nejlépe vystihuje. Velmi si vážím práce všech střihačů, modistek, švadlen a krejčovských, bez nichž by byl každý návrh jen pouhým obrázkem. Věřím, že kresba, do níž vložím své srdce, je zároveň inspirací pro ty, kteří jí vdechnou život.“

MARTIN OTAVA
režisér

Martin Otava vystudoval herectví a operní zpěv na Pražské konzervatoři a operní režii na Akademii múzických umění v Praze.

Několik let působil jako sólista v pardubickém a kolínském divadle, v Divadle na Vinohradech a Hudebním divadle Karlín. V letech 1991–2006 působil jako operní režisér ve Státní opeře Praha.

Režiroval na většině našich operních scén, ale také v Japonsku (Tokio), v Německu (Bayreuth, Mnichov), v Rakousku (Wagnerův festivalu ve Welsu), ve Španělsku (San Sebastián, Mallorca), v Monte Carlu, v Itálii (Katánie), v Polsku (Varšava), v Norsku (Bergen), v USA (Columbus, Wichita), na Ukrajině (Oděsa), v SND v Bratislavě ad.

Martin Otava má bohaté zkušenosti s inscenováním oper pod širým nebem; byl spoluzakladatelem a šéfrežisérem letních festivalů Opera Praha – Open Air v Lichtenštejnském paláci, šéfrežisérem operního festivalu Loketské kulturní léto v přírodním divadle pod hradem Loket,

Jan Rychtář (Ambrož Chrt z Plzně), Marián Lukáč (Vladislav), František Zahradníček (Budívoji), Peter Mikuláš (Beneš) a sbor opery NDM
Foto Martin Popelář

Veronika Rovná (Jitka), Ondřej Koplík (Vítek) a sbor opery NDM
Foto Martin Popelář

působil na letních festivalech ve Francii, Německu, Rakousku, Rusku, Mexiku.

Na Akademii múzických umění v Praze vyučuje obory operní režie a operní herectví.

Od září 2009 byl ředitelem Divadla F. X. Šaldy Liberec a od sezóny 2014/2015 stojí v čele Divadla J. K. Tyla v Plzni.

„Ostravská inscenace sklídila oprávněné ovace a dává tušit, že ambiciózní plán souborného uvedení Smetanovského operního cyklu v krátkém časovém sledu dvou měsíců března a května v roce 2024, jehož se Národní divadlo moravskoslezské jako jediný operní dům na světě ujme, bude představovat nejen důstojný, ale také unikátní příspěvek ostravské hudební scény do oslav Roku české hudby.“

Blanka Hrubá, OperaPlus.cz

„Hudební nastudování Roberta Jindry dává naprosto pádnou odpověď, proč by Smetanův Dalibor neměl upadnout v zapomnění.“ Milan Bátor, Ostravan.cz

„V ostravském Divadle Antonína Dvořáka jsme viděli příkladnou inscenaci, vzor, jak přistupovat k dílu s úctou, respektem,

přitom vytvořit ryze současnou verzi bez násilných prvků aktualizace.“

Zuzana Vachová, MojaKultura.sk

„Ostravská inscenace opery Dalibor předvedla divákům vskutku sugestivní, esteticky vysoce kultivovanou, režisérsky bravurně zvládnutou inscenaci.“

Zuzana Vachová, MojaKultura.sk

Kateřina Hebelková (Milada), Tomáš Juhás (Dalibor)
Foto Martin Popelář

Marián Lukáč (Vladislav), Jolana Fogašová (Milada), Luciano Mastro (Dalibor)
Foto Martin Popelář

OSTRAVSKÉ DNY si zalaškují s Trumpem

S koncem letních prázdnin a začátkem nové divadelní sezóny jsou co druhý rok v Ostravě spojeny **Ostravské dny**. Tato velkolepá mezinárodní přehlídka hudby dneška se letos uskuteční **od 24. srpna do 2. září**, a to hned na několika místech Ostravy. A pokaždé, a hlavně v souvislosti s operním protějškem – festivalem Dny nové opery Ostrava / NODO, se k hlavnímu pořadateli **Ostravskému centru nové hudby** přidává **Národní divadlo moravskoslezské**.

Ostravské dny – to je festival, na němž zaznívají orchestrální i vokální skladby autorů, kteří komponují teď a tady, s přesahem programu, který se vztahuje k avantgardě a experimentální hudbě 20. století. Na Ostravských dnech festival nové opery NODO vždy připomínáme: letos dílem **Playing Trump. Cheap Opera #2 (Hrátky s Trumpem. Laciná opera #2)**, kterou v roce 2019 na základě libreta **Dietera Sperla** podle projevů **Donalda Trumpa** napsal rakouský skladatel, hvězda evropského formátu, rezidenční skladatel Ostravy **Bernhard Lang**. Inspirací pro toto panoptikální dílo bylo „svérázný“ působení bývalého amerického prezidenta Donald Trumpa a dezinformační tendence, které provázely (nejen) jeho předvolební kampaň. V opeře, která je po hudební stránce strhující koláží avantgardy, jazzu, popu, minimalismu i elektronické hudby, nechybí ani smyčky (loops), kterými je Lang pověstný. Opera patří do Langovy série *cheap operas* (laciných oper), které se vyznačují tím, že používají velmi malý instrumentální ansámbl, ale zato využívají všech technických

a elektroakustických možností: sampleové techniky, zesilovačů a syntezátorů. V jediné zpívané roli se představí francouzská sopranistka **Donatienne Michel-Dansac**, doprovodí ji hráči **Ostravské bandy** pod taktovkou **Johannese Kalitzkeho**. Režie a scénického designu se ujme tandem **Jiří Nekvasil** a **David Bazika**.

Česká premiéra 1. září 2023 v 19.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Vstupenky jsou k dostání v síti GoOut nebo na pobočkách Ostravského informačního servisu.

Náramně všední člověk nebezpečného typu. Čtyři roky amerického prezidentství ukázaly, jaký svět byl – nebo jaký se může stát. Jak absurdní jsou projevy a fake news, tak symptomatický je manipulativní úspěch. Jak dalece už demokratický princip erodoval? Výprodej slušnosti a lidskosti, legitimizovaný 63 miliony voličů? Skladatel Bernhard Lang a libretista Dieter Sperl vytvářejí panoptikum (ne)slov a moci. Máme se v tomto křivém zrcadle poznat? To, co bylo kdysi možné, se může brzy opakovat. Podle Hegela a Marxe by se dějiny měly odehrávat vždy dvakrát, nejprve jako tragédie, pak jako fraška. Odehrává se dnes obojí najednou?

Roli Donalda Trumpa ztvární sopranistka
Donatienne Michel-Dansac
Foto archiv Ostravského centra nové hudby

Pane Langu, světová premiéra vaší opery Playing Trump proběhla ve Státní opeře Hamburk v roce 2021, tedy pokud správně počítám, tak již několik měsíců poté, co Trumpa v roli prezidenta USA vystřídal Joe Biden. Nakolik je opera sama spjata s osobností Donalda Trumpa a nakolik zde Trump figuruje jako symbol politického systému obecně?

Trump je jen reprezentantem politického systému. Při práci na tomto syžetu jsem si uvědomil, že člověk jako politický subjekt je neuvěřitelně zapomnětlivý. Máme tendenci zapomínat na Bushe, Nixony, Reagany a mnohé další, a najednou zjistíme, že hodně z toho, co říká Donald Trump, je zaměnitelné. Že to předchází prezidentu mohli říkat právě tak a že například jeho proslovy k dětem mají kvalitu Obamova projevu. Pochopitelně je Trump v mnoha případech absolutně zřetelný a odlišitelný, ať už jde o neslavné budování zdí, nebo mediální reprezentaci, kterou přivedl na novou úroveň tzv. politainmentu (*situace, kdy je politická problematika podávána zábavnou formou, propojení politiky a zábavy – pozn. red.*).

Pro jednu část společnosti Trump představoval (a dodnes představuje) až mytologického hrdinu či spasitele. Pro druhou je naopak zdrojem tragiky, která se ztělesňuje nejen v jeho slovech a činech, ale obecně v atmosféře, kterou bezpochyby pomáhá utvářet. Když se však člověk začte do libreta

k vaší opeře, a koneckonců i když se zaposlouchá do některých jeho projevů, nemůže se zbavit dojmu, že má co dočinění také s určitým druhem komiky. Jak vnímáte tuto zdánlivou disproporci mezi tragédií a komedií vy?

Chtěl bych rozlišovat mezi dobrovolnou a nedobrovolnou komedií: myslím si, že – jelikož Sperl nezamýšlel tu první – ta druhá vždy implikuje tragédii. Na druhou stranu: Hitler se cítil Chaplinovým *Diktátorem* skutečně ohrožen, protože humor je poslední a nejlepší zbraní zoufalců. Domnívám se, že Trump se nikdy nepovažoval za komickou postavu, navzdory svému komiksovému vzhledu.

Tím, že jde o operu s jedinou zpívanou rolí (a navíc o velmi známou postavu), nelze si nevšimnout, že Donalda Trumpa zpívá žena. Má to nějaký důvod? Byla to vaše volba?

To byla moje volba, znovu kontextualizovat mužského machistického politika, za kterého se Trump snaží vydávat. Toto genderování je třeba považovat za metodu dekonstrukce onoho osobnostního vzoru.

Řekl byste o této opeře, že je jakýmsi ztělesněním vašeho politického stanoviska? Lze se s ní ideově identifikovat?

Myslím, že by se to tak dalo číst; na druhou stranu to zde slovně a explicitně nekomentuji a nechávám Trumpa mluvit za sebe, aniž bych se stavěl do pozice vyšší

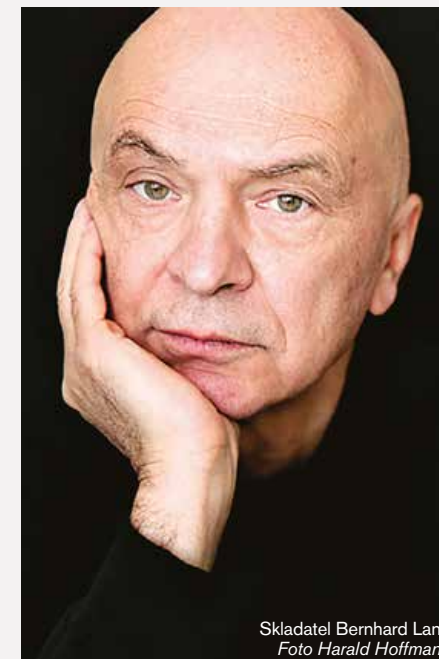
UKÁZKA Z LIBRETA:

Postavil bych velkou zeď
a nikdo nestaví zdi líp než já,
věřte mi, a stavím je fakt levně.
Postavím na naší jižní hranici velkou,
velkou zeď
a nechám za ni zaplatit Mexiko.
Dobře si zapamatujte, je to inteligentní
strategická průhledná ocelová bariéra,
ne jen obyčejná betonová zeď;
bude použita v oblastech,
kde bude hraničními úředníky
vyžadována jako
nejnaléhavější a kde jim tito úředníci
řeknou, kde se má zeď vztyčit.
Ilegální přechody zřetelně ustoupí,
jednoduše řečeno,
nikdo nestaví zdi lépe než já.
Věřte mi, že to bude obrovské
požehnání
pro naši už velmi přísně střeženou jižní
hranici,
kde se, zatímco tu mluvíme,
staví dlouhá, vysoká a velmi
silná zeď.

Bůh žehnej Americe!

morální instance; nicméně na hamburské premiéře nás napadli pravičáci („Der Kampfschlesier“), kteří byli přítomni už před představením a pokřikovali na nás.

Opera bude mít nyní na Ostravských dnech svou českou premiéru. Vy se

Skladatel Bernhard Lang
Foto Harald Hoffmann

do Ostravy vracíte jako skladatel a lektor pravidelně již od roku 2009, byla zde také provedena řada vašich kompozic, včetně opery Re:igen. Co vás sem i po těch letech táhne?

Ostravské dny považuji za nejlepší festival nové hudby na světě. Za ty roky jsem zde získal tolik inspirace pro rozvoj své tvorby, setkal jsem se s tolika novými tvářemi, vedl rozhovory s Petrem Kotíkem, viděl jsem jinou část hudebního světa, takže jsem se vždy vracel obohacen. A po těch letech se z toho stalo trvalé přátelství.

(bs)

Bernhard Lang na zkoušce v ostravském Trojhalí Karolina, Ostravské dny 2019
Foto Martin Popelář

Ostravské dny 24 08 – 02 09 2023 festival hudby dneška

avantgarda • premiéry
happeningy • opery
mikrotóny

newmusicostrava.cz

23/24 INSPIROVÁNÍ TRADICÍ...

PREMIÉRY 105. SEZÓNY 2023/2024

OPERA

Bedřich Smetana (1824–1884)
TAJEMSTVÍ
Obnovené premiéry 12. a 14. října 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

Bedřich Smetana (1824–1884)
ČERTOVA STĚNA
Obnovené premiéry 14. a 16. prosince 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

Bedřich Smetana (1824–1884)
BRANIBOŘI V ČECHÁCH
Obnovené premiéry 22. a 24. února 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

Bedřich Smetana (1824–1884)
LIBUŠE
Koncertní uvedení 10. března a 12. května
2024 v Divadle Jiřího Myrona

Leoš Janáček (1854–1928)
**PŘÍHODY LIŠKY
BYSTROUŠKY**
Premiéry 6. a 8. června 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

ČINOHRA

Kamila Hladká (1981) –
Sabina Macháčová (1990)
HORNICKÉ VDOVY
Původní datum premiéry 27. října 2023
v Divadle „12“
Premiéra je z provozních důvodů odložena

Michael Frayn (1933)
BEZ ROUCHA
Premiéra 11. listopadu 2023
v Divadle Jiřího Myrona

William Shakespeare (1564–1616)
RICHARD III.
Premiéra 13. ledna 2024
v Divadle Jiřího Myrona

Neil Simon (1927–2018)
ZTRACENO V YONKERS
Česká premiéra 20. ledna 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

Florian Zeller (1979)
PRAVDA
Premiéra 15. března 2024 v Divadle „12“

Eurípides (asi 480 př. n. l. – 405 př. n. l.)
MÉDEIA
Premiéra 27. dubna 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

Tomáš Dianiška (1984)
DEN ZÚČTOVÁNÍ
Světová premiéra 4. května 2024
v Divadle Jiřího Myrona

BALET

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)
LABUTÍ JEZERO
Premiéry 16. a 18. listopadu 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

RAPSODIE BOHEMIA
Světová premiéra 11. dubna 2024
v Divadle Jiřího Myrona

OKNO
Světová premiéra 18. května 2024
v Divadle „12“

MUZIKÁL

Lionel Bart (1930–1999)
OLIVER!
Premiéry 5. a 7. října 2023
v Divadle Jiřího Myrona

Zdeněk Král (1971) –
Marek David (1994) –
Tomáš Novotný (1985)
INTERVIEW
Světová premiéra 1. prosince 2023
v Divadle „12“

Fred Ebb (1928–2004) –
Bob Fosse (1927–1987) –
John Kander (1927)
CHICAGO
Premiéry 29. února a 2. března 2024
v Divadle Jiřího Myrona

Cyndi Lauper (1953) –
Harvey Fierstein (1954)
KINKY BOOTS
Česká premiéra 13. června 2024
a druhá premiéra 15. června 2024
v Divadle Jiřího Myrona

PŘEDPLATNÉ
V PRODEJI

www.ndm.cz

9. a 10. září 2023 – GALAVEČER K ZAHÁJENÍ DIVADELNÍ SEZÓNY

JEDEN VEČER • DVĚ DIVADLA • ČTYŘI SOUBORY

JAKUB KLECKER

Smetanovy opery jsou národním klenotem

Foto Marek Olbrzymek

S někdejšíh hudebním ředitelem opery NDM, dirigentem **Jakubem Kleckerem** jsme si povídali o Smetanovi, Ullmannovi a o tom, co je v jeho životě nového.

Pane dirigente, jsou tomu již 3 roky, co jste se s vámi rozloučili jako s hudebním ředitelem opery NDM. Co se za tu dobu ve vašem životě událo?

Stálo se toho velmi mnoho v mém pracovním i osobním životě. Tři koncertní sezóny jsem působil jako šéfdirigent Moravské filharmonie Olomouc, loni jsem dokončil habilitační řízení na Janáčkově akademii múzických umění a stal se docentem a současně také vedoucím Katedry dirigování a operní režie. Před dvěma roky se nám narodila dcera Adélka. V současné době se pohybuji více

v domovském Brně mezi operními závazky v Janáčkově opeře Národního divadla a pedagogickými povinnostmi na JAMU.

V uplynulé sezóně jste se na scénu našeho divadla vrátil a ve spolupráci se slovinským režisérem Roccem jste připravili inscenaci dvou mimořádných jednoaktových oper Viktora Ullmanna. Jak vzpomínáte na přípravu děl tohoto terezinského skladatele?

Na opětovnou spolupráci s operním souborem NDM a režisérem Roccem moc rád vzpomínám. Myslím, že jsme společně vytvořili pozoruhodnou inscenaci, která velmi silným poutem propojuje obě jednoaktové opery. A také jsem moc vděčný za další dramaturgický počin vedení NDM, které pravidelně zařazuje zřídka uváděná operní díla.

Opera Rozbitý džbán je zkomponována v nevšední formě, v níž okamžitě zaujme brilantní a posluchačsky velmi vděčná předehra. Jak k vám promlouvá jako k dirigentovi?

Předehra určitě na první poslech zaujme svojí brilantností a rozmanitostí. Ullmann v sedmi minutách znázorňuje veškeré hudební dění, které rozehraje později v celém příběhu. Předehru k *Rozbitému džbánu* často uvádí symfonické orchestry jako samostatnou skladbu a mě toto uvedení v letošní sezóně čeká také.

Cisár Atlantidy je již několik dekád vyhledávaným titulem prestižních zahraničních tvůrců i operních domů. Máte vysvětlení pro to, že v krajině svého zrodu je doposud jen málo známým dílem?

Jsem velmi rád, že dílo Viktora Ullmanna se pomalu u nás dostává do popředí posluchačského zájmu. *Cisár Atlantidy* byl zkomponován v Terezíně na německý text a my jsme se operu rozhodli kvůli srozumitelnosti příběhu uvést v českém přebásnění Jaromíra Nohavici. Pro mě osobně je uvedení této opery velmi silným momentem, zvláště v současnosti, kdy svět prožívá nelehké období a skutečná válka probíhá nedaleko od naší země.

Vedle vašeho předchůdce Roberta Jindry a vašeho nástupce Marka Šedivého jste dalším z dirigentů, kteří se podíleli na vzniku inscenací pro Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024. Jak vnímáte význam tohoto projektu?

Můj vztah k české operní tvorbě je velmi silný. Vlastně jsem s řadou českých operních děl přímo vyrůstal. Smetanovský cyklus, který vznikl celých 10 let a příští rok bude kompletně realizován, nemá na jiných tuzemských ani zahraničních operních scénách obdobu, ostravská opera je v tomto ohledu jedinečná. Být součástí tohoto významného projektu je pro mě ctí a moc se těším na obnovené nastudování dvou Smetanových oper. Jeho opery jsou národním klenotem a pevně věřím, že uceleným uvedením všech titulů se tento stále nedoceněný autor dostane více do popředí, na stejnou významnou úroveň jako například Leoš Janáček nebo Antonín Dvořák.

Aktuálně u nás připravujete obnovenou premiéru inscenace Smetanova Tajemství, kterou jste ve spolupráci s režisérem Tomášem Studeným vytvořili v roce 2017. S jakým pocitem se k této inscenaci a tomuto dílu vracíte?

Vracím se s velkou radostí a odhodláním. Před šesti lety jsme premiérovali, podle

mého názoru, hudebně nejkrásnější Smetanovu operu v poutavé inscenaci režiséra Tomáše Studeného. Velmi se těším ze současné práce na této krásné opeře.

Smetanovští odborníci se vzácně shodují, že Tajemství je z hlediska objektivních kritérií mistrovou nejdokonalejší operou. V čem se tato dokonalost projevuje?

I já se s tímto názorem plně ztotožňuji. V *Tajemství* se setkáváme s řadou nápaditých kompozičních postupů. Celý dílem prostupují krásné melodie, velký prostor dostávají sborové scény, propracované ansámby, árie, dueta nebo jen prosté lidové písně. Pozoruhodná je také instrumentace, užívání leitmotivů jednotlivých postav a bohatá prokomponovanost a plynulost celého díla.

Tajemství je již druhou operou, kterou Smetana složil po ztrátě sluchu. Vnímáte v ní i nějaké nedostatky, které byste připsal na vrub skladatelovu handicapu? Vyžaduje od dirigenta například „nadpráci“ v hledání zvukové vyváženosti mezi pěvci a orchestrem?

Smetana byl mistrem harmonií a jeho handicap se nijak významně nepodepsal na instrumentaci a struktuře tohoto díla. My, jako interpreti, bychom měli vždy dbát na vyváženost mezi pěvci a orchestrem. V tomto ohledu má Divadlo Antonína Dvořáka velmi dobré akustické předpoklady.

Prozradíte nám nějaké tajemství? Třeba co na vás v aktuální sezóně ještě čeká kromě únorového návratu k našim Braniborům v Čechách?

Ano, *Braniboři v Čechách* jsou druhým Smetanovým titulem, který budu mít čest znovu premiérovat na prknech Divadla Antonína Dvořáka. Velmi se těším také na novou premiéru Dvořákova *Jakobína*, kterého uvedu společně s režisérem Martinem Glaserem na své domovské scéně v Brně v říjnu 2023. Také budu spolupracovat na novém nastudování Smetanova *Dalibora* v koprodukcí Velšské národní opery a jejího hudebního ředitele a šéfdirigenta Tomáše Hanuse. Velmi se těším na festivalová vystoupení na Moravském podzimu, Pražském jaru nebo Smetanově Litomyšli a několikrát hostování u symfonických orchestrů.

Milý pane dirigente, mockrát vám děkujeme za rozhovor a těšíme se na všechna krásná díla ve vaší interpretaci.

(jb)

Dirigent Jakub Klecker s orchestrem a sborem opery NDM a členy Operního studia NDM na VÁNOČNÍM GALA (2017)
Foto Martin Popelář

Děkovačka při premiéře TAJEMSTVÍ (2017)
Foto Martin Popelář

Společná fotografie účinkujících a inscenátorů po premiéře ROZBITÉHO DŽBÁNU a CISÁRE ATLANTIDY (2023)
Foto Martin Popelář

PREMIÉRA

TU MÁME
CELÉ
TAJEMSTVÍ...Martin Bárta (Kalina), Lucie Hilscherová (Panna Róza)
Foto Martin Popelář

Bedřich Smetana (1824–1884)

TAJEMSTVÍ

Komická zpěvohra o třech dějstvích
z roku 1878

Libreto Eliška Krásnohorská (1847–1926)

Hudební nastudování **Jakub Klecker**
 Dirigent **Jakub Klecker / Josef Kurfiřt**
 Režie **Tomáš Studený**
 Scéna **David Janošek**
 Kostýmy **Eva Jiřikovská**
 Pohybová spolupráce **Ladislava Košíková**
 Sbormistr **Jurij Galatenko**
 Dramaturgie **Juraj Bajús, Eva Mikulášková**

Obsazení:

František Brantalík / Martin Gurbař
 (Malina), **Martin Bárta** (Kalina),
Lucie Hilscherová / Anna Nitrová
 (Panna Róza), **Soňa Godarská /**
Jana Sibera (Blaženka), **Ondřej Koplík**
 / **Richard Samek** (Vít), **Josef Kovačič /**
Josef Škarka (Bonifác), **Martin Javorský**
 / **Vít Šantora** (Skřivánek), **Jakub Tolaš**
 / **Roman Vlkovič** (Mistr zednický),
Ivana Ambrúsová / Nikola Novotná
 (Hospodská), **Aleš Burda / Petr Němec**
 (Jirka), **Petr Urbánek / Roman Vlkovič**
 (Duch frátera Barnabáše), **Jiří Dvořák**
 (Dudák)

Dále účinkuje sbor a orchestr opery NDM
 – koncertní mistři **Jan Šošola** a **Lucie**
Staňková – balet NDM a Operní studio
 NDM

Uvádíme v českém originále s českými
 a anglickými titulky

Obnovené premiéry 12. a 14. října 2023
 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Po čtyřleté odmlce se na naše jeviště vrací
 Smetanův operní poklad vyprávějící příběh
 dvou znepřátelených rodů: Kalinů a Malinů.
 Inscenaci, jejíž premiéra se na jevišti
 Divadla Antonína Dvořáka uskutečnila
 27. dubna 2017, jsme uvedli v 19 reprízách
 včetně představení v rámci 59. ročníku
 Národního festivalu Smetanova Litomyšl
 v roce 2017. S inscenací jsme se v Ostravě
 rozloučili v únoru 2019, následně od března
 2020 přinášela radost publiku Jihočeského
 divadla v Českých Budějovicích a nyní se
 v obnovené premiéře vrací na náš repertoár,
 aby tak zaujala své náležité místo v rámci

V popředí Lucie Kašpárková (Blaženka), Tomáš Černý (Vít),
 Martin Bárta (Kalina), Pavel Vančura (Malina)
 Foto Martin Popelář

mozaiky Smetanovského operního cyklu
 Ostrava 2024.

*Dřív slavně, těžce slibte mi,
 že zamlčíte, o čem žijete,
 všem lidem na zemi!*

Tajemství je předposlední dokončenou
 operou Bedřicha Smetany a zároveň druhou
 ze tří, jejichž libreta pro skladatele napsala
 Eliška Krásnohorská. Jejich první naplněná
 spolupráce na opeře *Hubička* jednoznačně
 prokázala nejen její skvělou intuici při výběru
 námětu, ale také nápaditou básnickou
 invenci a zručnost. Velký a okamžitý
 úspěch díla pak stvrdil Smetanovu důvěru
 k libretistce natolik, že volbu i zpracování
 námětu nové opery nechal plně v její
 kompetenci. Krásnohorská pro již těžce
 nemocného skladatele napsala příběh Kalinů
 a Malinů upomínající na spor Kapuletů
 a Monteků. Příběh zasazený do prostředí
 romantického Bezdězu vonícího chmelem
 ovšem na rozdíl od *Romea a Julie* není
 tragédií, nýbrž ve Smetanově zpracování
 nabyt podobu komické zpěvohry. Rozhodně
 však nejde o komiku lacinou či prvoplánovou.
*„Nenávidím komiku pouze na zevnější
 okamžitý efekt vypočtenou – hledám
 vždy v komice také onen hlubší humor,
 který má svůj kořen v záhadách citu,
 v nitru lidském zrovna tak jako skutečná
 tragika,“* napsala libretistka o svém záměru,
 z nějž vyrostlo její snad nejzdařilejší libreto.
 Materiál poskytl Smetanovi prostor pro
 zobrazení rázovitých charakterů lidí žijících
 v prostředí, nedaleko kterého právě žil i on
 sám. Jedním z centrálních motivů příběhu je
 láska, která po překonání životních překážek
 vykvete ve zralém věku; právě tento motiv
 se počíná *Dvěma vdovami* opakovaně
 v různých obměnách objevuje ve všech
 pozdních mistrovských operách.

A jestli chcete vědět, jaké je to tajemství,
 tak si budete muset přijít poslechnout
Tajemství k nám do divadla. (j/b)

činohra

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Kamila Hladká (1981) –
 Sabina Macháčová (1990)
HORNICKÉ VDOVY
Chlapů je milion. Ten váš je jeden
 Původní datum premiéry 27. října 2023
 v Divadle „12“
 Premiéra je z provozních důvodů odložena

Michael Frayn (1933)
BEZ ROUCHA
Sardinky na scénu
 Režie: Vojtěch Štěpánek
 Překlad: Jaroslav Kořán
 Premiéra 11. listopadu 2023
 v Divadle Jiřího Myrona

William Shakespeare (1564–1616)
RICHARD III.
Až bude po nich, sklídím, co jsem zasel
 Režie: Ivan Krejčí
 Překlad: Martin Hilský
 Premiéra 13. ledna 2024
 v Divadle Jiřího Myrona

Neil Simon (1927–2018)
ZTRACENO V YONKERS
A která rodina je normální?
 Režie: Janusz Klimsza
 Překlad: Pavel Dominik
 Česká premiéra 20. ledna 2024
 v Divadle Antonína Dvořáka

Florian Zeller (1979)
PRAVDA
Od výhod mlčení po nevýhody říkání
 Režie: Vojtěch Štěpánek
 Překlad: Michal Zahálka
 Premiéra 15. března 2024 v Divadle „12“

Eurípides (asi 480 př. n. l. – 405 př. n. l.)
MÉDEIA
Pomsta chutná nejlépe za studena
 Režie: Jakub Šmíd
 Překlad: Petr Borkovec a Matyáš Havrda
 Premiéra 27. dubna 2024
 v Divadle Antonína Dvořáka

Tomáš Dianiška (1984)
DEN ZUCTOVANÍ
Kam se to řítíme?
 Režie: Piotr Ratajczak
 Světová premiéra 4. května 2024
 v Divadle Jiřího Myrona

Činohra NDM je na Facebooku:
 Činohra Národního divadla
 moravskoslezského

Činohra NDM
 je na Instagramu:
 cinohrandm

NORA – Petr Panzenberger (JUDr. Torvald Helmer),
 Kamila Janovičová (Nora)
 Foto Martin Kusyn

REPERTOÁR ČINOHRY (ZÁŘÍ – ŘÍJEN 2023)

Stefan Zweig – Vojtěch Štěpánek
MARIE ANTOINETTA
Režie: Vojtěch Štěpánek
4. 9. (10.00) – pro školy,
14. 9. (18.30), 3. 10. (18.30)

William Shakespeare
MARNÁ LÁSKY SNAHA
Režie: Roman Polák
5. 9. (10.00) – pro školy, 26. 9. (18.30),
10. 10. (18.30)

Tomáš Svoboda
GOLDONI PO OSTRAVSKU
aneb Sluha dvou pánů
Režie: Tomáš Svoboda
6. 9. (18.30), 16. 9. (18.30), 28. 9. (16.00),
7. 10. (18.30)

Ferdinand von Schirach
TEROR
Režie: Tereza Říhová
13. 9. (19.00), 27. 9. (19.00),
4. 10. (19.00), 6. 10. (19.00)

Miloš Forman – Jaroslav Papoušek –
Ivan Passer – Tomáš Svoboda
HOŘÍ, MÁ PANENKO
Režie: Tomáš Svoboda
20. 9. (18.30), 30. 9. (18.30),
13. 10. (18.30), 17. 10. (18.30)

Nikolaj Vasiljevič Gogol
REVIZOR
Režie: Vojtěch Štěpánek
21. 9. (18.30), 29. 9. (18.30)

Terrence McNally – David Yazbek
DONAHA! (Hole dupy)
Režie: Pavel Šimák
23. 9. (18.30), 15. 10. (16.00)

Alena Kastnerová
O LÍNĚ BABIČCE
Režie: Tomáš Jirman
1. 10. (16.00), 8. 10. (16.00)

Henrik Ibsen
NORA
Režie: Pavel Gejguš
10. 10. (18.30)

Andrzej Saramonowicz
TESTOSTERON
Režie: Vojtěch Štěpánek
12. 10. (18.30), 31. 10. (18.30)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

ÚVODNÍK ŠÉFA ČINOHRY

Dámy a pánové,

vítejte v nové sezóně! Od srpna pro Vás „oprašujeme“ stávající repertoár, můžete se opět těšit na své oblíbence z *Donaha!*, Trufa z *Goldoniho po ostravsku*, Chlestakova a Hejtmana z *Revizora*, také na výjimečné dámy Noru či Marii Antoinettu. Hned po slavnostním galavečeru se vrhneme do zkoušení geniální famózní komedie *Bez roucha*. Stanete se svědky toho, že zkoušení poměrně průměrné divadelní frašky se může stát skutečnou fraškou životní. A nazkoušet frašku o zkoušení frašky vyžaduje skutečnou kuráž nebát se říci o sobě a o divadelním světě vše bez příkras a vydat se publiku doslova napospas a bez roucha! Držte nám palce a těšte se!

Vojtěch Štěpánek

Sára Erlebachová v titulní roli MARIE ANTOINETTY
Foto Martin Kusyn

SEZÓNA 2023/2024 – ČINOHRA

HORNICKÉ VDOVY

• premiéra je z provozních důvodů odložena
původní datum premiéry 27. října 2023 v Divadle „12“

BEZ ROUCHA

• premiéra 11. listopadu 2023 v Divadle Jiřího Myrona

RICHARD III.

• premiéra 13. ledna 2024 v Divadle Jiřího Myrona

ZTRACENO V YONKERS

• česká premiéra 20. ledna 2024 v Divadle Antonína Dvořáka

PRAVDA

• premiéra 15. března 2024 v Divadle „12“

MÉDEIA

• premiéra 27. dubna 2024 v Divadle Antonína Dvořáka

DEN ZÚČTOVÁNÍ

• světová premiéra 4. května 2024 v Divadle Jiřího Myrona

Motto nadcházející 105. sezóny NDM zní „*INSPIROVÁNÍ TRADICÍ...*“ A tradici se tedy nechal inspirovat i dramaturgický plán činohry.

Českou premiérou, na kterou se můžete těšit, je překvapivě hra Neila Simona. • **ZTRACENO V YONKERS** • A proč překvapivě? Neil Simon patří už několik desetiletí k tradičně uváděným autorům. *Ztraceno v Yonkers* je hra, která autorovi vynesla řadu ocenění, ty nejprestižnější jsou Cena Tony za nejlepší hru a Pulitzerova cena v kategorii dramatických textů. Přesto tento text nebyl dosud přeložen do češtiny. Hru pro nás nyní přeložil Pavel Dominik a v režii Janusze Klimszy se dočká v Divadle Antonína Dvořáka prvního českého uvedení. Za zmínku také stojí fakt, že Janusz Klimsza působí už bezmála dvacet let jako kmenový režisér NDM a nastudováním tohoto titulu ukončí své stálé angažmá v tomto divadle.

Celou sezónu pak uzavřeme poslední českou premiérou, vlastně nejen českou, ale dokonce světovou, a jejím

zúčtováním se stavem světa. • **DEN ZÚČTOVÁNÍ** • Tuto hru píše přímo pro soubor činohry v současné době nejuváděnější tuzemský dramatik Tomáš Dianiška. „*Kam se to řítíme?*“ zní podtitul inscenace a tuto otázku nám naléhavě položí svým zpracováním polský režisér Piotr Ratajczak. Každý jedinec má své představy o podobě světa, o tom, co je správné a jaké jsou ty pravé hodnoty. Je to právě tradice? A z tradic vycházející vývoj kontinuální návaznosti? Nebo by se vše mělo prudkým gestem smést a vzít to pěkně z gruntu? To už bude spíše generační otázka. Zatímco ty starší generace se ptají: „*Kam ses poděl, starý dobrý světe?*“, nastupující generace Z to možná celé vidí jinak. A v jakém stavu tady zanecháváme svět pro budoucí generace, které přijdou po nás?

Pak se nabízí ještě zcela jiná otázka: A je to vše lež, nebo pravda? Tak na to se nám pokusí odpovědět peprná komedie o vztazích, záletech a nevěrách. • **PRAVDA** • Brilantně napsaná herecká čtyřhra autora Floriana Zelleru v režii

uměleckého šéfa Vojtěcha Štěpánka v Divadle „12“ bude příležitostí pro herecké výkony a také pro to se zamyslet nad vztahovou otázkou „lhát, či říkat ve všem pravdu?“ Ale také se pořádně zasmát a pobavit, protože v prvé řadě jde o velmi vtipnou vztahovou komedii.

Další režii Vojtěcha Štěpánka a také další hořkou komedii s tragickým podtónem bude • **BEZ ROUCHA** • Excelentní situační komedie s pohledem do divadelního zákulisí o tom, jak se nedaří nastudovat frašku. Což je samo o sobě velmi komické.

Na závěr představení této sezóny nám zbývají dva tituly, které patří k výkvětu činoherní tradice. Dvě velké mistrovské tragédie. První z nich je • **RICHARD III.** • Geniální studie zla a intrik z pera nesmrtelného Williama Shakespeara a v režii Ivana Krejčího. V titulní roli charismatického padoucha a famózního antihrdiny se představí Petr Panzenberger.

Druhá tragédie, kterou uvedeme, je ta z nejtradičnějších. Kolébkou divadla byla antika. Euripidova antická tragédie • **MÉDEIA** • bude příležitostí pro ambiciózní a silné divadelní gesto inscenačního týmu kolem režiséra Jakuba Šmída i pro scénické a kostýmní výtvarníky Petra Vítka a Martina Chocholouška a také senzační hereckou příležitost pro představitelku titulní role Petru Kocmanovou. Jeden z nejkrutějších příběhů lásky, zrady a pomsty navíc uvádíme v novém překladu Matyáše Havrdy a Petra Borkovce, který vzniká přímo pro Národní divadlo moravskoslezské. Že by jedna z divadelních událostí roku?

Těšíme se na vás v hledišti Divadla Antonína Dvořáka, Divadla Jiřího Myrona a Divadla „12“. Přejeme vám sezónu plnou naplněných diváckých zážitků. Inspirujte se tradicí s námi.

(pg)

PETR PANZENBERGER

Jako blesk z čistého nebe

Charismatického herce **Petra Panzenbergera** můžete znát nejen z činoherních inscenací NDM, ale také z vašich televizních obrazovek jako jednoho z vyšetřovatelů v krimiseriálu *Stíny v mlze*. V inscenacích NDM pak nepřehlédnutelně září jako hlavní postava Truf v třeskuté komedii dell'arte *Goldoni po ostravsku aneb Sluha dvou pánů* či jako Chlestakov v Gogolově satíře *Revizor*; ztvárňuje také pedantského manžela a bankovního ředitele Torvalda Helmera v Ibsenově dramatu *Nora*. Petr Panzenberger má před sebou další výraznou hlavní roli, kterou začne brzy zkoušet. Proto jsem se s ním vydal na kávu, abychom si blíže popovídali o jeho herecké práci, o tom, co má za sebou i před sebou.

Petře, ty jsi absolvent zdejší ostravské konzervatoře. Hned po ní jsi ale nastoupil do angažmá v Brně, je to tak?

Ano, na naše ročníkové maturitní představení na konzervatoři se přijel podívat Martin Františák (divadelní režisér, tehdejší umělecký šéf Divadla Polárka v Brně –

pozn. red.) a nabídl mi angažmá v Divadle Polárka. Původně jsem se chtěl hlásit na herectví na JAMU nebo na DAMU, ale v tu chvíli jsem si řekl: „Proč, když můžu jít rovnou do praxe?“ Hodně jsem se tam toho naučil. Například sám se starat o kostýmy

a rekvizity. V Polárce jsme v zákulisí takový servis jako tady v NDM neměli. Byla to velká škola. Tam jsem pobyl dvě a půl sezóny. Potom si mě „stáhli“ do Mahenky (*Činohra Národního divadla Brno – Mahenova divadla – pozn. red.*) a i tam jsem pobyl dvě a půl sezóny, ale tentokrát na velkém jevišti. A pak jsem byl chvíli v HaDivadle. Ale opravdu jen chvíli, krátce po mém nástupu přišel nový umělecký šéf Marián Amsler a chtěl si podle sebe obměnit soubor. Ale shodou okolností mi zrovna volali z Ústí z Činohráku (*Činoherní studio Ústí nad Labem – pozn. red.*). A tak začala moje ústecká „punková“ éra. A občas jsem hostoval také v brněnském Divadle v 7 a půl.

Máš za sebou tedy pestrou paletu spoluprací – dětské divadlo, velké jeviště i studiová divadla. Jak ses dostal zpátky do Ostravy?

Zpátky jsem se dostal tak, že zavřeli Činohrák.

Ano, to byla velká kauza v roce 2014, kdy chtěli radní z Ústí zavřít Činoherní studio. A na nějakou dobu se jim to povedlo.

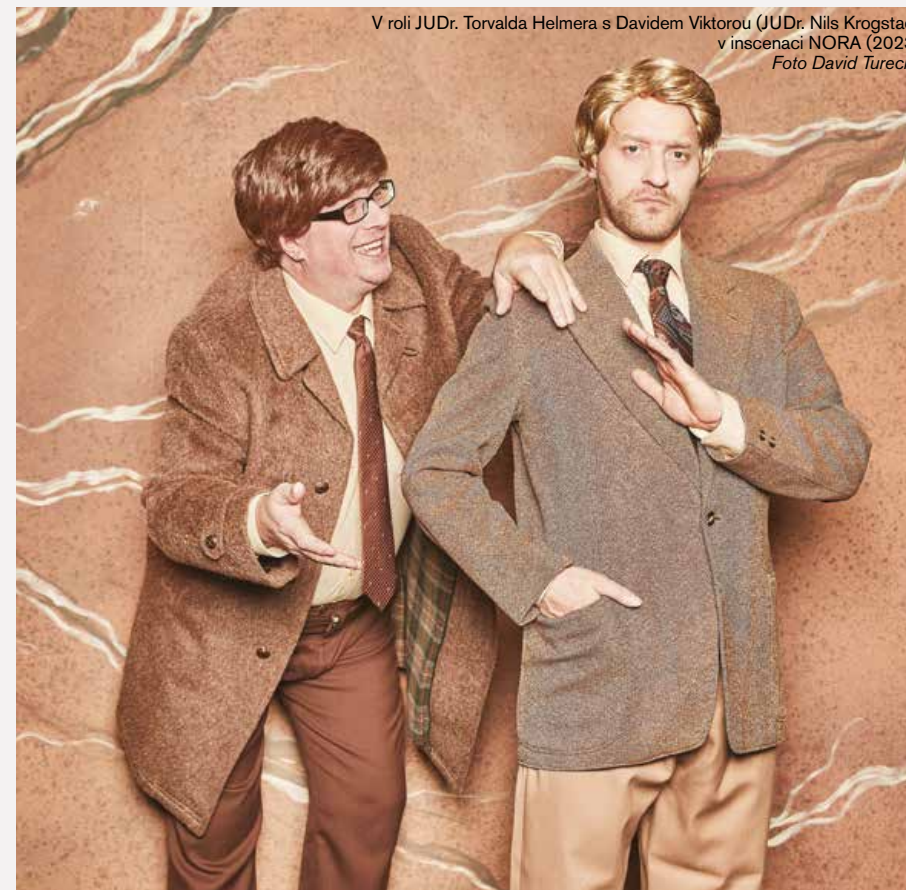
Ano, tehdejší vládnoucí garnitura měla s domem, kde studio sídlilo, jiné úmysly, než aby tam bylo divadlo.

Pokud si vzpomínám, když byla budova zavřená, hrálo se nějakou dobu na lodi.

Ano. Bratři Formani nám půjčili svou loď. Ta kotvila v loděnici a tam se hrálo, měli jsme prázdninový program. Ale já jsem už rozesílal e-maily do divadel. Shodou okolností v té době Ivan Krejčí hledal dva mladé kluky, tak vzal Šimona Krupu a potom mě. A tak jsem začal hrát v Komorní scéně Aréna v Ostravě a moje první inscenace tam byla *Neuvěřitelné příhody Julie a Nataši*. Hrál jsem „levou ruku ďábla“, děsivého chlapce

Truf v inscenaci GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů (2021)
Foto Radovan Štátný

V roli JUDr. Torvalda Helmera s Davidem Viktorou (JUDr. Nils Krogstad) v inscenaci NORA (2023)
Foto David Turecký

v námořnickém oblečku. Tím začalo mé ostravské angažmá v KSA. Byla to doba hezkých hereckých příležitostí, ale přesto mi pořád něco chybělo.

Takže když do činohry NDM nastoupil jako tehdy čerstvý umělecký šéf Vojta Štěpánek, začal tě lákat na velké jeviště a velké role?

Tehdy jsem uvažoval, že bych šel na volnou nohu a zkoušel objíždět castingy, ale přišel za mnou Vojta s nabídkou, že by mě vzal do NDM. Moje první inscenace v novém angažmá, kterou jsem zkoušel, byl *Rok na vsi*. A taky jsem hned přezkoušel roli pohřebního úředníka v *Habaďúře*. Tím to začalo.

Jako Obžalovaný v inscenaci TEROR (2020)
Foto Martin Kusyn

A od té doby sis v NDM prošel celou řadou nádherných rolí. Krásná role je třeba Chlestakov v Revizorovi.

Už na konzervatoři, když jsem si četl Gogola, jsem si říkal: „Chlestakov, to je krásná role.“ A nakonec mi přišla. V Mahenově divadle jsem hrál Chlestakovova sluhu Osipa. A podruhé jsem hrál v *Revizorovi* v Činohráku Dobčinského. Pak mi tu hlavní roli nabídl Vojta, měl jsem radost a tetelil jsem se. No, když potom přišlo zkoušení, ptal jsem se: „Proč já?“ (*Smích.*) Měl jsem o sobě pochyby...

Ale potom se to vylouplo. Sedi ti spíše komičtější role?

To nedokážu říct; upřímně, mám rád

obojí. Ale když se teď po covidu hrály jen samé komedie, už jsem měl chuť na nějaké drama. A proto jsem rád za *Noru*.

Dokud jsme u komických rolí, nemůžeme opomenout tvou roli, která je nejvíce exponovaná, a sice Trufa v Goldonim po ostravsku. Tato inscenace teď podle ohlasů patří k divácky oblíbeným a nejhranějším. Jak se ti zkoušela tato „pohybová“ role?

Přišlo to jako blesk z čistého nebe. Dlouho jsme hledali, jak by se Truf měl projevovat. Pak jsem viděl na internetu video, jak nějaký zfetovaný týpek tančil na zastávce v Porubě na Michaela Jacksona. Díval jsem se na to video a najednou jsem měl jasno, že Truf je tenhle typ. Tak jsem přišel za režisérem Svobodou s nápadem, že to bude postava jako Obelix, který v dětství spadl do kádě s magickým lektvarem:

Truf jako dítě spadl do varny s pervitinem, a sice drogy nebere, ale má to navždy v sobě. Pořád je v pohybu. Bylo to správně ujeté, a tak jsme to použili.

Sám jsi říkal, že komedii sis teď užil pozhnaně. V nadcházející sezóně tě ale čeká velká herecká výzva, a sice titulní role v Shakespearově tragédii Richard III.

On je to trošku splněný sen. Tak doufám, že to nebude noční můra. (*Smích.*) Těší mě, že na tom budu spolupracovat s režisérem Ivanem Krejčím. Jde po situaci a jde s hercem. Chce inscenaci nechat přirozeně plynout, ale zároveň vyžaduje velkou preciznost. Takže na spolupráci s ním i na Richarda se těším.

Budeme se také těšit na tvé role na prknech NDM v této i dalších sezónách. Děkuji za rozhovor.

(pg)

S Robertem Fintou v inscenaci ČESKÝ KRÁSNĚ, ČESKÝ MĚ! (2020)
Foto Radovan Štátný

Kamila Janovičová (Nora) a Robert Finta (MUDr. Henrik Rank)
Foto Martin Kusyn

Henrik Ibsen

NORA

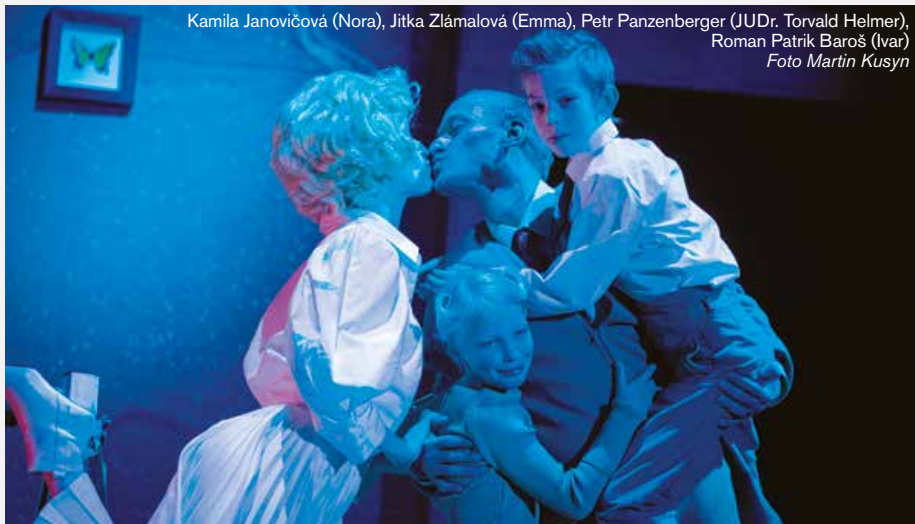
Domeček pro panenky

V sobotu 20. května 2023 proběhla v Divadle Antonína Dvořáka premiéra inscenace Nora. A přestože od prvního uvedení hry uběhlo více než 140 let, její závěr dodnes nepřestává znepokojovat diváky po celém světě. Již pár minut po závěrečném potlesku se ve foyeru divadla vášnivě diskutovalo. Měla Nora právo na to odejít hledat sebe samu? Nebo měla upřednostnit roli matky a vzdát se vlastních potřeb ve prospěch svých dětí? „V tomto ohledu je pro mě Nořin odchod z domova stále stejně jitiivý jako v době vzniku hry a nemám dojem, že by ztrácel na síle. A jestli se rozhodla správně, jestli může najít to, co se vydala hledat, a jestli na své rozhodnutí měla právo, na tyto otázky by si měl každý divák odpovědět už sám. Protože Nořina cesta pokračuje dál tam, kam my už na jevišti nevidíme, nad jejím příběhem se totiž zavře divadelní opona. Dořít si jej je tedy zodpovědností každého diváka a odpověď by měla zazní až v jeho nitru, nebo přetéct do vzájemné diskuze mimo divadlo,“ nastínil režisér Pavel Gejguš jeden z možných způsobů, jak číst závěr ostravské inscenace.

Téměř každé uvedení *Nory* provázely bouřlivé debaty. Když proběhla premiéra druhé české inscenace nejslavnějšího Ibsenova dramatu v Národním divadle v Praze 3. května 1889 v překladu Jakuba Arbese a v režii Františka Kolára, Jaroslav Vrchlický k ní v Hlase národa poznamenal: „Konec hry, patrně jeho větší část, rozladil a neuspokojil.“ Kritik Josef Kuffner v Národních listech pak zmínil způsob recepcce tohoto díla: „Ibsen chce rozladit svého diváka, chce, aby odcházel domů vyrušen ze svého klidu a s neurovnaným rozporem ve hlavě a srdci. Je jako agentem provokačním, který posluchačstvo na všechny způsoby má rozeštvati.“

Petra Kocmanová (Kristina Lindová)
Foto Martin Kusyn

Kamila Janovičová (Nora), Jitka Zlámalová (Emma), Petr Panzenberger (JUDr. Torvald Helmer), Roman Patrik Baroš (Ivar)
Foto Martin Kusyn

Když Nora manžela spatří, přeběhne jí po tváři stín. „*Skutečně jsi mi už odpustil?*“ zeptá se. Helmer jí pouze klidně pozoruje, neodpoví hned, ale nakonec vytáhne z kapsy kornout s makronkami. A poté, co Noře vlastnoručně vloží makronku do úst, unikne jí radostný výkřik: „*Zázrak!*“ Možná bylo opravdu lepší, že si Ibsen zmrzačil své dílo sám a napsal alternativní konec hry, ve kterém Nora svou rodinu neopouští.

Kdykoli se Ibsenovo vrcholné drama objevilo na repertoáru divadel, dlouhé hovory ve foyer nebo doma v kuchyni na sebe nenechaly dlouho čekat. Jedna věc však v případě ostravské inscenace zůstala bez diskuze, alespoň podle prvních ohlasů a recenzí, a to jsou herecké výkony: „*Nora v znamenitém podání Kamily Janovičové přesně odpovídá představě infantilní, marnivé a ochotné loutky, která se nechá manželem a vlastně všemi dalšími s výjimkou svých vlastních dětí bezohledně manipulovat. Její lehkovážnost, poddajnost a strach povědět manželovi pravdu mají místy tragikomické vyznění.* (...) *Janovičová výborně zvládla všechny odstíny své zdánlivě nekomplikované povahy.* (...) *Panzenberger předvedl, jak vypadá člověk posedlý kontrolou druhých.* (...) *Krogstada hraje David Viktora famózním způsobem. Tento herec si nepotrpí na velká gesta, přestože k nim svou fyziognomií může mít jednodušší cestu. Viktora vystihl postavu jemně cizelovaným, až přízračným pohybem a výrazem každé věty, každého slova. Má zvláštní smysl pro vystupňování psychologického napětí a jeho osobní zápas o důstojnost a živobytí diváka doslova elektrizuje. Viktora s naprostou přesvědčivostí ukázal, že negativní lidé jsou někdy užiteční a můžou sehrát v životě roli s nečekaným dopadem,*“ napsal Milan Bátor pro ostravan.cz.

Nejbližší reprízy 10. října a 24. listopadu 2023 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka (nz)

William Shakespeare

MARNÁ LÁSKY SNAHA

MLS o několika chodech

Vit Roleček (Dumaine), Petr Houska (Boyet), Martin Dědouch (Longaville) a Sára Erlebachová (Marie), v pozadí František Strnad (Král)
Foto Martin Kusyn

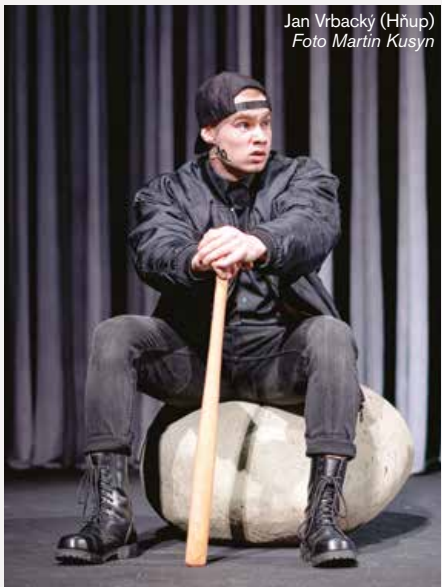
Hýřivá hostina (nejen) jazyka

Činohra Národního divadla moravskoslezského uvedla v sobotu 10. června 2023 poslední premiéru minulé sezóny. V režii jednoho z nejvýznamnějších slovenských režisérů Romana Poláka a v brilantním překladu Martina Hilského mohli diváci zhlédnout Shakespearovu ranou komedii *Marná lásky snaha*. Později při slavnostním přípitku Hilský nešetřil chválou a velice ocenil herecké výkony a múzičnost celé inscenace. Mimo jiné ho zaujal způsob, jakým režisér inscenoval milostné dopisy (sonety), které pánové napsali svým ženským protějškům. Každý ze sonetů je předveden jako specifické hudební číslo, ve kterém nechybí projekce nebo pěvecko-taneční výstupy. Shakespeare v této hře předvedl svou divadelní řeč jako marnotratně štědrou, hýřivou hostinu a tvůrčí tým se podobným způsobem pokusil divákům servírovat několik obrazů.

Ivan Hrozný a ruské námluvy

Diváci, kteří se rozhodnou navštívit jednu z repríz inscenace, se dočkají i slavné ruské maškarády, kterou čtyři urození pánové předvedou v *Marné lásky snaze* a která má předlohu ve skutečné události. „*V roce 1582 přijel do Londýna vyslanec cara Ivana Hrozného Fjodor Andrejevič Pisemskij s početným doprovodem. Ivan Hrozný, jehož pátá žena ještě žila, projevil přání pojmout za choť anglickou dvorní dámu spjatou příbuzenskými pouty s královnou Alžbětou. Tato dvorní dáma měla být, jak si car výslovně vymínil, světlovlasá a objemná v prsou. Královna Alžběta proti těmto*

podmínkám marně protestovala. Vyslanec Pisemskij měl ale od cara rozkaz nevracet se domů bez anglické nevěsty. Královna měla velký zájem udržovat přátelské styky s Ruskem, navíc car Ivan jí vyhrožoval, že nedostane-li nevěstu požadovaných rozměrů a kvalit po dobrém, přijede si pro ni do Anglie s celou ruskou armádou. Královna Alžběta byla natolik prozíravá, že nebrala jeho slova na lehkou váhu a udělala vše, co bylo v jejích silách, aby si ruského cara nerozhněvala. Ruskou carevnou se měla stát lady Mary Hastingsová, dcera hraběte z Huntingtonu. V květnu 1583 se v zahradě sídla zvaného York House v Londýně konaly námluvy v zastoupení. Za přítomnosti mnoha dvorních dam přijala lady Hastingsová ruského vyslance před velkým stanem, který byl speciálně pro tuto příležitost na zahradě postaven. Fjodor Andrejevič

Jan Vrbáček (Hhup)
Foto Martin Kusyn

Pisemskij se dostavil na námluvy s celou svou obrovskou družinou, a jakmile spatřil lady Hastingsovou, padl jí k nohám. Pak vstal a k nemalému údivu všech přítomných začal pozadu ustupovat, ruku si držel na srdci a v němém úžasu nespouštěl lady Hastingsovou z očí. Teprve poté lady oslovil, a protože neuměl anglicky, prostřednictvím svého tlumočníka vychválil její krásný zjev a vyjádřil naději, že se andělská lady brzy stane chotí jeho pána, ruského cara. Andělská lady však ani s přihlídnutím k nejvyššímu státním zájmům takto doručenou nabídku nepřijala a dala carovi košem. Ten naštěstí pro lady Hastingsovou a celou Anglii zanedlouho (roku 1584) zemřel a neměl čas opakovat ruské námluvy osobně v čele ruských vojsk. Výstřední a komicky nezdařené ruské námluvy se staly na anglickém dvoře známou a oblíbenou historkou,“ napsal Martin Hilský.

Když se *Marná lásky snaha* hrála na přelomu let 1969 a 1970 v překladu Josefa Topola v Divadle za branou, přišel cenzurní zákaz zmíněnou scénu hrát. „*V tu chvíli Shakespearova hra dostala význam, který nikdy předtím neměla, ze zcela apolitické, vtipné komedie se stala politická traskavina,*“ podotýká Martin Hilský. Režisér ostravské inscenace Roman Polák samozřejmě žádný zákaz nedostal (naštěstí) a diváci tak nepřišli o slavný výstup navarrských šlechticů, kteří jsou vtipným a zároveň zdrcujícím způsobem zesměšnění francouzskými dámami.

Nejbližší reprízy 26. září a 10. října 2023 v 18.30 hodin v Divadle Jiřího Myrona (nz)

BLAHOPŘEJEME

MIROSLAV RATAJ

Krásné jubileum oslaví v září dlouholetý člen činohry NDM herec **Miroslav Rataj**. A sice osmdesátiny. Nám nezbývá než mu za celé

divadlo pogratulovat a popřát vše nejlepší, především hodně zdraví! Za své dlouholeté působení v NDM od roku 1991, kdy do Ostravy přešel z olomouckého angažmá,

ztvárnil celou řadu rolí. V současnosti je v činohře stálým hostem a vidět na jevišti jej můžete v inscenacích *Revizor* a *Hoří, má panenko*.

Foto archiv NDM

TOMÁŠ JIRMAN

Čtyřicet. Další jubileum. To oslaví herec **Tomáš Jirman**. Tedy – ne že by slavil čtyřicáté narozeniny, i když vitalitou na jevišti to tak může na leckoho působit. Čtyřicet let je doba, kterou strávil Tomáš Jirman jako herec v angažmá v činoherním souboru NDM. A my mu gratulujeme především k tomu, že ta doba nestrávil jeho, ale on ji. Tady a s námi. Na prknech NDM. Jeho nástup do souboru činohry se datuje k 1. srpnu 1983.

(pg)

V roli Stefana Zweiga v inscenaci **MARIE ANTOINETTA (2023)**
Foto Martin Kusyn

Foto archiv NDM

balet

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)
LABUTÍ JEZERO
Libreto, choreografie: Youri Vámos
Premiéry 16. a 18. listopadu 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

RAPSODIE BOHEMIA
Tři choreografové a tři čeští hudební skladatelé v jedinečném večeru věnovaném Roku české hudby
Choreografie: Justin Peck, Jana Burkiewiczová, Viktor Konvalinka
Světová premiéra 11. dubna 2024
v Divadle Jiřího Myrona

OKNO
Choreografie: Jo Strömberg
Světová premiéra 18. května 2024
v Divadle „12“

Balet NDM je na Facebooku:
Balet Národního divadla moravskoslezského

Balet NDM je na Instagramu:
baletndm

HORA – Ida Frau, Barnaby James Packham
Foto Serghei Gherciu

REPERTOÁR BALETU (ZÁŘÍ – ŘÍJEN 2023)

HORA

Choreografie: Ohad Naharin
25. 9. (18.30), 28. 9. (16.00),
8. 10. (15.00), 11. 10. (18.30)

Rodion Konstantinovič Ščedrin –
Georges Bizet

CARMEN

Choreografie: Jiří Pokorný
Hudební aranžmá:
Davidson Jaconello
16. 9. (18.30), 17. 9. (18.30),
18. 10. (18.30), 1. 12. (18.30)

POSLEDNÍ
4
PŘEDSTAVENÍ
V SEZÓNĚ!

Petr Iljič Čajkovskij
LOUSKÁČEK
– VÁNOČNÍ KOLEDA
Choreografie: Youri Vámos
Hudební nastudování: Adam Sedlický
Dirigent: Jiří Habart / Adam Sedlický
28. 10. (16.00), 29. 10. (16.00)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Půl hodiny
před každým
baletním představením
jsou pro vás připraveny
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK ŠÉFKY BALETU

Historie se dotýká naší přítomnosti!
Dnes si vůbec nedokážeme takovou verzi
představit, bylo by to asi pozdvižení! Ale
určitě si nenechte ujít naše nové *Labutí
jezero*, které bude mít premiéru v listopadu.

Lenka Dřimalová

Lenka Dřimalová

HORA V POHYBU A POHYB V HOŘE...

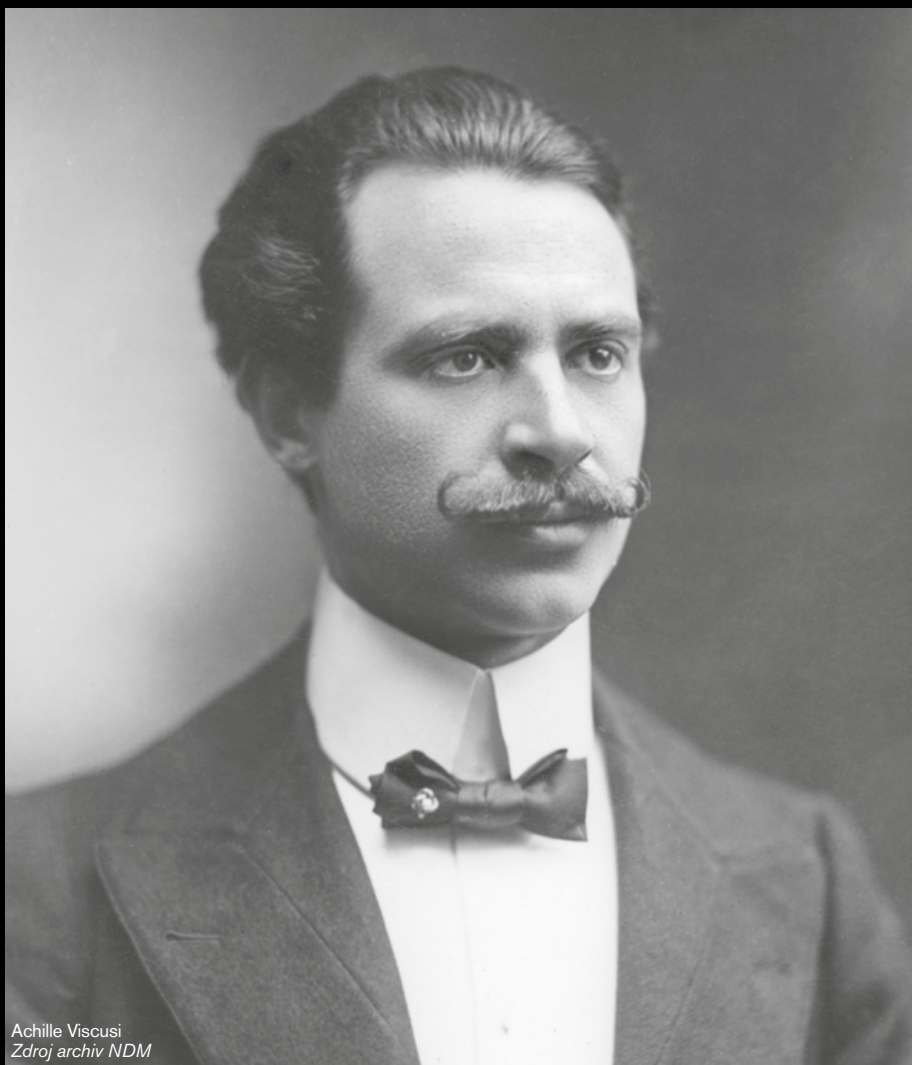
Pojďte si s námi povídat!
Po představení inscenace *Hora*
28. září 2023 budou mít diváci
mimořádnou možnost zúčastnit se
přímo na jevišti Divadla Jiřího Myrona
diskuse s tanečníky a dalšími hosty
z inscenačního týmu.

Šarmantní Ital se srdcem na dlani

Achille Viscusi na našich jevištích protančil
čtvrtstoletí, byl profesionál, náročný
k druhým stejně jako k sobě – ještě
v šedesáti letech zvládl tančit prvooborové
role Princů. Vynikal osobitou pohybovou
grácií a velkým šarmem. Do svých
inscenací vkládal své interpretační znalosti
(získané mimo jiné v Miláně u Virginii
Zucchi) a vytříbenou techniku, navíc však
oplyval divadelním citem, chrlil nápady
a měl – v Česku ceněný – smysl pro
humor. Viscusi vychoval řadu předních
osobností (například Emericha Gabzdyla,
který zakotvil v Ostravě) a váže se k němu
několik důležitých prvenství, která pro
Čechy získal:

- v Ostravě vytvořil první český
umělecký taneční soubor (1919–1923)
a dal mu pevné a stylově osobité
základy
- uvedl první českou kompletní verzi
ikonického baletu *Labutí jezero*
(Praha 1907, Brno 1919, Ostrava 1920)

Viscusiho inscenace *Labutího jezera* byla
hodně česká. Asi nenajdeme v jiných
verzích tohoto díla postavu vodníka. Byl
to dědeček Odetty, kterou Viscusi pokřtil
na Milenu. Odíle se jmenovala Dorna.

Achille Viscusi
Zdroj archiv NDM

PŘIPRAVUJEME

Scénograf Daniel Dvořák a choreograf Youri Vámos
na jevišti DAD při vyměřovací zkoušce
Foto Lenka Dřimalová

Petr Iljič Čajkovskij

LABUTÍ JEZERO

Choreografie, libreto **Youri Vámos**
Nastudování choreografie **Joyce Cuoco**
Youri Vámos
Alexey Afanasiev
Hudební nastudování a dirigent
Alena Hron
Scéna **Daniel Dvořák**
Kostýmy **Roman Šolc**
Světelný design **Daniel Dvořák**

**Premiéry 16. a 18. listopadu 2023
v 18.30 hodin v Divadle Antonína
Dvořáka**

Nahlédnutí do příprav *Labutího jezera*

Labutí jezero se opět vrací na scénu
Divadla Antonína Dvořáka! Jak je známo,
jedná se o nejslavnější klasický balet
v původní choreografii Mariuse Petipy
a Lva Ivanoviče Ivanova s hudbou Petra
Iljiče Čajkovského. Tento balet ze 70. let
19. století bude v Ostravě uveden již
po osmé. Tentokrát v choreografii pro
ostravské publikum již dobře známého
Youriho Vámoše. Za posledních deset let
u nás Youri Vámos uvedl hned několik
úspěšných baletů jako například *Barocco*
& *Carmina burana*, *Sen noci svatojánské*
nebo *Louskáček – Vánoční koleda*, který
měl premiéru v loňské sezóně, a diváci se

na něj mohou těšit také letos. Asistenty mu
budou jeho pravá ruka Američanka a bývalá
primabalerína Joyce Cuoco a baletní mistr
Národního divadla v Praze a bývalý sólista
Německé opery na Rýně v Düsseldorfu
Alexey Afanasiev.

Přípravy *Labutího jezera* začaly již
v divadelní sezóně 2022/2023 a my se
společně podíváme na to, jak realizace takto
velkého baletu probíhá. Samozřejmě
je vznik choreografie a nastudování
Čajkovského díla orchestrem. Kromě těchto
uměleckých složek se však na tvořivém
procesu podílí také scénograf, kostýmní
výtvarník, světelný designér a mnoho
dalších profesí v umělecko-dekoračních
dílňách a krejčovnách NDM, které nemusí
divák na první pohled zaznamenat, avšak
právě díky nim je možné naplnit, realizovat
a zhmotnit nápady choreografa a režiséra.
(V našem případném tým i oním Youri
Vámos.)

Koncem května se na scéně Divadla
Antonína Dvořáka uskutečnila vyměřovací
zkouška, na které se sešli Youri Vámos
a Joyce Cuoco společně s ředitelem NDM
Jiřím Nekvasilem, šéfkou baletu Lenkou
Dřimalovou, scénografem Danielem
Dvořákem, produkční baletu Pavlínou
Macháčovou a s dalšími. Cílem tohoto

setkání bylo seznámit všechny zúčastněné
s představou choreografa o inscenaci tak,
aby mohl vzniknout ucelený umělecký
zážitek odpovídající Vámosovým
požadavkům zachycující atmosféru
nejslavnějšího baletu všech dob. Aby
mohla začít výroba scény, bylo zapotřebí
ujistit se, zda bude realizace Dvořákových
scénických návrhů na menším jevišti
Divadla Antonína Dvořáka odpovídat
prostorovým požadavkům inscenátorů.

Jak funguje spolupráce mezi choreografem a scénografem?

Ještě dlouho před touto hromadnou
ověřovací zkouškou začala probíhat
kooperace mezi Yourim Vámosem
a Danielem Dvořákem zahrnující nesčetné
diskuse v zájmu hledání vizuálního tvaru
scény, jež zhmotní choreografovy představy
a nejlépe podpoří atmosféru baletu.
Vzhledem k tomu, že výraznou součástí
Labutího jezera je motiv přírody, bylo
pro Daniela Dvořáka důležité, aby vynikl.
Zároveň zkoumal propojení přírodních
prvků s hmotnou architekturou, aby je
harmonicky sladil v jedno. Diváci se mohou
těšit na důkladně promyšlenou scénu
inspirovanou obdobím art deco.

Kromě scénografie upoutají diváka
jistě také kostýmy navržené výtvarníkem
Romanem Šolcem. Eleganost a grácie
– tato dvě slova vystihují všech 35 návrhů,
jež si Roman Šolc na setkání s Yourim
Vámosem připravil. Každý návrh byl
promyšlený do nejmenších detailů,
hrál barvami a podporoval charakter
jednotlivých postav. Na této schůzce se
čekalo na schválení každého kostýmu
choreografem tak, aby splňoval jeho režijní
a estetické požadavky. Procházely se proto
postupně jednotlivé typy látek, vzory, stříhy
i odstíny barev, aby se nic nepodcenilo,
ale naopak aby vše mohlo v harmonickém
souznění společně se scénografií podpořit
divákův jedinečný zážitek ze zhlédnutí
představení. Jelikož nadšený divák je
největší odměnou a motivací každého
divadelního umělce.

(vw)

Youri Vámos při zkoušení zbraní
ve zbrojírsko-šperkařské dílně
Foto Lucie Maceczková

Gianvito Attimonelli (repetitor baletu), Joyce Cuoco
(asistentka choreografa), Ivan Petrák (mistr zbrojírsko-
šperkařské dílny), Youri Vámos (choreograf),
Pavlína Macháčová (produkční)
Foto Lucie Maceczková

IVA KOPLOVÁ

Každý kostým má to své

Mistrová dámské krejčovny NDM Iva Koplová s kostýmním výtvarníkem Romanem Šolcem
Foto Lucie Maceczková

Baletní soubor Národního divadla moravskoslezského uvede v sezóně 2023/2024 nejslavnější z klasických baletů – *Labutí jezero*. Známeho příběhu rámovaného ikonickou hudbou Petra Iljiče Čajkovského se ujme choreograf Youri Vámos, který mu vtiskne svůj osobitý rukopis. *Labutí jezero* si však nelze představit bez typických „labutích“ kostýmů tanečnic v sólových a sborových rolích. O tom, co vše stojí za vznikem nadýchaných baletních sukýnek *tutu* a jaká další specifika musí splňovat kostýmní výprava pro balet, jsme si povídali s **Ivou Koplovou** – mistrovou a skutečnou duší dámské krejčovny NDM.

Přípravy baletu Labutí jezero jsou již nyní v plném proudu, kostýmy nevyjímaje. Můžete prozradit, na co se můžeme těšit a v čem bude kostýmní výprava této inscenace výjimečná?

Autorem kostýmních návrhů v *Labutím jezeře* je výtvarník Roman Šolc, o kterého jsme si svým způsobem poprosili, protože se nám s ním výborně spolupracuje. Od září však bude součástí pořadu *Stardance*, takže jsme výrobu spustili s předstihem, abychom stihli co nejvíce práce za jeho přítomnosti. Jeho kostýmy mají pohádkový nádech, osobně se mi moc líbí barevnost, ale i materiál, střihy a zdobení. Myslím si, že to bude krásná inscenace, Roman Šolc má totiž pro kostým neuvěřitelný cit.

Labutímu jezeru dominují tanečnice – kolik dámských kostýmů se v něm objeví?

Mělo by jich být kolem osmdesáti, včetně kostýmů pro bílé labutě a černou labuť. Použijeme romantickou tutu, takzvanou „spadlou“ balerínu namísto klasické krátké a ploché. Nenajdete v ní kostice, ale tyl je hustěji naskládaný, aby sukně držela tvar. Labutě budou mít na sobě samozřejmě i peříčka a k tomu zdobení ze Swarovského kamenů. Také ostatní dámské kostýmy budou působivé, například lovecká společnost nebo scéna s valčíkem.

Jak dlouho trvá vyrobit jednu balerínu a co vše je k tomu potřeba?

Máme baleríny sólové a sborové, mezi kterými jsou určité rozdíly. Jedna balerína pro *Labutí jezero* se v průměru stříhá hodinu a ušít ji trvá zhruba dva a půl dne. Spotřebujeme dvacet metrů tylu poskládaného v devíti vrstvách!

K baleríně samozřejmě patří i kalhotky ozdobené volánky. Zvlášť se šije korzet a pokrývka na balerínu – obojí bude navíc bohatě zdobené až pěti různými materiály, což také zabere nějaký čas. A k tomu si musíme vždy zvát konkrétní tanečnici, aby si kostým vyzkoušela a vše jí perfektně sedělo.

Kostýmní výtvarník Roman Šolc
Foto Lucie Maceczková

Výroba kostýmů pro balet je specifická záležitost. Na co musíte dávat největší pozor a jaké požadavky by měl takový kostým splňovat?

Každý kostým má to své a u baletu je kritérií spousta. Dámské kostýmy, především sólové, by neměly mít zdobení tam, kde pánové tanečnice zvedají a točí, tedy hlavně v pase. O ostré flitry nebo kameny by se mohli poranit. Vše musí být ušito tak, aby se tanečnickům nedostaly do kostýmů prsty a nezlomili si ruku. Dále musíme šít kostýmy tanečnicím opravdu na tělo, aby perfektně držely, ale zároveň nic nechtěně nevykooklo. Takže už na prvních zkouškách v krejčovně hlídáme, jak se kostým chová při různých pohybech, zda tvoří správné proporce a zakrývá nebo odhaluje přesně to, co má.

Řešíme také materiály. Zejména jejich lehkost a vlastnosti při tanci. V našem *Labutím jezeře* jsme například s výtvarníkem dlouho vybírali materiály na šaty do scény s valčíkem. Nakonec jsme zvolili krásné jemné hedvábí, kterým vzduch doslova protéká a nadnáší ho. A samozřejmě se zabýváme dalšími technickými otázkami, jako je barva

kostýmů a její reakce na světla na jevišti, spodní prádlo pod kostým nebo aplikace zdobení – na baletních kostýmech totiž až na výjimky musí být vše přišité, ne lepené.

Jak vypadá spolupráce krejčovny a kostýmního výtvarníka a jak probíhala v tomto případě?

Většinou se nejdříve setká výtvarník s choreografem či režisérem a ujasní si hlavní koncepci: do jaké doby inscenaci zasadí, jak bude vypadat choreografie, výprava atd. Potom přijde výtvarník za mnou a společně o kostýmech mluvíme. Spolupracujeme pak během celého procesu až do hlavních zkoušek a premiéry. Teď máme jednu velkou výhodu, a to tu, že výtvarník *Labutího jezera* Roman Šolc je bývalý tanečník a ví, co dané kostýmy potřebují, co mají nebo nemají dělat a co je možné vytvořit.

Co je pro vás osobně v procesu tvorby kostýmů nejnáročnější a co si naopak nejvíce užíváte?

Nejtěžší pro mne je ta chvíle, kdy jdou kostýmy poprvé na jeviště. Tam je

Návrhy kostýmů LABUTÍHO JEZERA od Romana Šolce

totiž najednou vnímám z pozice diváka, poprvé je navíc vidí i choreograf či režisér. Pokaždé mám trochu sevřené srdce, jestli kostýmy splní všechny požadavky, ale také v této fázi máme možnost vyřešit případné změny a úpravy. Mojí nejoblíbenější částí je první setkání s výtvarníkem, kdy mi vypráví o tom, jaké to celé bude, a já si představuji tu krásu. A samozřejmě mám radost, když vidím kostýmy, než jdou na jeviště, a vypadá to, že je všechno správně a nic na nich nebude třeba měnit.

Chodíte vy sama ráda do divadla? Přistihnete se někdy, že kostýmy zkoumáte profesionálním okem?

Chodím hlavně do ostravských divadel, absolvuji samozřejmě ověřovací zkoušky a generálky u nás v divadle a dříve jsem navštěvovala i premiéry, kde jsem kostýmy tolik „nehlíдалa“. Teď se raději podívám na derniéry nebo dělám doprovod, když rodina nebo známí chtějí jít do divadla. Ale je fakt, že jsem zatížená svým povoláním a kostýmy pozorně sleduji a analyzuji (smích).

(tc)

Mistrová dámské krejčovny NDM Iva Koplová s kostýmním výtvarníkem Romanem Šolcem
Foto Lucie Maceczková

Iva Koplová a Roman Šolc kontrolují, zda kostým tanečnici sedí
Foto Lucie Maceczková

Bylo nám ctí hrát v zahraničí a společně budovat značku NDM OSTRAVA!!!

Rossiniho karty jsme uvedli 2× v březnu s velkým ohlasem publika před vyprodaným divadelním sálem v **německém Oldenburku**. Poté jsme s touto mimořádně úspěšnou inscenací vystoupili 6× v **Izraeli** ve městech **Herzlyia, Haifa a Jeruzalém**. I na tomto turné se dílo dočkalo skvělého přijetí jak u kritiky, tak u publika. Byla to rozhodně mimořádná událost: Izrael je v posledních zhruba třiceti letech světovým centrem současného tance. Rozvinula se zde obrovská kulturní oáza plná různorodých druhů tanečního a pohybového umění a publikum je zvyklé na kvalitu a vyžaduje jen to nejlepší! Balet NDM je po Baletu Národního divadla v Praze teprve druhým českým baletním souborem, který v Izraeli předvedl své umění.

Poslední dvě představení inscenace jsme odehráli v divadle **Theater Bonn**

Réka Kiss před bannerem s upoutávkou na představení baletu NDM v Izraeli
Foto archiv

v Německu. Je třeba zmínit, že Německo je líhní tanečního divadla a Theater Bonn je magicky spjatý s úspěšnými šéfy bývalého souboru, kterými byli například Youri Vámos, Pavel Mikuláščík a v neposlední řadě Johann (Hans) Kresnik známý svým radikálním tanečním stylem vzdáleným klasickému baletu. Baletní soubor a ani Choreografické divadlo Johanna Kresnika Bonn již neexistuje, zůstala však tradice – skvělé publikum vnímající sebemenší detail odehrávající se na jevišti. Budu si dlouho pamatovat zvuk tisícového burácejícího publika...

(Id)

Návštěva z České republiky

Ostravský baletní soubor Národního divadla moravskoslezského, jenž je zároveň soubor multinárodní a plný energických a nadaných umělců, během své první návštěvy Izraele představil dvě současné choreografie pod názvem Rossiniho karty. Ostravský balet

Choreografie ROSSINIHO KARET na izraelském pobřeží
Foto Réka Kiss

v posledních letech udělal mnoho pro to, aby do svých plachet vnesl svěží vítr. (...)

Bohužel není možné věnovat pozornost všem úchvatným momentům, o které v Rossiniho kartách není nouze. Nicméně mezi vrcholné se řadí scéna, ve které minimalisticky oděni tanečníci sedí na židlích u dlouhého stolu a jejich 14 párů rukou se pohybuje ladně, hlavy se otáčí synchronně a nohy udávají rytmus, který se zrychluje a sílí. Harmonie se proměňuje ve vášnivou bouři.

Ora Brafmanová

Dámy a pánové, balet, balet, balet

(...) Následky – choreografie Juanja Arquése na hudbu Alvy Nota, Rjúičiho Sakamota a Jóhanna Jóhannssona. Choreograf ve skutečnosti vypráví ve své temné fantazii o katastrofě v Japonsku v roce 2011, o zemětřesení, které zničilo jaderný reaktor. Varování se snažíme ignorovat. Velmi úspěšně... pokud hudba praská a otrávená těžká voda kape na zoufale tmavé pódium, dozimetr nonstop varuje. Kolik ponorek nám Pán Bůh může poslat? A tanečníci se řítí po pódium a zvedají k němu ruce v zoufalé akrobacii. A kolem se řítí paprsek světla a vytahuje z mraků úlomky těl. A my, diváci, opět hledíme z oken naší ponorky a hledáme život.

Rossiniho karty... jako první „přichází“ klavír. Na jeviště vchází klavírista a slavnost začíná, cáká na nás tak štědře, že okamžitě smývá všechnu radioaktivní zátěž z první choreografie. Hostinu, kde tančí jen ruce, těla, hlavy, vystřídá tak jemné, napůl obnažené pas de deux, že zapomínáte dýchat. Ale přilétá závrtné pas de trois (v doslovném smyslu slova), který smete mlžné nežnosti. Sólo cizelované, štíhlé baletky, která dokáže dodat ironii nejserióznějšímu neoklasicistnímu baletu.

Eduard Markovič

Koki Nishioka ve ZDENCÍNÝCH A JINÝCH VARIACÍCH
LEOŠE JANAČKA (Hukvaldy, 2021)
Foto Jakub Mlčevský

Stopy. Mizivé, mijející, prchající, zanikající, vtisknuté, trvalé i nezapomenutelné. Každý by rád zanechal po sobě stopu a věřím, že tanečníky, kteří se s naším souborem na konci minulé sezóny rozloučili, si budeme dlouho pamatovat.

(Id)

KOKI NISHIOKA

nástup 7. 11. 2014 / první sólista

„Bylo mi 19 let, když jsem nastoupil do tohoto souboru... Mám tolik vzpomínek! S dobrým týmem se soubor stále zlepšoval. Chtěl bych moc poděkovat všem kolegům i divákům, kteří přicházeli na naše představení a podporovali nás. Přeji souboru, aby stále zářil!!! Na shledanou.“

Koki Nishioka v titulní roli inscenace CHAPLIN, za níž byl v roce 2015 nominován na Cenu Thálie
Foto Martin Popelář

ANNA-LENA UTH NISHIOKA

nástup 1. 8. 2017 / členka baletu

„Na tomto souboru je zvláštní, že všichni jsou milí, vstřícní a vždy se snaží společně najít řešení jakýchkoliv problémů. Celý tým – tanečníci, baletní mistři a vedení souboru – vás nikdy nenechá na holičkách, takže získáte jakousi pohodu, která vám pomáhá, abyste i přes problémy neustále rostli a stávali se lepšími lidmi. Při nástupu

Anna-Lena Uth (Markýza de Merteuil) v NEBEZPEČNÝCH ZNÁMOSTECH (2019)
Foto Anna Rasmussen

do souboru jsem byla plachý a tichý člověk, téměř bez zkušeností z profesního světa. Ale myslím si, že během své cesty jsem se hodně změnila v tom nejlepším slova smyslu. Mohu říci, že jsem zde získala sebedůvěru a stala jsem se tím, čím jsem dnes, a to nejen jako tanečnice, ale i jako člověk. Jsem sebevědomou, silnou osobou, která se nebojí mluvit za sebe v tanci ani v okolním světě.“

ANNA KNOLLOVÁ

nástup 17. 8. 2015 / členka baletu

„Nesmírně si vážím 9 let prožitých a protančených s baletem NDM a budu na ně s láskou vzpomínat. Zde jsem

V popředí Anna Knollová (Španělka) v baletu LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA (2022)
Foto Serghei Gherciu

si splnila svůj sen, zatančila jsem si tu nádherné balety, a především potkala úžasné lidi. NDM je divadlo, které bude vždy mým oblíbeným místem. Od vrátných přes dámy v krejčovně až po šéfy, je to nádherný kolektiv s velkým srdcem a byla radost zde pracovat.“

BEATRIZ FERNANDEZ MORENO

nástup 17. 8. 2015 / členka baletu

„Do souboru baletu jsem nastoupila bezprostředně po ukončení školy. V té době bych si stěží dokázala představit, jak hodně se toho mohu naučit a jak je možné umělecky vyrůst a rozvinout se skrz všechny choreografie, které jsem měla příležitost tančit.

Jsem velmi vděčná za všechna léta strávená v souboru, za vše, co mi přinesly jako tanečnici i člověku.“

Beatriz Fernandez Moreno (Cecílie de Volanges) a Koki Nishioka v hlavní mužské roli inscenace NEBEZPEČNÉ ZNÁMOSTI (2019)
Foto Serghei Gherciu

ARIANNA MARCHIORI

nástup 1. 9. 2021 / sólistka

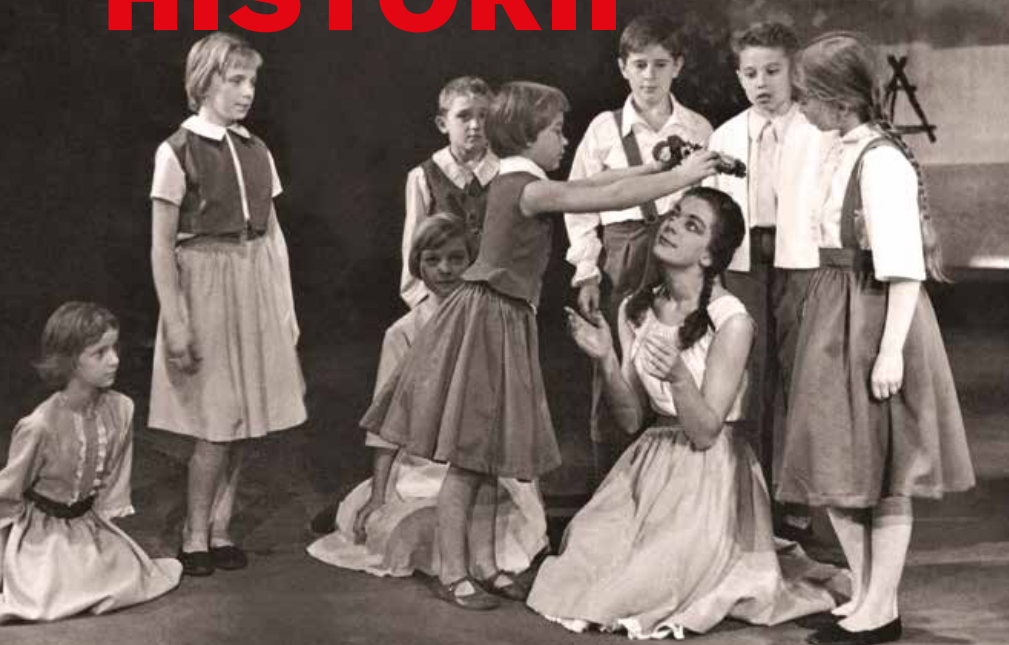
„V souboru jsem vždy dostávala výzvy po technické, ale i umělecké stránce. Nejvíce jsem ráda za citové vazby a vztahy, které jsem zde navázala se svými kolegy: přáteli, baletními mistry, asistenty a také se šéfkou souboru. Je to prostředí plné lásky, vášně a respektu.

Díky tomuto místu jsem vyrostla. Našla jsem zde samu sebe. Objevila jsem v sobě tanečnici a člověka, kterým chci být v baletním studiu i mimo něj. Toto místo si navždy uchovám ve svém srdci a budu za něj vděčná.“

Arianna Marchiori v inscenaci HORA (2023)
Foto Serghei Gherciu

BALETNÍ STUDIO NDM MÁ DLOUHOU HISTORII

Baletní studio s „moderním“ posláním vzniklo sice v 70. letech 20. století, ale historie výchovy dětí k jevištnímu tanci je v Ostravě mnohem delší – více než stoletá. „Historie baletní přípravky sahá ještě před založení Národního divadla moravskoslezského v roce 1919. Základ tvořily pravděpodobně děti členů divadla působícího v Národním domě v Moravské Ostravě. O pár let později první choreograf a šéf baletního souboru NDMS Achille Viscusi založil baletní učiliště, kterým prošel i legendární ostravský tanečník a choreograf Emerich Gabzdyl, budoucí šéf ostravského baletu. Tradice pokračovala i pak, sice stále neexistoval

oficiální spolek s tímto názvem, ale profesionálně sami trénovali a vychovávali děti pro baletní inscenace, protože u nás prakticky neexistovaly speciální školy pro nižší věkové skupiny tanečníků. V období první republiky vedli děti k tanci například manželé Lia a Jaroslav Häuslerovi, později sólistka baletu Milča Pírková, v 60. letech Julie Jastřembská, v 70. letech Ludmila Táborská-Rozehnalová – ta až do roku 1979, kdy baletní studio zahájilo svou činnost. Podpořil je tehdejší šéf baletu Albert Janiček a pedagogické vedení měla na starost Helena Hurychová,“ připomíná Karolína Pečenková z archivu NDM.

Pro děti z baletního studia bylo vždy atraktivní zatančit si se svými idoly. *Broučci* (1982), *Z pohádky do pohádky* (1994), *Marná opatrnost* (1985), *Louskáček* (2001, 2010), *Popelka* (1991, 2015)... To jsou jen některé z baletních inscenací, kde účinkovaly děti trénované v baletním studiu; tančí ale také v operách. V této sezóně nastuduje například izraelský choreograf a režisér Itzik Galili novou inscenaci Janáčkovy opery *Příhody líšky Bystroušky* a tam se potkají s profesionálními dětmi z Baletního i Operního studia NDM. Aktuálně děti tančí například v baletu *Coppélia*, *Louskáček – Vánoční koleda*, připravují se na podzimní *Labutí jezero*...

Děti často učili a učí přímo sólisté baletu NDM: Libuše Kuklová, Tamara Černá, Olga Borisová-Pračíková, Libor Bernklau, Zuzana Holeková-Štarková nebo Barbora Kaufmannová. Mezi lektory patřili mj. Irina Nazarenko, Filip Skála, Naďa Andrlová, Veronika Beňová, Jana Zelenková, Petra Kováčová, v nedávné minulosti Michaela Vápeníková, Natalia Adamska, Anna Knollová, v současnosti, Rita Pires, Laura Moreno Gasulla a hostující pedagožka Eva Vajsová.

Baletní studio NDM nabízí přítomným malým zájemcům komplexní pohybovou výchovu a taneční rozvoj. „Výuka je logicky zaměřena především na oblasti klasického tance, lidového tance, taneční gymnastiku či improvizaci. Vzniká tak baletní příprava NDM, která je líhní talentů, a všichni se snaží, aby po jejím absolvování mohly děti pokračovat v dalším rozvoji na odborných tanečních školách a poté zahájit možnou profesionální dráhu. Mnohým se to opravdu podařilo,“ zdůrazňuje šéfka baletního souboru Lenka Dřimalová s tím, že každoročně pořádá divadlo konkurz na nové členy/členky studia.

Žáci Baletního studia NDM svou sezónu v divadle vždy uzavírají speciálním představením – koncertem pro veřejnost, především ale tančí pro své vrstevníky, rodiny a přátele. Balet je dřina a řehole a bez podpory rodičů by žádné dítě nemohlo náročné tréninky časově zvládat! (to, kp)

BALETNÍ STUDIO pro děti od 6 let

Máte pohybově nadané dítě, které by chtělo tančit v divadle?

Přihlaste je do Baletního studia NDM.

KDY: ve středu 6. září 2023 od 15 do 17 hodin
KDE: ve velkém baletním sále
Divadla Antonína Dvořáka
Registrace účasti:
pavlina.machacova@ndm.cz

Závěrečný koncert Baletního studia NDM
WALTŮVY POHÁDKY (2023)
Foto Martin Popelář

muzikál

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Lionel Bart (1930–1999)

OLIVER!

Oblíbená muzikálová klasika pro celou rodinu

Hudba a libreto: Lionel Bart

Český text: Jiří Josek

Úprava a aktualizace českého textu: Michael Prostějovský

Režie: Lumír Olšovský

Hudební nastudování: Marek Prášil

Choreografie: Denisa Komarov Kubášová

Uvádíme v licenci Music Theatre International

(Europe) Ltd.

Premiéry 5. a 7. října 2023

v Divadle Jiřího Myrona

Zdeněk Král (1971) – Marek David (1994) –

Tomáš Novotný (1985)

INTERVIEW

Měl to být obyčejný rozhovor

Režie: Marek David

Hudební nastudování: Jakub Židek

Světová premiéra 29. listopadu 2023

v Divadle „12“

Fred Ebb (1928–2004) –

Bob Fosse (1927–1987) –

John Kander (1927)

CHICAGO

Vraždy v rytmu jazzu

Muzikál vznikl na základě hry Chicago Maurine

Dallas Watkinsové

Překlad: Ivo T. Havlů

Režie: Gabriela Petraková

Hudební nastudování: Jakub Židek

Choreografie: Ladislav Cmorej

Uvádíme v licenci Concord Theatrical

Corporation

Premiéry 29. února a 2. března 2024

v Divadle Jiřího Myrona

Cyndi Lauper (1953) – Harvey Fierstein (1954)

KINKY BOOTS

Boty, které mění svět a možná i Ostravu!!!

Na základě filmové předlohy Kinky Boots studia

Miramax autorů Geoffa Deanea a Tima Firtha

Český text: Pavel Bár a Michael Prostějovský

Režie: Gabriela Petraková

Hudební nastudování: Jakub Židek

Choreografie: Ladislav Cmorej

Uvádíme v licenci Music Theatre International

(Europe) Ltd.

Česká premiéra 13. června a druhá

premiéra 15. června 2024 v Divadle Jiřího

Myrona

Muzikál NDM je na Facebooku:
Muzikál Národního divadla
moravskoslezského

Muzikál NDM
je na Instagramu:
muzikalostrava

PRODUCENTI – závěrečná scéna
Foto Kristýna Junková

REPERTOÁR MUZIKÁLU (ZÁŘÍ – ŘÍJEN 2023)

Andrew Lloyd Webber – Don Black
LÍP SE LOUČÍ V NEDELI
Český text: Pavel Vrba a Michael Prostějovský
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Jakub Židek
2. 9. (19.00), 26. 9. (19.00), 28. 9. (16.00), 17. 10. (19.00), 18. 10. (19.00), 31. 10. (19.00)

Stephen Sondheim – Hugh Wheeler
SWEENEY TODD
Đábelský lazebník z Fleet Street
Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Adam Sedlický
14. 9. (18.30), 15. 9. (18.30), 28. 10. (16.00), 29. 10. (16.00)

Jiří Suchý – Jiří Šlitr
JONÁŠ A TINGL-TANGL
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
17. 9. (19.00), 19. 9. (19.00), 20. 9. (19.00), 22. 9. (19.00), 23. 9. (19.00), 7. 10. (19.00) – zájezd Spišská Nová Ves, 20. 10. (19.00)

Lionel Bart
OLIVER!
Český text: Jiří Josek
Úprava a aktualizace českého textu: Michael Prostějovský
Režie: Lumír Olšovský
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Joel Hána / Marek Prášil
Choreografie: Denisa Komarov Kubášová
5. 10. (18.30) – premiéra, 7. 10. (18.30) – druhá premiéra, 14. 10. (18.30), 21. 10. (18.30), 22. 10. (15.00)

TOMÁŠ SAVKA 10+20+60s=40 – swingový koncert
13. 10. (19.00)

Juraj Čiernik – Ivan Vanko – Brigita Cmunťová
O ZAJÍČKOVÍ ZAPOMNÍČKOVÍ
(z cyklu **Tajemství bludných balvanů**)
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Vlastimil Ondruška
15. 10. (16.00)

Mel Brooks – Thomas Meehan
PRODUCENTI
Překlad a české texty: Adam Novák
Režie: Gabriela Petraková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
25. 10. (18.30), 26. 10. (18.30), 27. 10. (18.30)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

RODINNÉ
VSTUPNÉ

ÚVODNÍK ŠÉFKY MUZIKÁLU

Inspirování tradicí

V neděli 18. června letošního roku úspěšně hostoval náš soubor s inscenací

hudebního kabaretu *Jonáš a tingl-tangl* na scéně pražského divadla Semafor. Na jeho prknech měl totiž tento titul premiéru v létě roku 1962 a vznikl tak trochu z nouze. Po odlivu hlavních hvězd tehdejšího Semaforu na sólové dráhy (Eva Pilarová, Waldemar Matuška) bylo nutné doplnit repertoár komornější inscenací. Vedle Jiřího Suchého se tak tehdy na jeviště postavil i hudební skladatel Jiří Šlitr, který se do té doby převážně „skrýval“ za pianem.

My uvádíme nové nastudování na scéně Divadla „12“ a role původních kabaretérů mají v Ostravě v režii Jiřího Nekvasila na svých bedrech Tomáš Savka a Jakub

Židek. Z přátelské reakce autora, původního představitele a principála Semaforu Jiřího Suchého lze vyvozovat, že nešlo jen o jediné hostování naší verze na prknech Semaforu.

Gabriela Petraková

Gabriela Petraková

Hostování v pražském divadle Semafor
Foto Kristýna Junková

SEZÓNA 2023/2024 – MUZIKÁL

OLIVER!

• premiéry 5. a 7. října 2023 v Divadle Jiřího Myrona

INTERVIEW

• světová premiéra 29. listopadu 2023 v Divadle „12“

CHICAGO

• premiéry 29. února a 2. března 2024 v Divadle Jiřího Myrona

KINKY BOOTS

• česká premiéra 13. června a druhá premiéra 15. června 2024 v Divadle Jiřího Myrona

Milí příznivci muzikálu,

začíná nová sezóna, a tak bych se s Vámi podělila o radost z našich dramaturgických plánů. To, že muzikálový soubor NDM již dávno svojí kvalitou i zájmem diváků přesahuje rámec regionu, je již delší dobou celkem známá věc. Dokazují to mimo jiné různé ocenění, která soubor získává.

Myslím, že se máme v nadcházející sezóně skutečně na co těšit. V Divadle Jiřího Myrona uvedeme hned tři mimořádné světové tituly. Na podzim to bude **Oliver!** Jde o britský muzikál pro celou rodinu z počátku 60. let minulého století, který byl vůbec prvním anglickým muzikálem uvedeným na Broadwayi. V jeho epicentru stojí sirotek Oliver z provinčního chudobince. Je nejprve prodán do služby v pohřebním ústavu. Brzy však utíká do velkoměstského víru Londýna, kde ho mezi sebe přijímá parta dětských zlodějíčků a kapsářů, vedená postarším Faginem. Více z příběhu prozrazovat nebudu. Je to mnoha cenami ověřená muzikálová adaptace slavného románu Charlese Dickense *Oliver Twist*, která se na česká jeviště dostává teprve podruhé. Jedním z největších půvabů a zároveň úskalí tohoto titulu je 40 dětských rolí, včetně těch hlavních. Podělil se o ně děti z Operního studia NDM a sboru Permoník Choir Karviná. Muzikál režíruje zkušený Lumír Olšovský a hudebně jej nastuduje Marek Prášil.

Na počátku jara 2024 pak na nás čeká světoznámý americký muzikál **Chicago**. Je nazván po americkém velkoměstě, které bylo ve 20. letech minulého století líhní zločinu a novinářských senzací. Kabaretní hvězda Velma Kellyová i sboristka Roxie Hartová jsou souzeny pro vraždu svých partnerů. Musí ale za každou cenu uniknout hrozcímu trestu smrti! Využívají proto služeb protřelého právníka Billyho Flynnna, který ví,

že pro verdikt není důležitá pravda, ale mínění tisku a veřejnosti. Jde snad o jediný muzikál na světě, který nemá ani jednoho kladného hrdinu. Tak se těšte! Muzikál autorské dvojice John Kander a Fred Ebb a legendárního jazzového choreografa Boba Fosseho totiž patří mezi vůbec nejúspěšnější tituly v historii Broadwaye. Svými slavnými melodiemi i nadčasovým satirickým příběhem láká dodnes diváky po celém světě. Do Ostravy se vrací v nové podobě po více než třiceti letech a zároveň po sto letech od konání skutečných soudních procesů, kterými je jeho příběh inspirován. Bude to pro mne zajímavý režijní oříšek a oporou mi bude Jakub Židek, který bude mít na starosti hudební nastudování.

Představitelé Olivera Jan Pražák a Rostislav Radeckí
při focení vizuálu muzikálu OLIVER!
Foto Adam Živnýštko

A stejný tým se postará i o poslední premiéru před prázdninami. Půjde o jeden z nejúspěšnějších broadwayských muzikálů posledních let, tedy **Kinky Boots**. A oč v něm jde? Charlie Price stojí před nelehkým úkolem. Zdědil krachující rodinnou továrnu na boty a navzdory svým vlastním plánům se ji musí pokusit zachránit a tím splnit přání svého nedávno zesnulého otce. Naštěstí k tomu najde nečekaného spojence. Lola, kabaretní umělkyně a svérázná drag queen, ví přesně, jaké botky na trhu chybí! Tento muzikálový hit vychází ze stejnojmenné filmové předlohy i skutečného příběhu jedné továrny na severu Anglie. Muzikálové zpracování vyhrálo několik Cen Tony a získalo si srdce všech diváků, kteří se chtějí v divadle pobavit, odreagovat a také si připomenout, že zdaleka sice nejsme všichni stejní, avšak porozumění a společnou řeč vždy najít můžeme.

Chybět v následující sezóně nebude ani původní česká tvorba. Tu bude v Divadle „12“ již ke konci tohoto roku reprezentovat titul s názvem **Interview**. Půjde o komorní hudební drama mezi dosti neomaleným rozhlasovým novinářem a ambiciózní zpěvačkou, která však na většinu jeho otázek nemá příliš chuti odpovídat. Autory této novinky jsou skladatel Zdeněk Král, libretista a režisér Marek David a textař Tomáš Novotný.

Myslím, že si naši diváci mají z čeho vybírat. A samozřejmě na repertoáru zůstává i řada našich úspěšných inscenací z minulých let.

Krásné muzikálové zážitky Vám přeje
Gabriela Petraková

INTERVIEW – původní muzikálová novinka

Ve vyčpělém rozhlasovém pořadu se zkušenému moderátorovi střídají hosté jako na běžícím páse. Rozhovory se pro něj staly směsí rutiny s nudou a lehkovázností. Do té doby, než k němu do studia usedne neznámá žena. Tak zní anotace k muzikálové novince, kterou uvedeme ve světové premiéře **29. listopadu 2023 v Divadle „12“**. Jak je patrné, muzikál vzniká na míru přímo pro Národní divadlo moravskoslezské. Vůbec poprvé se souborem muzikálu autorsky spolupracuje renomovaný brněnský hudební skladatel **Zdeněk Král**. V režisérském křesle se také poprvé objeví **Marek David**, který je společně se šéfkou muzikálového souboru **Gabrielou Petrákovou** i autorem námětu. Libreto (scénář a texty písní) napsal **Tomáš Novotný**. Hrají **Patricia Burda Janečková**, se kterou bude v některých případech alternovat mladá nadějná zpěvačka **Nika**, pro niž bude *Interview* divadelním debutem, a ostřílený stálý host souboru **Tomáš Savka**.

Zdeněk Král – skladatel

Tento brněnský renomovaný autor se pohybuje na hranici vážných i lehčích hudebních žánrů. Na svém kontě má registrováno téměř tisíc hudebních děl u Ochanného svazu autorského (OSA). Jde o písně, hudbu k několika stovkám dílů dětského pořadu *Hybáňky*, scénické kompozice, pět oper a již dva uvedené muzikály. Za svoji tvorbu obdržel v průběhu let celý tučet ocenění v tuzemsku i v zahraničí. Je rovněž autorem dětských knih a zpěvníků a zkušeným klavíristou. Více o něm se dozvíte v rozhovoru na následující straně.

Tomáš Novotný – autor libreta

Ostravští diváci znají Tomáše Novotného především jako představitele celé řady hlavních mužských rolí v muzikálových inscenacích. V roce 2010 se poprvé představil jako Armand ve světové premiéře nové verze muzikálu *Marguerite*, následovaly inscenace *Pardon My English* aneb *T(í)o je blázelec!*, *Polská krev*, *Sázky*

z lásky (Guys & Dolls). Za postavy Josefa (*Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť*) a Maxima de Wintera (*Rebecca*) obdržel širší nominace na Cenu Thálie. Diváci jej mohou vidět také v titulní roli úspěšné muzikálové novinky *Sweeney Todd: Ďábelský lazebník z Fleet Street*, kterou na prknech Divadla Jiřího Myrona uvádíme od začátku února 2023, nebo coby Franze Liebkinda v broadwayských *Producentech*. Řadu velkých rolí vytvořil i na scéně Městského divadla Brno a je spoluzakladatelem a hercem pardubického Divadla Tří. Účinkuje rovněž v pražských divadlech Studio DVA, Hybernia či Broadway a je stálým hostem divadla Semafor. V muzikálovém souboru NDM působil v letech 2018 až 2023 též jako dramaturg. Rovněž se věnuje psaní písňových textů a na svém kontě má i překlady zahraničních muzikálů.

Marek David – režie a námět

Poprvé se objevil, coby ještě nezletilý, ve zkušebně NDM před málem deseti lety jako součást „odborné veřejnosti“, která připomínkovala workshop právě vznikajícího muzikálu *Fantom Londýna*. Poté stačil vystudovat režii na brněnské JAMU a s jeho jménem se v posledních letech setkáváme v projektech ostravských muzikálů i jinde. Jako pomocný režisér má v NDM na svém kontě *Producenty* a *Sweeneyho Todda* či slavnostní koncert *10 let muzikálu v Ostravě* pro Českou televizi. Coby asistent režie spolupracoval s divadly Husa na provázku a Činoherní studio města Ústí nad Labem. V rámci absoltorií na JAMU vytvořil inscenace Máchova *Máje* a *Lidí bez vlastností* Roberta Musila (režie a autor adaptace). Mezi jeho samostatné autorské a režijní projekty patří: *Planu* a *Plavat v jezeře* (Studio G) a komorní opera Jamese Laytona *Saudade*, uvedená v loňském roce v rámci festivalu NODO. *Interview* je pak jeho první samostatnou režijní prací pro muzikálový soubor NDM. Od sezóny 2023/2024 střídá Tomáše Novotného v pozici dramaturga muzikálu NDM. (mp)

Marek David a Tomáš Novotný
Foto Kristýna Štarhová

ZDENĚK KRÁL

Nepíši „pro sebe“, ale pro posluchače

Zdeněk Král (1971) patří mezi nejúspěšnější soudobé skladatele především vážné hudby. Na svém kontě má řadu skladeb komorních i symfonických či písňových cyklů. Doma je i v oblasti komorní opery a scénické hudby. Úspěšný a oceňovaný je také jako klavírista. Koncem listopadu bude mít na komorní scéně Divadla „12“ premiéru původní muzikálová novinka *Interview*, ke které Zdeněk Král složil hudbu. I když se převážnou část svého života pohybuje v oblasti hudby vážné, je *Interview* jeho třetím muzikálovým titulem. Předcházela mu díla *Jednou budem dál* a *Orfeus Superstar*. Při příležitosti zahájení zkoušek jsme skladateli položili několik otázek.

Tvůj hudební záběr je poměrně pestrý. Dá se říci, že se ale pohybuješ především ve světě vážné hudby. V roce 2019 a 2020 jsi dokonce od Ochanného svazu autorského získal cenu jako nejhranější skladatel vážné hudby uplynulých let. A za rok 2019 i za nejhranější skladbu z oblasti vážné hudby. Pokud však jde o muzikály, je Interview teprve tvým třetím titulem. Co tě na muzikálovém divadle láká nejvíce?

Moje touha psát muzikály je aktuální cca 15 let, kdy jsem napsal svůj první (komorní) muzikál s kamarádem Petrem Čenským. Toto dílo si však nevydobylo nikde důvěru k realizaci, a tak jsem pojal přesvědčení, že jedna věc je muzikál napsat a druhá, ta těžší, je ho realizovat. Navíc jsem od té doby neměl k dispozici žádné dobré libreto. Napsat muzikál je otázka půl roku až roku práce a psát ho jen tak do šuplíku není úplně ideální. Takže jsem se soustředil na psaní hudby, kde jsem nabídky měl, a to byla především scénická hudba k divadelním inscenacím. Proto jsem s nadšením uvítal nabídku napsat hudbu k *Interview* na námět Gabriely Petrákové, na libreto zkušeného Tomáše Novotného, se kterým nás pojí dlouholeté přátelství i pracovní věci. Těší mě také spolupráce s režisérem *Interview* Markem Davidem.

Nejen vážná hudba, ale i muzikál jako takový se vyjadřuje celou škálou hudebních stylů. V jaké hudební rovině se tedy pohybuje Interview?

O hudebním stylu *Interview* jsem hodně přemýšlel a rozhodl jsem se, že ho nepojmu nijak „bombasticky“ – se zářivými, klenutými romantickými melodiemi – ale, i vzhledem k textu a tématu, více komorně, s přesahy do jazzrocku, vážné hudby a minimal music. Není však nutné se obávat. Kdo slyšel někdy mou hudbu, ten ví, že nepíši „pro sebe“, ale pro posluchače, takže je to hudba velmi příjemná, živá, propracovaná, s důrazem na detail, na čistotu emocí. Hudba, která se snaží být co nejvíce přesná z hlediska emočního i intelektuálního.

Čím tě tematicky muzikál Interview oslovil nejvíce?

Téma mi představila Gabriela Petráková a poté ho zpracoval Marek David. Příběh dvou lidí, kteří jsou naprosto odlišní, a přesto mají v něčem podobné osudy, si mě získal. Potom text dostal do ruky Tomáš Novotný, který vykreslil oba protagonisty tak, že příběh posunul do roviny skvělého psychologického mystéria, které vás rozesměje, ale i rozpláče. A nejsou to žádné povrchní emoce, ale velmi jasné známky propracovaného, uvěřitelného příběhu. Mě to téma moc baví a těším se na to, jak bude reagovat publikum.

Interview je komorním titulem. A to jak scénicky, tak i hudebně. Nesvádělo tě při jeho komponování zabrousit do světa většího muzikálového orchestru?

K velkému orchestru ani ne. Uvědomuji si komorní charakter, který *Interview* má. To hlavní, na čem hudebně stojí, není barva zvuku, ale melodické, rytmicky živé písně a jejich pěvecká interpretace.

Pokud jde o muzikál, máš nějaké konkrétní skladatelské vzory nebo oblíbence?

Poslouchám jakoukoli muziku, která mě inspiruje, a když jsem chtěl psát muzikály,

pochopitelně jsem je i poslouchal. Nemám tolik rozhled co do počtu, ale spíše znám několik muzikálů téměř nazpaměť a slyšel jsem je i více než dvacetkrát. Týká se to např. *Producentů*, Lloyd Webberova *Fantoma Opery* a *Koček* či *Sweeneyho Todda* od skvělého Stephena Sondheima. Hodně jsem také poslouchal Leonarda Bernsteina. Jeho *West Side Story* považuji za jeden z nejlepších muzikálů, i když jeho příběh ve mně vždy vyvolával panické strachy. Z novějších miluji třeba *La La Land* nebo *Mamma Mia!*

Dříve mezi vážnou a populární hudbou byly vztyčeny pevné bariéry. Nejen autorsky, ale i lidsky. Byly to dva zcela odlišné světy. V posledních desetiletích došlo k určitému sblížování, a pokud jde o divadlo, řada tvůrců a realizátorů se pohybuje jak ve světě muzikálu, tak i opery. Cítíš dnes jinou atmosféru při samotné práci na muzikálu a ve světě tzv. vážné hudby?

To je velká pravda a mám pocit, že tento jev je nebo byl přímo typický pro českou hudební scénu. Myslím ale, že začalo postupně docházet ke sblížování, respektive k respektování. Pro skladatele vážné hudby byl často muzikál považován za něco pro ně nedůstojného a naopak skladatelé muzikálů považovali skladatele vážné hudby za jakési exoty odtržené od reality.

Na koncertě v katedrále Božského Spasitele
Foto archiv Zdenka Krále

V dnešním světě se hranice mezi oběma stranami slévají a to, co jednomu zní jako muzikálová melodie, může druhému znít jako vážná hudba a naopak. Myslím, že ta nevráživost byla také způsobena neznalostí. Já osobně jsem autor písničků, jazz, vážnou hudbu, písničky, opery i muzikálové melodie a vážím si všeho. Myslím, že každý dříve nebo později zjistí, jestli je za těmi notami hudba a upřímná touha něco sdělit, nebo jestli je to jen prázdný pytlík od bonbónů... Cestou, tak jako u všeho, je hlubší znalost, pokora a vzájemný respekt. (mp)

LUMÍR OLŠOVSKÝ

OLIVER! musí být pro diváky zážitek

Dramaturg Pavel Bár, režisér Lumír Olšovský, dirigent Marek Prášil a účinkující při zahajovací zkoušce muzikálu OLIVER!
Foto Adam Živnůstka

Lionel Bart (1930–1999)

OLIVER!

Oblíbená muzikálová klasika pro celou rodinu

Hudba a libreto	Lionel Bart
Instrumentace	William David Brohn
Český text	Jiří Josek
Úprava a aktualizace českého textu	Michael Prostějovský
Režie	Lumír Olšovský
Hudební nastudování	Marek Prášil
Dirigent	Joel Hána / Marek Prášil
Choreografie	Denisa Komarov Kubášová
Scéna	Dave Benson
Kostýmy	Andrea Pavlovičová
Dramaturgie	Pavel Bár
Sbormistryně	Martina Juríková
Vedoucí Operního studia NDM	Lenka Živocká
Sound design	Petr Šimíček
Lighting design	David Janeček

Obsazení:

Jan Pražák / Rostislav Radeckí (Oliver Twist), **Juraj Čiernik / Marek Holý** (Fagin), **Lukáš Bátor / Filip Škandera** (Lišák Dodger), **Roman Harok / Lukáš Vlček** (Bill Sikes), **Andrea Gabrišová / Michaela Horká** (Nancy), **Jan Drahovzal / Jiří Sedláček** (Bumble), **Jarmila Hašková / Soňa Jungová** (Vdova

Corneyová), **Libor Olma** (Pan Brownlow) a další

Uvádíme se zvláštním souhlasem Camerona Mackintoshe v licenci Music Theatre International (Europe) Ltd.

Premiéry 5. a 7. října 2023 v 18.30 hodin v Divadle Jiřího Myrona

Reprízy 14. 10. (18.30), 21. 10. (18.30) a 22. 10. (15.00) v Divadle Jiřího Myrona

Po několika letech se do NDM vrací režisér **Lumír Olšovský**, který u nás od roku 2011 režíroval muzikály a operety *Divotvorný hrnec*, *Čardášová princezna*, *Fantom Londýna* a *Kiss Me, Kate* (Kačenko, pusu!). Jak se do Ostravy těší, jak ho baví práce s dětskými herci a na co se u muzikálu *Oliver!* naopak mohou těšit diváci?

Lumíre, jaký bude muzikál Oliver! v Ostravě?

Špatně se mi slibuje, když mám v době tohoto rozhovoru většinu zkouškového procesu ještě před sebou. Pamatuji si svoje nejsilnější dojmy, když jsem viděl slavnou filmovou verzi poprvé v televizi. V sirotčinci panovala zoufalá beznaděj, ulice Londýna žily osvobozující hravostí, v partě klukovských zlodějíčků byla znát sounáležitost... Ale nakonec všechny postavy trápí jen to jediné

– zoufalý nedostatek lásky. O tom musí být *Oliver!* v Ostravě. Uvěřitelný, dojemný, trochu krutý, hodně zábavný, ale hlavně lidský.

Je ti příběh sirotka Olivera něčím blízký?

Oliver je příkladně čistá duše. Největším jeho prohrěškem je dobrá vůle a upřímnost. Kdybych měl být i já hodně upřímný, musel bych přiznat, že se pořád cítím být takovým malým klukem se sklony k rostačení, s velkou fantazií a někdy překvapivou odvahou. Navíc tento příběh nabízí naději, že si v životě tu a tam zasloužíme šťastné konce.

Na své současné mateřské scéně v Divadle J. K. Tyla v Plzni jsi režíroval hned několik muzikálů s dětmi v hlavních rolích. Který z nich byl nejnáročnější?

Těžko říct. Slavný *Billy Elliot* je možná náročnější v tom, že už potřetí bylo potřeba začít zkoušet znova od začátku s mladšími chlapci, když ti předešli začali odrůstat. Zkoušený muzikál *Fun Home* o komplikovaných rodinných vztazích jsem se zprvu bál pro velice křehkou tematiku, která se tam probírá. Ale bál jsem se zbytečně. *Kozí válka*, původní český muzikál z vesnice na Plzeňsku na konci 2. světové války, byla zase náročná množstvím dějových linek, takže děti byly jen střípkem celé mozaiky, která se skládala poměrně složitě. Ale žebříček náročnosti nemám. Asi je to tím, že mi práce jak s dětskými herci, tak s těmi dospělými připadá srovnatelná.

Uprostřed představitel titulu Rostislav Radeckí
Foto Adam Živnůstka

Ale přeci – je práce s dospělými a dětskými herci v něčem odlišná?

Děti vyžadují o něco větší trpělivost, o něco větší pozornost každou minutu zkoušky. Na druhou stranu dřív chápou situaci, nebo ji naopak neřeší a prostě hrají. A pamatují si každou maličkost, což může být nebezpečné! A když si je navíc naučím na drobné odměny, leze to do peněz. (Úsměv.) Jinak je to opravdu podobné.

Část dětského obsazení v muzikálu Oliver! pochází z Operního studia NDM, které v příštím roce slaví 30. výročí své existence. Je podle tebe důležité, aby si divadla sama vychovávala malé a mladé interprety?

Je to naprosto nutné! Málo je přirozených talentů, kteří se po měsíci zkoušek začnou cítit na jevišti jako doma. Většinou se děti musí nějaký čas rozkoukávat, musí se učit mluvit nahlas, otáčet se čelem k divákovi a další spoustu užitečných věcí. Dřív se v divadle tradovalo pořekadlo, že zvířata a děti na jeviště nepatří, ovšem to se jaksí nedá dodržovat, když o dětech je dnes každý třetí muzikál. Je skvělé, když máte po ruce takovou líheň nadaných a už trochu zkušených dětí.

Máš ještě v plánu nějaký další „dětský“ muzikál?

Žádný další vyloženě dětský v plánu nemám, ale hned moje příští premiéra bude rocková

Juraj Čiernik a Lukáš Vlček
Foto Adam Živnůstka

opera *Jesus Christ Superstar* a nemůžu se ubránit pokušení, že se i tam dítě objeví.

Do Ostravy se opět vracíš po sedmi letech. Na co se těšíš, čím je pro tebe Ostrava výjimečná?

Mám rád takové pracovní prostředí, kde se cítím jako doma. V Ostravě je to pochopitelné, protože jakožto Hlučíňák a absolvent ostravské konzervatoře tady skutečně doma jsem. Ulice Ostravy mám od mládí prochozené, místní dialekt je vlastně moje další mateřština. Ale i kdyby ne, chovají se tady ke mně, jako bych sem odjakživa patřil. Těším se, že si zahraju na to, že se čas vrátil. Ostravský muzikálový soubor má obrovskou tradici a prestiž, takže se budu samozřejmě snažit to nezkažit.

Oliver! bude tvoji pátou ostravskou režii. Na který ze „svých“ titulů vzpomínáš nejraději?

Zase mám vybírat? Mohlo by se říct, že správná odpověď je *Fantom Londýna*, který sklídil na jihokorejském muzikálovém festivalu DIMF tolik cen, ale ne. Na všechny inscenace mám krásné vzpomínky, všechny zkušenosti mě dál posouvaly, inspirovaly, z každého zkoušení používám příklady pro další práci.

V Plzni jsi už sedm let uměleckým šéfem muzikálového souboru. Jak se teď cítíš při práci u „konkurence“?

Především se těším na starosti jiného druhu a tím pádem na odpočinek od starostí plzeňského šéfa. Mám štěstí, že mi jedna profese neleze do druhé. Když jsem herec, nenapadá mě, jak bych tu hru zrežíroval. Když budu režisér, budu se starat jen o to, udělat co nejkrásnější inscenaci. Všichni herci musí být pyšní na svoje výkony a pro diváky musí být *Oliver!* zážitek, který je třeba prožít opakovaně.

Co vše tě v aktuální sezóně po muzikálu Oliver! čeká?

Už jsem se zmínil o *Ježíšovi*, který mi zabere zbytek podzimu, pak do Plzně zamíří

Titulní roli ztvárnil také Jan Pražák
Foto Adam Živnůstka

česká premiéra Sondheimovy *Company*, kterou v našem překladu zrežiuje Vilém Dubnička, a s koncem sezóny přivedeme na plzeňské jeviště legendárního českého *Draculu*. Ale nebyl bych to já, kdyby to bylo všechno – mezitím určitě vymyslíme spoustu koncertů a jiných mimořádných projektů. Na všechno se těším!

Děkuji za rozhovor!

(pab)

SETKÁNÍ PŘEKLADATELŮ

Některé texty muzikálu *Oliver!*, které ve starším překladu **Jiřího Joska** chyběly, pro ostravskou verzi doplnil a aktualizoval **Michael Prostějovský**. Jaké pro něj bylo pracovat s textem jiného překladatele?

„S Jiřím jsme byli kolegové, jejichž české verze muzikálových textů se v mnohém odlišovaly. Já měl před muzikály na svém kontě stovky písňových textů, on byl původním povoláním překladatel z angličtiny. Moje texty tak často byly zpěvnější, jeho pro změnu věrnější originálu. Po celá léta jsme spolu ale měli přátelský vztah a oba jsme vůči sobě cítili respekt. Jeho předčasná smrt před pěti lety mě skutečně zasáhla. A pokud jde o muzikál *Oliver!*, snažil jsem se v úpravách a aktualizaci českého libreta jít co nejvíce jeho cestou.“

Juraj Čiernik – Ivan Vanko –
Brigita Cmunťová

O ZAJÍČKOVÍ ZAPOMNÍČKOVÍ

(z cyklu **Tajemství bludných balvanů**)

**Reprízy 15. 10. (16.00), 4. 11. (17.00)
a 5. 11. (16.00) v Divadle „12“**

Poslední muzikálovou premiérou minulé sezóny se stala komorní pohádka *O zajíčkovi Zapomníčkovi*, uvedená na konci května v Divadle „12“. A její dějiště? Hned za rohem – Husův sad! Podobně jako v *Pohádce o bídném havíři*, na níž tento díl volně navazuje, totiž příběh hravým způsobem rozvíjí mytologii Ostravy a jejích bludných balvanů.

Námět pro příběh o zajíčkovi, který vše myslí dobře, ale vždy se někde zapomene, čerpal režisér Juraj Čiernik z vlastního

vytíženého a někdy mírně roztržitého života; jistě se ale se zajíčkovou situací dovede ztotožnit většina z nás. A dle premiérových reakcí se nad jeho patáliemi pobaví jak dětské, tak dospělé publikum. Inscenace je laděna komediálně a každá z věkových kategorií si v ní může najít to své. Včetně celé řady postavíček, které psal Čiernik se svými spoluautory přímo na tělo hercům muzikálového souboru v čele s titulním zajíčkem Pavlem Liškou.

Hned tři další členové našeho obsazení dosahují s počátkem letošní sezóny úctyhodného výročí: 35 let v angažmá

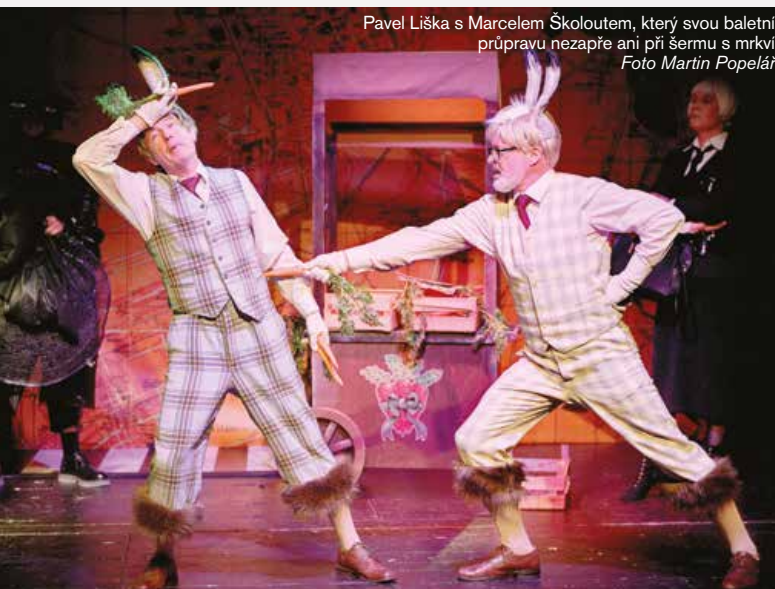
Národního divadla moravskoslezského. Prvním z nich je Zapomníčkův spolehlivý bratříček neboli **Marcel Školout**, který nastoupil do angažmá nejprve jako elév baletního souboru. Vedle pohybového talentu však brzy prokázal i ten pěvecký a přešel do souboru tehdejší operety. Jeho bohatá kariéra čítá už téměř 150 rolí, a to od zamilovaných hrdinů operet a muzikálů přes neúprosné tyrany až po různé umně charakterizované komediální role.

Eva Zbrožková nastoupila ve stejném roce do sboru operetního souboru, z něž brzy přešla k sólovým rolím svěžích a krásných dívek a postupně i k psychologicky propracovanějším charakterům včetně několika titulních rolí; v posledních letech svůj šarm propůjčovala například Marlene Dietrich v *Edith a Marlene*. V pohádce *O zajíčkovi Zapomníčkovi* si zopakovala roli schopné čarodějky Slečny Vědoucí, která to nemá úplně lehké se svými dvěma čarodějnymi kolegyněmi. Zato si výborně rozumí s chytrou liškou Zolotkou.

Třetí jubilantkou souboru je **Jarmila Hašková**, kterou krom desítek dalších rolí a rolíček znáte například jako Chůvu z původního muzikálu *Romeo a Julie*, *poselství lásky* či Mouru z *Koček*. Ze zdravotních důvodů nastupuje do naší pohádky o něco později, s naprostým nadšením však přijala zprávu, že bude s Lenkou Háčkovou alternovat postavu nazvanou Socha Špinarky: „*Mně se Špinarka líbí celý život. Odmalička jsem zpívala její písničky. Takže mně se tak trochu splní sen. Mám velký vztah překvapivě i k té soše: vždycky když jdu přes Husův sad a ona tam tak stojí... Už jsme to nacvičovali na rehabilitacích!*“

Všem třem přejeme, aby je muzikálové úlohy na další dlouhá léta naplňovaly elánem!

(hn)

Pavel Liška s Marcellem Školoutem, který svou baletní přípravu nezapře ani při šermu s mrkví
Foto Martin Popelář

Eva Zbrožková při zkoušení zavzpomínala na svou babičku loutkářku
Foto Martin Popelář

HANA ŠAROUNOVÁ

emeritní sólistka baletu (1960–1981)

V říjnu oslaví krásné půlkulaté jubileum emeritní sólistka ostravského baletu, rodačka z malé vesničky Kralice u Kutné Hory **Hana Šarounová**, jež v Ostravě prožila dlouhých dvacet let a věnovala jí skoro všechn svůj profesní život! Od dětských let vystupovala v divadle v Ústí nad Labem a v Hudebním divadle v Karlíně. Zamilovala si tanec natolik, že jej šla studovat na pražskou taneční konzervatoř a úspěšně ji absolvovala v roce 1957. Hned následovalo angažmá v pražské Alhambře. Osudným se Haně Šarounové však stalo setkání s choreografem a tehdejším novým šéfem baletu ústeckého divadla Pavlem Šmoke, který mladé talentované tanečnici nabídl angažmá. Svěřoval jí krásné a technicky náročné

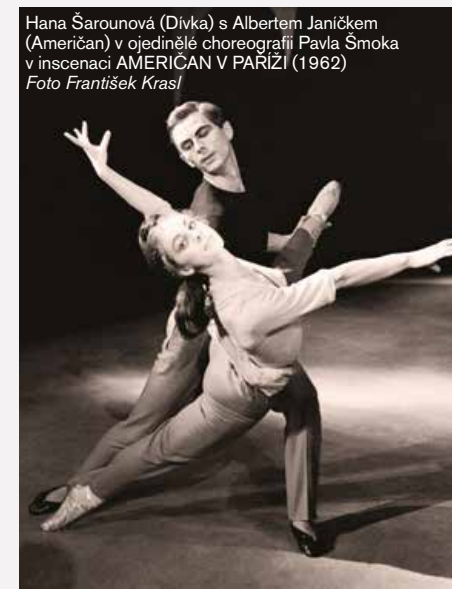
úlohy, jakými byly například role Dívky ve *Svatebních košilích* (1958), Smeraldiny v Burghauserově *Sluhovi dvou pánů* (1959) a hlavně Vojáková žena v *Nové Odysseji* (1960). **Hana Šarounová se tak stala jednou z hlavních opor Šmokových choreografií, a je nasnadě, že s Pavlem Šmoke odchází v roce**

„Moc ráda vzpomínám na ty roky v Ostravě – na Vlastičku Pavelcovou, se kterou jsme měly opravdu hezký vztah, a na Mistra Gabzdyla. Třeba, když jsme u něho byli na návštěvě v jeho domě. Měl to tam moc pěkné, byl skvělý hostitel a moc dobrý člověk.“

Hana Šarounová

1960 do ostravského baletu. Zde sdílí jako sólistka prvního oboru divadelní šatnu s vynikající a zkušenou ostravskou primabalerínou Vlastou Pavelcovou, se kterou často alternovala. Z dobových fotografií a kritik je patrné, že neoplývala jen přesnou klasickou technikou, ale i výrazným hereckým projevem. Mimo jiné v titulních či hlavních rolích baletních inscenací *Viktorka* (1961), *Romeo a Julie* (1962), *Američan v Paříži* (1962), *Svědomy* (1964) či *Popelka* (1971). Nebo v ikonickém baletu *Labutí jezero* (1965) v choreografii šéfa baletu Emericha Gabzdyla, kde zazářila v roli Odetty-Odilie a její přesvědčivý výkon byl oceňován hlavně díky její jistotě, se kterou náročné baletní prvky zatančila.

(kp, zp)

Hana Šarounová (Dívka) s Albertem Janičkem (Američan) v ojediné choreografii Pavla Šmoka v inscenaci AMERICAN V PARIŽI (1962)
Foto František Krasl

V titulní roli Vostřákovu baletu VIKTORKA (1961)
Foto František Krasl

Hana Šarounová s lotyšským choreografem Alexandrem Lembergem a s kolegyní Vlastou Pavelcovou při zkoušce inscenace PEER GYNT (1973)
Foto František Krasl

ŠKOLA, ZÁKLAD ŽIVOTA, VOLÁ...

Období končícího léta a nastupujícího podzimu je každoročně i ukončením školních a divadelních prázdnin, které střídá nový školní rok, respektive nová sezóna. A až se školní docházka, ať už jakéhokoliv stupně, týká v průběhu života většiny populace, divadla tematiku spojenou se vzdělávacími ústavami ve svých dílech nezrcadlí zase tak často, jak bychom se na základě tohoto faktu mohli domnívat. A titulů, které se slovem *škola* operují přímo v názvu, se během ostravské divadelní historie objevilo pouze osm, sedm činoher a jedna opera.

Kašpárek a žabičky hrnou se do školičky

Napříč ostravskými činoherními soubory tak například prošly inscenace her, jež byly věnovány nejmenším divákům a explicitně odkazovaly na povinnost mladé generace usednout do školních lavic. Jako třeba jeden z mnoha dílů kašpárkovské série autora, režiséra a představitele titulní role Franty Paula, tentokrát s názvem *Kašpárek a dětičky hrnou se do školičky* (1932) či *Žáby ve škole* (1946) z pera pedagoga a autora knih pro děti Františka Jungbauera, jež ve své druhé sezóně uvedlo Divadlo mladých, předchůdce dnešního Divadla Petra Bezruče (DPB).

Nebuď bulač, bojuj za korejské děti!

O pár let později, v dobách politicky vypjatých, se na jevištně pojednaný fenomén školního kolektivu zaměřila optika

ideologie, která se dramatickým dílům stala podhoubím i ideovou nadstavbou. Mládežnická skupina posloužila jako vhodný příklad, na kterém bylo předvedeno, jak světonázorově působit na dorůstající generaci, a divadelně tak demonstrovat politické teze doby. Přesně taková je hra *Hrdinové Modré školy* (1952) ředitele a režiséra MDM/DPB a později i ostravského studia Československé televize Karla Dittlera, premiérově uvedená

BITVA V GYMPLU aneb ŠTUDÁCI A KANTOŘI (1965) – Monika Pošivalová (Kutlíková)
Foto archiv

v Městském divadle mladých (MDM) v době nejtužšího ideologického tlaku poúnorových let. Titul *Hrdinové Modré školy* se stal jednou z prvních vlaštovek domácí varianty budovatelských titulů, které po válce vzniklé divadlo pro mladé vedle pohádek a české klasiky hrálo. Hra vypráví příběh party kluků z Modré školy situované v hornické kolonii, kteří si říkají Hrdinové práce, soutěží se spolužačkami sdruženými ve skupině Údernice a musí se poprat s osobnostními limity každého z nich tak, aby dostáli „náročným požadavkům doby“. Aby nebyli označeni za „bulače“ jako například někteří zaměstnanci šachty, na níž pracuje otec jednoho z pionýrů, který se potýká s absencí horníků na směnách. Je to proto, že „bulači“ myslí „postaru“ a místo rubání se věnují vlastnímu hospodářství a nesoudružsky si krmí vlastní prase ve vlastním chlívků nebo se opíjejí. Ovšem ne z hladu a z bída jako kdysi, ale proto, že nyní si naopak hezky vydělají. Z dnešního pohledu se lze nad některými replikami hry usmívat, nad některými nevěřičně kroutit hlavou a z některých mrazí. („Bylo zjištěno, že vytrhali dětem jazyky, protože zpívaly píseň o Kim-Ir-Senovi! Děti v Koreji zpívají o svobodě – za to jim vytrhávají jazyky – a takový bulač neví, že to uhlí, které nenakopal, dal vlastně těm vrahům korejských dětí.“) Ale i v této komunistickou ideologií prochnuté agitce lze najít pozitivní momenty. Například když třídní učitel motivuje rodiče, kteří se pro

samou práci a schůzování poněkud odcizili vlastnímu synovi, jak přistupovat k mladé generaci. („*Promluv si s ním. Nenadávej mu, nebij ho, ale snaž se vniknout do jeho tajemství, snaž se být spolu s ním v jeho dobrodružstvích, v jeho snech.*“) Dnešní rodinní koučové by, odhlédnuto od zbytku díla, možná zajásali nad osvícenou pokrokovostí.

Úspory, pane ministře

Inscenovány byly i hry, které pojem *škola* vnímají jako obrazné vyjádření pro schopnost zorientovat se ve složitostech života a poradit si v něm k vlastní spokojenosti, jako třeba francouzský hořce komediální titul *Škola poplatníků* (1934), který je stále aktuální tak, jako kdyby od data jeho premiéry neuběhlo téměř století. Zeť ředitele finančního úřadu je donucen kvůli dluhům své ženy začít pracovat, přičemž vymyslí projekt tzv. školy poplatníků, tedy instituce, která pomáhá lidem vyhnout se vysokým daním a díky chytře vypracovaným daňovým přiznáním vybruslit ze složitého státního systému, který občanům více bere, než dává. Nakonec tato „škola“ poslouží nejen k tomuto projektu původně nepřátelsky naladěnému tchánovi, ale i sesazenému ministru financí. A repliky typu: „*Úspory, pane ministře. Místo, abych si lámal hlavu, jak rozmnožit příjmy, zmenšoval bych vydání. Méně úředníků, omezit administrativu. ... Copak myslíte, že jsme na tohle také nepřišli? Ale můžete sáhnout na úřednictvo? Kdepak. Vždyť jsou to voličové,*“ zní, jako by si je autoři vypůjčili z mediálních výstupů dnešních dní.

Nu, láska prostě je nad všechny učitele

Nechvalně proslulým genderovým stereotypům se vysmívá Molièrova *Škola pro ženy* (2015), která v osobě pána z Pařezova Arnolfa ironicky prezentuje

ŠKOLA ZÁKLAD ŽIVOTA (DPB, 2016) – Pavla Gajdošíková (Irma Jánská), Markéta Matulová (Marta Nováková), Sarah Haváčová (Anda Pařízková), Michal Sedláček (Ada Čuňil), Ondřej Brett (Daniel Boukal), Miroslav Kudela (Gábrlik), Jakub Buryšek (Karel Peterka), Norbert Lichý (Václav Khrout)
Foto Lukáš Horký

ŠKOLA ZÁKLAD ŽIVOTA (1938) – na fotce uprostřed Gustav Nezval (Armand Cafourek), vlevo Rudolf Deyl ml. (Jindra Benetka) a Karel Palouš (Daniel Boukal), první z dívek zleva Waleská (Anda Pařízková), druhá zprava Jarmila Smejkalová (Irma Jánská), úplně vpravo Julie Jastřembská (Marta Nováková)
Foto archiv

směšně omezenou „filozofii“, jak vychovat ženu, která by svém manželovi byla zcela oddaná, bez pomyšlení na nevěru. Obzvlášť když je mezi partnery značný věkový rozdíl. Edukace je jednoduchá – mladá květinka musí být od dětství „formována“ dle libovůle jejího „pána“ neboli záměrně nevzdělána, aby ji něco takového vůbec nenapadlo. Možná sen některých mužů, každopádně ale hořce ironický (a z osobní zkušenosti vycházející) Molièrův výsměch marné snaze ovládnout sílu přirozenosti, kterou ovládnout nelze. Jde o Molièrovu první velkou komedii, která započala mistrovskou řadu titulů jako *Tartuffe*, *Don Juan*, *Misanthrop* či *Lakomec* a která také sklídila vedle velkého diváckého úspěchu i zdrcující kritiku především z řad církve, které se nelíbilo ironické znevažování církevních dogmat i instituce manželství. Proto Molière o rok později k této hře dopsal ještě jednoaktovou *Kritiku školy pro ženy*, kterou pojal jako literární a estetický manifest na obranu svých her.

Zemřel můj synáček obětní smrtí?

Zajímavým dramatickým útvarem je japonská tragická jednoaktovka *Vesnická*

škola Terakoya, v Ostravě uváděná hned dvakrát v letech 1921 a 1942. Příběh z 9. století popisuje do krajnosti vyhnanou vazalskou oddanost při ochraně šlechtického syna, jejímž důsledkem je obětování jiného nevinného dítěte. Učitel ve vesnické škole ukrývá a vydává za vlastního syna svého bývalého pána, který byl politickým protivníkem u císaře očerněn a zapuzen. Protivníkovi lidé se ale o chlapci dozvědí a žádají jeho stětí s tím, že jim učitel poskytne chlapcovu hlavu jako důkaz vykonaného činu. Učitel se rozhodne raději zabít do školy nově nastoupivšího chlapce, který je jeho chráněnci podobný, než by ublížil potomkovi svého dobrodince. Příběh dosahuje překvapivého rozuzlení, když se učitel dozvídá, že rodiče nového žáka poslali do školy právě proto, aby svou mučednickou smrtí nejen zachránil svého spolužáka, ale rovněž potvrdil i jejich oddanost pánovi. V našich podmínkách může téma hry působit poněkud drasticky a vzdáleně evropskému chápání, o to plastičtěji ale ukazuje zjevné rozdíly mezi kulturami.

Iks, kosinus, parabola.

Základ života je škola!

Zato našemu vnímání je už devadesát let blízký humor komediálního titulu *Škola, základ života*, který vychází z humoristické knihy *Študáci a kantoři* spisovatele a učitele Jaroslava Žáka. V Ostravě byl uváděn třikrát, v první inscenaci Národního divadla moravsko-slezského (1938) hrály takové budoucí hvězdy stříbrného plátna jako Jarmila Smejkalová, její první manžel Rudolf Deyl ml., Blanka Waleská, Gustav Nezval, ale také budoucí primabalerína a choreografka Julie Jastřembská. Posléze se titul objevil na repertoáru DPB pod názvem *Bitva v gymnplu aneb Študáci a kantoři* (1965), aby se k němu po padesáti letech stejná scéna vrátila a *Školu základ života* (2016) s podtitulem „hudební komedie nejen pro pamětníky“ představila i současnou generaci školou povinných. (at)

Kouzlo
jevištní
výpravy

VLADIMÍR ŠRÁMEK

Se vši skromností...
(23. 8. 1927 Praha – 5. 3. 2012 Praha)

Foto František Krasl

Jasný, čistý pohled očí orámovaných obroučkami brýlí, lehký, jakoby maličko nesmělý úsměv, promyšlená mluva s pečlivě volenými co nejpřesnějšími slovy, síla klidu vyzařujícího do okolí – klidu jen tu a tam lehce zvýrazněného srdečným smíchem. Právě tak kolegové vzpomínali na Vladimíra Šrámku. Měl-li by být někdo prototypem skromného, nenápadného umělce, postávajícího v pozadí, který je přesto

výrazný ve svém scénickém úsilí, byl by to bezpochyby právě on.

Jeviště nesmí být upovídané

Když se po válce rozhodoval, čemu se bude věnovat po maturitě, váhal mezi architekturou a divadlem. Nebylo divu, působily na něj hned dva silné vjemy: jako rodilý Pražák byl ovlivňován charakterem města, jeho architekturou a atmosférou, zatímco rodina

žila naplno divadlem a uměním. Do jeho práce (nakonec divadelní) se s osobitostí propsalo obojí. Jeho scénografická díla nezřídka připomínala velkolepé architektonické stavby, ale nepotřeboval k tomu žádné těžké a popisné konstrukce. Pro své realizace hledal výstižnou zkratku, abstraktní tvar, scéna jako by promlouvala k divákovi a skrytě mu předávala poselství hry. Ale jak sám říkal, jeviště nesmělo být upovídané. Mělo jen nenápadně dokreslit autorovu myšlenku a atmosféru. Prostřednictvím promyšlených náznaků, linií a materiálů, a přesto s mnohdy dechberoucím účinkem nakonec vytvořil pro ostravské divadlo přes úctyhodných 260 scénických výprav.

Jeviště je místo, které musí mít svou vůni

Scény byly výsledkem Šrámkova hlubokého studia a neustálého zkoumání, prověřování a hledání. Měl ostatně výborný vzor ve svém učiteli, znamenitém scénografovi Františku Trösterovi. Ten stál roku 1946 u založení první katedry scénického výtvarnictví na světě na pražské Akademii múzických umění a nastoupivší Vladimír Šrámek byl jedním z prvních studentů nového oboru. Naučil se, že všechny prvky na scéně musí být v harmonii a každá nepravdivost na jevišti se hned pozná. Šrámkovy návrhy a kresby ostatně jako by zrcadlily jeho skromnou osobnost. Ačkoliv působily klidně, neokázale a prostě, vyzařovaly také vnitřní zapálení pro myšlenku a nabízel i dynamickou hravost.

Jeviště je tvořeno pohybem

Do Ostravy přišel na začátku sezóny 1950/1951 společně se skupinou skvělých umělců a tvůrců z divadelního studia DISK – Vlastou Vlasákovou, Jaroslavem Nedvědem, Dagmar Veselou či režisérem Lubošem Pistoriem. „*Přišli jsme tenkrát do Ostravy, protože jsme měli pocit, že je nás třeba právě tady. I když jsem k Praze nikdy neztratil vztah, v Ostravě jsem poznal spoustu správných lidí. Ostrava mě od začátku chytla svěžestí problémů,*

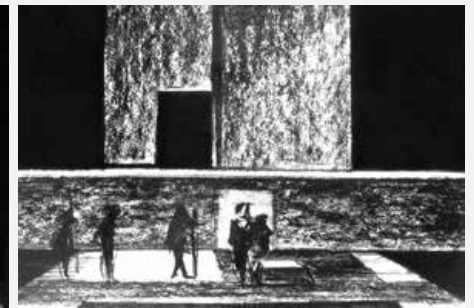
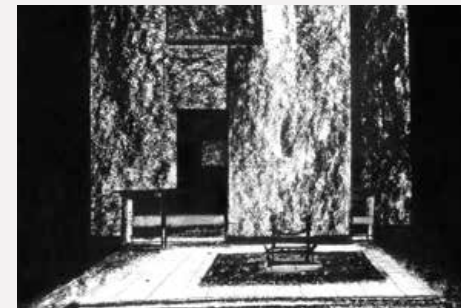
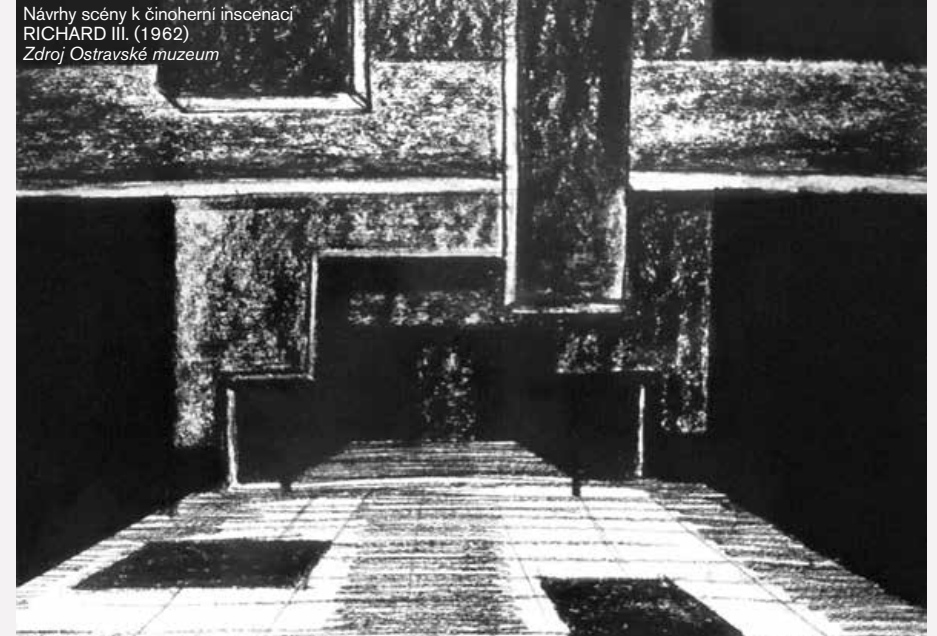
jasností kontur. Výtvarně je to velice dramatické město, rudé nebe, vysoké pece, struska, zní to možná banálně, ale pro výtvarníka je to skutečně velmi působivé. Je to město, které žije plným životem, a lidé v něm jsou přímí a nezáladní.“

Nebylo to ale první Šrámkovo setkání s Ostravou. Už jako student zavítal do Státního divadla v Ostravě, kde v roce 1949 pod dohledem tehdejšího výtvarníka Josefa Duška debutoval inscenacemi *Volá vás Tajmyr, Zrcadlo, Ženitba* či *Žižka (Hodina předjiti)*; ovšem jeho první skutečně samostatnou výpravou byla až scéna k sovětské hře Nikolaje Vinikova *Slavík a přehrada* (1950). O deset let a téměř pět desítek výprav později, v pouhých třiatřiceti letech, se Šrámek po odchodu scénografa Jana Obšila stal v Ostravě šéfem výpravy. Spolupracoval se všemi čtyřmi divadelními soubory, přicházel do kontaktu s nejrůznějšími žánry a režiséry. Některé spolupráce byly v mnohém zásadní, zejména s režiséry Vladimírem Hamšíkem, Iljou Hylasem, Miloslavem Nekvasilem a Radimem Kovalem. Zvláště spojení s Kovalem obohatilo ostravskou divadelní tvorbu o inscenace, o nichž se dnes hovoří jako o legendárních.

Jeviště, jež ovládl Richard III.

Tou nejcitovanější se stala bezpochyby inscenace Shakespearovy historické hry *Richard III.* (1962). Detailní režie Radima Kovala vynikla na Šrámkově scéně – obě složky fungovaly v neopakovatelné souhře. Každý pohyb a přesun měl svůj pevný řád. Děj na jevišti připomínal šachový souboj, v němž každý tah na přesně rozvržené šachovnici byl promyšlenou strategií. Prázdnou (jen lehce nakloněnou) podlahu dynamicky proměňovaly pouze vertikální a horizontální panely umístěné na tazích. Stávaly se pomyslným bludištěm, chrámovými klenbami, figurkami na šachovnici, gilotinou i barikádami. První panel padá už ve chvíli, kdy Richard začíná odhalovat své podlé plány, další pak ve chvíli, kdy donutí Annu k prvnímu ústupku, aby jí tak zamezil cestu

Návrhy scény k činoherní inscenaci
RICHARD III. (1962)
Zdroj Ostravské muzeum

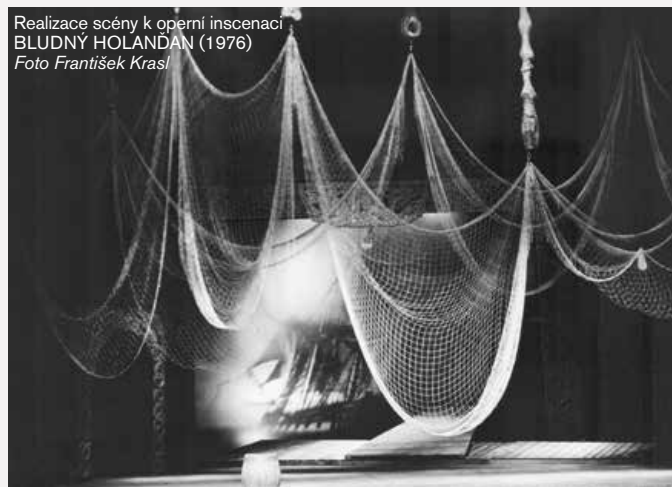
zpět – zpět do svého života i zpět ze spárů jeho intrik. První taktický tah se Richardovi zdařil. S každým dalším obrazem se prostor utvářel stále komplikovaněji a komplikovaněji až k poslednímu obrazu Richardovy smrti, kdy se prostor opět navrátil ke své syrové prázdnotě. Šrámkova ikonická scéna doslova ohromila kritiku i publikum, navíc rozvinula novou etapu Šrámkovy tvorby: v ní se snoubila úspornost detailu s vyklizeným jevištěm a hravostí světla.

Ač rodilý Pražák a spolupracovník i jiných českých a zahraničních divadel, zůstal Ostravě a zdejšímu divadlu věrný čtyři desetiletí, z toho tři desítky let jako šéf výpravy (1960–1990). Divadlo reprezentoval i na mnohých výstavách scénografie, účastnil se několika ročníků Pražského Quadriennale

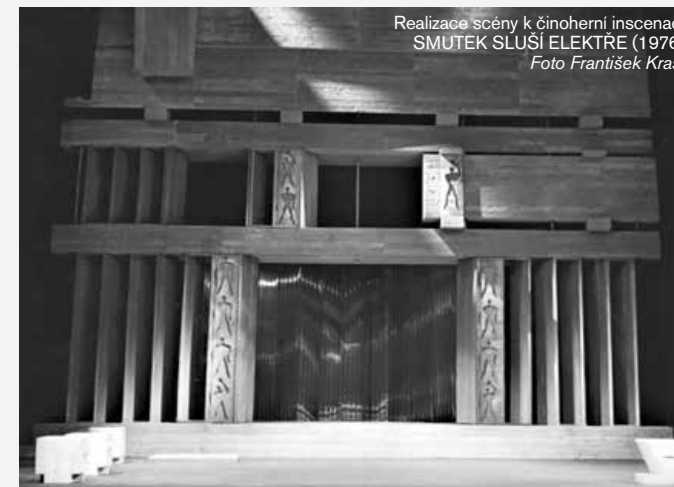
a organizoval také pravidelné výstavy a národní přehlídky české scénografie. Za svou práci získal řadu vyznamenání a ocenění. Jeho úctyhodné činnosti byla věnována i výstava, kterou se mu Ostravské muzeum ve spolupráci s NDM rozhodlo věnovat k 85. narozeninám; jejího zahájení se však již nedomohl. A tak připomínkou výstavy, a především jeho práce zůstala publikace *Magie divadelního prostoru* vydaná Ostravským muzeem ve spolupráci s NDM, která je doposud jedinou monografií o tvorbě tohoto významného umělce. Šrámek ovšem o slávu nikdy neusiloval, vždy pracoval se vši skromností a nikdy neopomenul dodat: „*Když někdo chce dělat divadlo, musí se smířit s tím, že si neudělá každou čárku sám. Je to týmová práce.*“ (to)

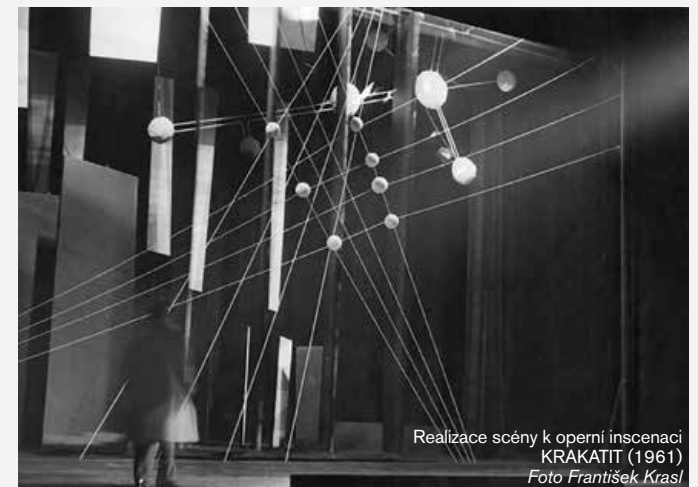
Realizace scény k činoherní inscenaci
RODINNÉ SHROMÁŽDĚNÍ (1963)
Foto František Krasl

Realizace scény k operní inscenaci
BLUDNÝ HOLANĎAN (1976)
Foto František Krasl

Realizace scény k činoherní inscenaci
SMUTEK SLUŠÍ ELEKTŘE (1976)
Foto František Krasl

Realizace scény k operní inscenaci
KRAKATIT (1961)
Foto František Krasl

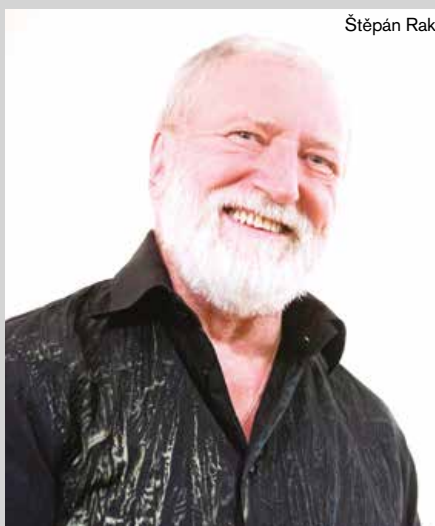
NDM EXTRA

MIMOREPERTOÁROVÉ AKCE, PŘEDNÁŠKY, DEBATY, BESEDY A VÝSTAVY

XXIII. CYKLUS KOMORNÍCH KONCERTŮ

PROF. ŠTĚPÁN RAK A JEHO TVORBA
19. října v 19 hodin ve slavnostním sále
Divadla Jiřího Myrona

Životní a umělecká dráha Štěpána Raka je podrobně zmapována v řadě encyklopedií, v rozhovorech pro naše i zahraniční televize, pro rozhlas i pro řadu novin. Připomeňme alespoň to nejpodstatnější z posledních let. V roce 2000 byl Štěpán Rak jmenován historicky prvním vysokoškolským profesorem hry na kytaru v České republice. Titul mu udělil prezident Václav Havel. V roce 2001 byl jako první kytarista na světě pozván k sólovému vystoupení na slavné moskevské konzervatoři P. I. Čajkovského. Ohlas koncertu, kterého se zúčastnily špičky ruského hudebního života, byl zcela mimořádný a vyústil v další pozvání. V témže roce vystoupil společně s Alfredem Strejčkem v Mexiku s koncertním projektem k počtě J. A. Komenského *Vivat Comenius*. Bylo to již čtvrté společné turné těchto umělců po americkém kontinentu. V roce 2002 vystupuje Štěpán Rak opět na moskevské konzervatoři a na prestižním světovém festivalu Moskevský podzim.

Štěpán Rak

K třiasmdesátí zemím, které do té doby se svou kytarou navštívil, přibýlo v tomto roce ještě Japonsko. V únoru 2004 byl Štěpán Rak pozván na koncertní vystoupení jako první český kytarista do Číny. V pekingském divadle oslnil svým koncertem *Chvála čaje*. V březnu 2004 byl hostem mezinárodního kytarového festivalu Světoví mistři kytary, který se konal v Kalifornii v USA, kde se s velkým ohlasem setkala Rakova

celovečerní suita pro sólovou kytaru *Dvacet tisíc mil pod mořem*. Během roku 2005 navštívil se svou kytarou řadu zemí i mnoho míst naší republiky v rámci oslav svého jubilea. V listopadu 2006 byl Štěpán Rak obdarován světovým unikátem z díla sochaře Jana Reřichy, kamennou kytarou. Tato kytara má zcela výjimečné rezonanční vlastnosti, které Štěpán Rak využívá ve svém projektu Kytaroterapie. Koncem listopadu 2007 oslavil koncertem na HAMU spolu se svými absolventy čtvrtstoletí oboru hra na kytaru, který v roce 1982 na HAMU založil. Významným okamžikem bylo vystoupení v listopadu 2007 ve Florencii v Galerii Uffizi, kde společně s Alfredem Strejčkem provedli Komenského *Obecnou poradu* před obrazem Komenského od samotného Rembrandta. V prosinci pak došlo k vydání výběru z díla Komenského *Obecné porady o nápravě věcí lidských*, kterou oba umělci pokřtili. Štěpán Rak je osobností, která si své posluchače podmaní intenzitou prožitku, interpretačním mistrovstvím a absolutním splynutím interpreta a skladatele v jedné osobě s duší hudby. (hf)

ÚVODNÍ SLOVO KURÁTORA VÝSTAVY

KATEŘINA BARABÁŠOVÁ:
DO OČÍ BIJÍCÍ

1. září – 13. listopadu 2023
v Galerii současné malby v Divadle
Antonína Dvořáka
Vernisáž 20. září 2023 v 17 hodin

Kateřina Barabášová (* 1986) našla svůj charakteristický rukopis již v době svých studií na výtvarném oboru Univerzity Palackého v Olomouci (absolvovala v roce 2011), kde mezi její školitele patřili například malíř David Jedlička či malíř a performer Vladimír Havlík. Už tehdy se začala pohybovat na hraně mezi expresivně rozvolněným malířským jazykem a insitně naivistickým zjednodušením motivů.

V Ostravě se od roku 2009 představila již několikrát (2009 – Galerie Jáma 10, 2011 – Galerie Dole, 2017 – Galerie Saigon, 2021 – Galerie Dolu Michal, Galerie Student). Zdá se tedy, že její malířský styl je pro zdejší galeristy i diváky něčím velmi přitažlivým a blízkým. Také její obrazy z let 2021–2023, které vystaví na začátku nové divadelní sezóny v Galerii současné malby v Divadle Antonína Dvořáka v Ostravě, dokládají, že svůj styl dále pozoruhodně rozvíjí a variuje i v současnosti.

Svá plátna maluje převážně technikou akrylové malby, někdy využívá i techniku oleje, jindy zase obě kombinuje. Její obrazy jsou typické skicovitostí podání a nehledanou přímočarostí vyjadřování. Motivy zvířat, rostlin a věcí chvatně

Smrť žlutého kanárka, 145 x 195cm, kombinovaná technika na plátně, 2021

načrtává na plátna a nechává je působit v jejich „nahozenosti“ a nedokončenosti. Pro racionální kontrolu, promyšlený kompoziční rozvrh, dotahování detailů a sofistikované vrstvení odkazů zde není ani místo, ani čas. Důležitá je především rychlost a bezprostřednost vyjádření. Jenom díky ní mohou vznikat poutavá náhodná setkání a nečekané spoje nabitých silným surreálně poetickým nábojem. Prostřednictvím zvolených motivů autorka formuluje kritické glosy k aktuální úrovni mezilidských vztahů, utrpení,

násilí, ale i k předsudkům a narůstající vyprázdňenosti lidské komunikace, stejně jako k environmentálnímu ohrožení. Souběžně s tím ale na povrch pláten vyplouvají i autorčina ryze osobní témata: rodinná traumata, vzpomínky z dětství, nepojmenované strachy. Teprve pak může naplno vyznít neomezená živelnost silných prožitků, emocí, okamžitých nápadů a vizí, z nichž nutně resultuje barevně křiklavá, tvarově přepjatá i výrazově exaltovaná nadsázka, v níž nelze vést dělicí hranici mezi osobním a obecným. Martin Mikolášek

SLAVNOSTNÍ SÁL NESE VE 105. SEZÓNĚ JMÉNO EMANUELA BASTLA

Slavnostní sál vznikl při rekonstrukci Divadla Jiřího Myrona a byl otevřen 28. října 2018 ke 100. výročí vzniku republiky. Stylové historické prostory v prvním patře Divadla Jiřího Myrona s výhledem na katedrálu Božského Spasitele slouží koncertům, výstavám, společenským setkáním a divadelním představením. Každou sezónu nese sál jiné jméno, a sice jméno významného představitele ostravského kulturního a společenského života spojeného s historií našeho divadla.

EMANUEL BASTL
Vernisáž 5. října 2023 v 17 hodin

V sezóně 2023/2024 ponese slavnostní sál jméno **Emanuela Bastla**. Stane se tak v jubilejním roce Bedřicha Smetany, neboť právě Bastl byl jedním z nejvýznamnějších dirigentů Smetanových oper.

Emanuel Bastl (1874–1950) utvářel ostravský hudební život již od roku 1916, kdy řídil operu u společnosti Antoše Frýdy (později Antonína Drašara), sídlící v Národním domě. V květnu roku 1919 byl pověřen vedením opery nově založeného Národního divadla moravskoslezského. Zasloužil se nejen o vybudování profesionálního českého operního souboru, ale i o jeho vysokou dramaturgickou úroveň.

Jeho dvanáctiletým ostravským působením se jako notová linka linula Smetanova hudba. Postupně nastudoval všech 8 skladatelových oper a pomyslným vrcholem jeho cílevědomé práce se stal Smetanovský cyklus v jubilejním roce 1924. Výstava věnovaná tomuto významnému dirigentovi a jeho interpretaci Smetanových oper bude mít vernisáž 5. října 2023 v 17 hodin před premiérou muzikálu *Oliver!* (pp, to)

Zdroj archiv NDM

Zajímá tě **kultura** a vše okolo ní?

Chceš chodit **do divadla,**
na koncert,
do galerie
s partou lidí za fajn ceny?

Toužíš vidět „**pod pokličku**“
a zjistit, jak funguje zákulisí
a jací jsou umělci?

Přidej se k nám!

mladydivak.cz

Mladý divák vytváří komunitu lidí, kteří **♥ kulturu**
a vše okolo ní.

DIVADELNÍ AKADEMIE TŘETÍHO VĚKU V SEZÓNĚ 2023/2024

Oblíbené přednášky o historii a vývoji jednotlivých druhů divadla, určené primárně seniorům, budou v nové sezóně pokračovat již třetím cyklem.

Po přednáškách o muzikálu v sezóně předminulé jsme se v sezóně loňské věnovali činohře. Divadelní dramaturgyně a teatroložka Alice Taussiková seznámila posluchače s vývojem činoherního divadla: prošli jsme si dějinami vývoje divadla od jeho prvopočátků ve starověku, zastavili se u nejvýznamnějších milníků formujících vznik činoherního divadla, několik přednášek bylo věnováno konkrétním osobnostem světového dramatu, jakými byli mj. Molière či William Shakespeare, jehož divadelní hry jsou považovány za východisko moderního divadla. Zabývali jsme se i divadelní teorií a terminologií či historií ostravských

divadelních budov. Všechny informace, které zazněly, byly uvedeny do kontextu s děním v konkrétních ostravských divadlech. Cyklus vyvrcholil přednáškami o režisérských a hereckých osobnostech, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj ostravské divadelní scény (Jiří Myron, Radim Koval, Jan Kačer, Bedřich Jansa, Táňa Hodanová a mnozí další).

V nastávající sezóně přejdeme od činohry k opeře. Přednášející budou tentokrát dva: Vojtěch Spurný (pedagog a hudebník – dirigent, cembalista a klavírista) se zaměří na povídání o historických souvislostech vývoje operního žánru; Jana Andělová (operní režisérka a dramaturgyně) zasvětil posluchače do procesu vzniku operní inscenace. Oba přednášející se budou střídát, členům naší „DA3V“ tak bude nabídnut zajímavý vhled jak do teoretické, tak do praktické sféry operního světa.

Přednášky „DA3V“ se konají každou druhou středu (pozor – neznamená to každou

2. středu v měsíci, ale co 14 dní!) od 10.00 do 11.30 hodin ve slavnostním sále Divadla Jiřího Myrona.

Scházíme se vždy před desátou hodinou v Ateliéru pro divadelní vzdělávání – vchod je na rohu ulic Milíčova a Čs. legií. Poté se společně útroby divadla přesuneme do slavnostního sálu.

První přednáška sezóny 2023/2024 se uskuteční ve středu 11. října.

Cena za pololetí (říjen – leden / únor – květen) pro seniory nad 60 let 500 Kč,
pro další zájemce z řad veřejnosti 700 Kč.

Máte-li o přednášky zájem, kontaktujte nás prosím na e-mailu daniela.jirmanova@ndm.cz. (dj)

Přednášky Divadelní akademie třetího věku jsou financovány z rozpočtu statutárního města Ostrava a městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

DIVADELNÍ AKADEMIE TŘETÍHO VĚKU

Přednášky o historii
a vývoji jednotlivých
divadelních žánrů,
určené primárně
seniorům
Téma sezóny
2023/2024:
OPERA.

Každou druhou středu
od 10 hodin ve slavnostním sále
Divadla Jiřího Myrona.
Začínáme 11. října 2023.

Kontakt pro zájemce: daniela.jirmanova@ndm.cz
Informace na ateliér.ndm.cz v záložce PRO SENIORY

OSTRAVA!!!
OSTRAVA!!!
OSTRAVA!!!

Alžbětinská poetická kavárna
Foto Martin Kusyn

Rozmařilá poetická kavárna
Foto Martin Kusyn

POETICKÁ KAVÁRNA

Pro příjemný rozjezd divadelní sezóny vám nabídneme hned dvě setkání, kombinující požitky duchovní s tělesným. U sklenky dobrého vína či šálku kávy se můžete zaposlouchat do krás, vtupu, romantiky i perliček české i světové poezie a prózy v podání herců činohry NDM, s živou hudbou jako doprovodem mluveného slova.

Záříjová *Poetická kavárna* se ponese v lehkém duchu, ohlédneme se za uplynulým létem a vychutnáme krásy léta babího.

Do říjnové *Poetické kavárny* vás srdečně zve ostravský bard, dlouholetý člen činoherního souboru NDM, pan Stanislav Šárský. Spolu se svými hosty vám přečte něco z díla svých oblíbených autorů. Zároveň s vámi oslaví své narozeniny, které bude mít několik dní před konáním kavárny.

**Poetická kavárna:
LETNÍ REMINISCENCE
V pondělí 18. září v 18 hodin v kavárně
Národní dům**

**Poetická kavárna:
STANISLAV ŠÁRSKÝ A JEHO PŘÁTELÉ
V pondělí 16. října v 18 hodin v kavárně
Národní dům**

Vstupenky v ceně 100 Kč zakoupíte v prodeji NDM anebo on-line na www.ndm.cz v záložce Ateliér / Poetická kavárna

(dj)

Poetické kavárny jsou financovány z rozpočtu statutárního města Ostrava, Moravskoslezského kraje a městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

POETICKÁ KAVÁRNA LETNÍ REMINISCENCE

Pořad určený
milovníkům krásného
slova a kavárenským
povalečům.

Básnit o krásách
letních dnů i nocí budou
Anna Cónová, Jan Fišar,
Kamila Janovičová,
Tomáš Jirman a Vít Roleček.
Letní atmosféru hudebně
podpoří David Schreiber.

V pondělí 18. září 2023
od 18 hodin
v kavárně Národní dům

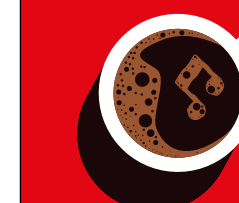
Vstupenky v ceně 100 Kč zakoupíte v předprodeji NDM
anebo online na www.ndm.cz v záložce Ateliér/Poetická kavárna

Poetické kavárny jsou financovány z rozpočtu statutárního města
Ostrava a městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

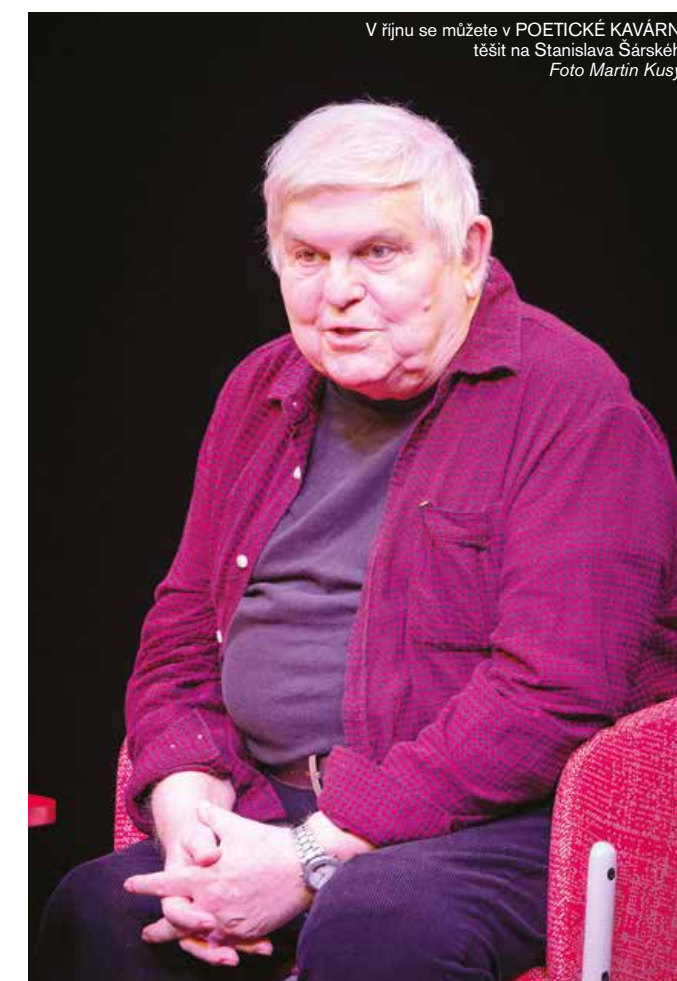
OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!

V říjnu se můžete v POETICKÉ KAVÁRNĚ
těšit na Stanislava Šárského
Foto Martin Kusyn

f Ateliér NDM je na Facebooku:
Ateliér pro divadelní vzdělávání při NDM

i Ateliér NDM je na Instagramu:
[ateliér.ndm](https://www.instagram.com/ateliér.ndm)

Spolufinancováno
Evropskou unií

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

MINISTERSTVO
KULTURY

Moravskoslezský
kraj

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

OSTRAVA!!!

klia
květinové studio

Hlučín
Ostravská 7, 747 01 Hlučín

Avion Shopping park
Rudná 3114/114,
730 30 Ostrava

www.studioklia.cz

Moment

Nakoupit a darovat krásné kousky můžete v Ostravě v 6 nadačních second handech:

Avion Shopping Park
Forum Nová Karolina
Nám. Msgre. Šrámka
Českobratrská
Poruba, Opavská
Mariánské Hory, 28. října

100 % výtěžku
darujeme českým
neziskovkám

Společně otáčíme věci prospěšně.

www.nadaceMOMENT.cz www.darujibleceni.cz

**TO PRAVÉ MÍSTO
PRO MILOVNÍKY KNIH
A SKVĚLÉ KÁVY**

KNIHCENTRUM.cz
vedle Divadla A. Dvořáka

KNIHCENTRUM.cz
Dům knihy Ostrava

**MECENÁŠSKÝ KLUB
NÁRODNÍHO DIVADLA
MORAVSKOSLEZSKÉHO**

MECENÁŠEM SE MŮŽE STÁT KAŽDÝ
VY, VAŠE RODINA NEBO FIRMA

www.ndm.cz

LÁSKA K DIVADLU
DOBRY POUST
SPOLČENÝ OIL
OSOBITÉ VÝNOVY

INFORMUJEME VÁS

KDE SI MŮŽETE ZAJISTIT VSTUPENKY
ČI DÁRKOVÉ VOUCHERY?

• **PRODEJ VSTUPENEK
v pasáži v Divadle Jiřího
Myrona, Čs. legii 148/14,
Ostrava**

pondělí 9.00 – 17.00
úterý až pátek 8.00 – 17.00
sobota 9.00 – 12.00

tel.: **596 276 203**
596 276 242

e-mail: vstupenky@ndm.cz

objednávky vstupenek nad 10 ks
tel.: **596 276 189**
596 276 260

• **PRODEJ PŘEDPLATNÉHO
v pasáži v Divadle Jiřího
Myrona, Čs. legii 148/14,
Ostrava**

pondělí 9.00 – 13.00 13.30 – 17.00
úterý 8.00 – 13.00 13.30 – 15.30
středa 8.00 – 13.00 13.30 – 17.00
čtvrtek 8.00 – 13.00 13.30 – 15.30
pátek 8.00 – 13.00 13.30 – 15.30

tel.: **596 276 202, 724 892 133**

e-mail: predplatne@ndm.cz

• **e-VSTUPENKY, DÁRKOVÝ VOUCHER a MOJE ABO**
– nakupujte, platte a tiskněte v pohodlí domova na www.ndm.cz
(zvýhodnění senior, dítě, ISIC, ITIC lze uplatnit i na e-vstupenky)

• v prodejních sítích **Colosseum Ticket** a **Ticketportal**

• **hodinu před začátkem představení u pokladny**
– v Divadle Antonína Dvořáka – telefon: **596 276 420**
– v pasáži Divadla Jiřího Myrona – telefon: **596 276 242**

• na dalších prodejních místech NDM – jejich seznam najdete na www.ndm.cz

VEŘEJNÉ GENERÁLKY

Vstupenky je možné zakoupit **on-line**, ale také v pokladně **v pasáži v Divadle Jiřího Myrona**. Na veřejné generálky platí jednotné vstupné. Konání veřejné generálky určuje inscenační tým.

CENÍK VSTUPENEK

Ceník vstupenek na jednotlivá představení a přehled poskytovaných zvýhodnění naleznete v pokladnách NDM.

U nevyprodaných představení jsou vstupenky v prodeji hodinu před začátkem představení přímo ve večerních pokladnách v Divadle Antonína Dvořáka a v divadelní pasáži v Divadle Jiřího Myrona.

PODPORUJÍ NÁS

Činnost Národního divadla moravskoslezského, příspěvkové organizace, je financována z rozpočtu statutárního města Ostrava.

Aktivity Národního divadla moravskoslezského jsou také finančně podporovány Ministerstvem kultury České republiky a Moravskoslezským krajem.

prodej – předprodej vstupenek

COLOSSEUM TICKET **ticketportal** **RENGL** **deník** **muzikál expres**

PERA+ **Klasika Plus.cz** **H** **TANEČNÍ AKTUALITY** **program**

GVUO **Státní fond kultury ČR** **NADACE ŽIVOT UMĚLCE** **OSTRAVA!!! MORAVSKÁ OSTRAVA A PŘÍVOZ**

www.ndm.cz **MINISTERSTVO KULTURY** **Moravskoslezský kraj** **OSTRAVA!!!**

REDAKCE

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Čs. legii 148/14, 701 04 OSTRAVA – Moravská Ostrava,
telefon: **596 276 111**, e-mail: vstupenky@ndm.cz

Ředitel: Jiří Nekvasil

Správní ředitel: Vítězslav Raszka

Hudební ředitel opery: Marek Šedivý

Šéf činohry: Vojtěch Štěpánek

Šéfka baletu: Lenka Dřímlová

Šéfka muzikálu: Gabriela Petraková

Šéf výpravy, scénograf: David Bazika

Šéfka marketingu a obchodu: Markéta Chlebová

Tisková mluvčí a PR: Šárka Swiderová

Umělecko-provozní šéfka: Kateřina Svobodová

Manažerka mimořádných projektů: Petra Pífková

Adresa redakce: Čs. legii 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava

Odpovědná redaktorka: Lenka Schreiberová

Autoři textů: Juraj Bajús, Pavel Bár, Tereza Cigánková, Lenka Dřímlová, Pavel Gejguš, Halina Františáková, Daniela Jirmanová, Martin Mikolášek, Hana Nováková, Tereza Osmančíková, Karolína Pečenková, Petra Pífková, Zdeněk Prokeš, Michael Prostějovský, Barbora Skálová, Kateřina Svobodová, Šárka Swiderová, Alice Taussiková, Valentýna Wojtovičová, Norbert Závodský

Program a repertoár: Milena Sladká

Technická spolupráce: Hana Marušáková

Grafická úprava: Václav Melecký

Redakční uzávěrka: 31. května 2023

Vychází: 21. srpna 2023

Vydalo: Národní divadlo moravskoslezské

Tisk: CZECH NEWS CENTER, a. s., CZECH PRINT CENTER tiskárna Ostrava

ISSN 2533-705X

DIVADLO ANTONÍNA DVOŘÁKA

PROGRAM – ZÁŘÍ 2023

1.	HRÁTKY S TRUMPEM. Laciná opera #2 (2020) – festival Ostravské dny	19.30	O
4.	MARIE ANTOINETTA – pro školy	10.00	Č
6.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	18.30	Č
9.	GALAVEČER K ZAHÁJENÍ SEZÓN 2023/2024	18.30	
10.	GALAVEČER K ZAHÁJENÍ SEZÓN 2023/2024	18.30	
13.	DALIBOR	F 18.30	O
14.	MARIE ANTOINETTA	C 18.30	Č
16.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	18.30	Č
19.	TANNHÄUSER	E 18.00	O
21.	REVIZOR	18.30	Č
22.	DALIBOR	D 18.30	O
23.	TANNHÄUSER	18.00	O
28.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	16.00	Č
29.	REVIZOR	18.30	Č

PROGRAM – ŘÍJEN 2023

1.	PRODANÁ NEVĚSTA	16.00	O
3.	MARIE ANTOINETTA	E 18.30	Č
4.	PRODANÁ NEVĚSTA	F 18.30	O
7.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	18.30	Č
10.	NORA	V. 18.30	Č
12.	TAJEMSTVÍ – obnovená premiéra	PP 18.30	O
13.	TOMÁŠ SAVKA 10+20+60s=40 – swingový koncert	19.00	K
14.	TAJEMSTVÍ – druhá premiéra	MP 18.30	O
17.	DALIBOR	E 18.30	O
18.	TAJEMSTVÍ	VOP 18.30	O
20.	ROZBITÝ DŽBÁN & CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti	IV. 18.30	O
21.	PRODANÁ NEVĚSTA	PS 18.30	O
24.	TANNHÄUSER	V. 18.00	O
25.	ROZBITÝ DŽBÁN & CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti	II. 18.30	O
26.	DALIBOR	VII. 18.30	O
28.	LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA	16.00	B
29.	LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA	16.00	B

Změna programu vyhrazena!

DIVADLO JIŘÍHO MYRONA

PROGRAM – ZÁŘÍ 2023

5.	MARNÁ LÁSKY SNAHA – pro školy	10.00	Č
9.	GALAVEČER K ZAHÁJENÍ SEZÓN 2023/2024	20.30	
10.	GALAVEČER K ZAHÁJENÍ SEZÓN 2023/2024	20.30	
14.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	18.30	M
15.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	18.30	M
16.	CARMEN	18.30	B
17.	CARMEN	18.30	B
20.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	18.30	Č
23.	DONAHA! (Hole dupy)	18.30	Č
25.	HORA	18.30	B
26.	MARNÁ LÁSKY SNAHA	V. 18.30	Č
28.	HORA	16.00	B
30.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	18.30	Č

PROGRAM – ŘÍJEN 2023

5.	OLIVER! – premiéra	PP 18.30	M
7.	OLIVER! – druhá premiéra	MP 18.30	M
8.	HORA	N 15.00	B
10.	MARNÁ LÁSKY SNAHA	18.30	Č
11.	HORA	II. 18.30	B
12.	TESTOSTERON	18.30	Č
13.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	18.30	Č
14.	OLIVER!	PS2 18.30	M
15.	DONAHA! (Hole dupy)	16.00	Č
17.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	18.30	Č
18.	CARMEN	18.30	B
21.	OLIVER!	18.30	M
22.	OLIVER!	N 15.00	M
25.	PRODUCENTI	18.30	M
26.	PRODUCENTI	18.30	M
27.	PRODUCENTI	18.30	M
28.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	16.00	M
29.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	16.00	M
31.	TESTOSTERON	18.30	Č

Změna programu vyhrazena!

Červeně označené dny – so, ne, svátky
O – opera, Č – činohra, B – balet, M – muzikál, K – koncert
Předplatitelské skupiny: E, F, C, D, N, V., II., VII., IV., VOP, PP, MP, PS, PS2

MOJE KARTA NDM

Více divadla za méně peněz...

- karta bude **automaticky uplatňovat výši zvýhodnění**
- **jednorázová investice** do nákupu karty 80 Kč
- je **přenosná** a můžete ji **darovat**
- uplatnění slev při nákupu vstupenek i **on-line**
- **zvýhodnění až -60 %** z ceny vstupenky
- platnost **1 rok** od data zakoupení a **bezplatná aktivace** karty na další období

VYUŽIJTE SVÉ ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY

K nákupu vstupenek akceptujeme tyto benefiční platby:

SODEXO
EDENRED
UNIŠEK
BENEFIT PLUS
GALLERY BETA

Poukázky mohou být použity pro nákup vstupenek na všechna představení NDM, více na www.ndm.cz.

NAVŠTIVTE NÁŠ DIVADELNÍ E-SHOP

Divadelní programy, CD, knihy, dárkové předměty...

www.ndm.cz

MOJE ABO

- zvýhodnění **-30% z celkové částky**
- lze zakoupit **on-line** nebo **osobně** v prodeji předplatného
- zvolte si **počet představení, termíny, sedadla i počty vstupenek**
- zakupte vstupenky na **minimálně 4 různá představení**
- **MOJE ABO je přenosné**

Šetřete svůj čas a namíchejte si své vlastní předplatné

www.ndm.cz

DIVADLO PRO VÁS – newsletter

Budte s námi v kontaktu a nenechte si ujít informace z divadla: novinky, bonusy, speciální akce.

ON-LINE REZERVACE, NÁKUP VSTUPENEK I PŘEDPLATNÉHO NA WWW.NDM.CZ

Přes on-line nákup lze využít zvýhodnění pro seniory, ISIC a ITIC

PROGRAM – ZÁŘÍ 2023

2.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
13.	TEROR	19.00	Č
17.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
19.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
20.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
21.	TANEC NEVDĚČNIC	19.00	O
22.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
23.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
24.	TANEC NEVDĚČNIC	17.00	O
26.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
27.	TEROR	19.00	Č
28.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	16.00	M

PROGRAM – ŘÍJEN 2023

1.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č
3.	TANEC NEVDĚČNIC	19.00	O
4.	TEROR	19.00	Č
6.	TEROR	19.00	Č
8.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č
15.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	16.00	M
17.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
18.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
20.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
31.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M

Změna programu vyhrazena!

SLAVNOSTNÍ SÁL EMANUELA BASTLA

PROGRAM – ZÁŘÍ 2023

21.	DIDO A AENEAS	20.15	O
24.	DIDO A AENEAS	18.15	O

PROGRAM – ŘÍJEN 2023

3.	DIDO A AENEAS	20.15	O
19.	KOMORNÍ KONCERT AGENTURY PRESTO	19.00	

ZÁKLADNÍ OBCHODNÍ INFORMACE PLATNÉ PRO 105. SEZÓNU

Ceny a zvýhodnění jsou poskytovány dle aktuálního ceníku Národního divadla moravskoslezského

- zvýhodnění 50% pro seniory nad 65 let, pro ZTP, ZTP/P (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- zvýhodnění 50% pro držitele ISIC karty / studentské karty, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenku (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- zvýhodnění 50% pro držitele ITIC karty / pro pedagogy, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenku (neplatí pro gala, premiéry, hostující soubory, silvestrovská a mimořádná představení)*

- zvýhodnění 50% na rodinné vstupné (pouze u takto označených představení)
- zvýhodnění se nesčítají
- NDM je oprávněno poskytovaná zvýhodnění změnit / uplatnit pouze na vybraná představení

* pokud není uvedeno jinak

INSPIROVÁNÍ
TRADICÍ...

Více na www.ndm.cz

NEJVĚTŠÍ MEZINÁRODNÍ FESTIVAL DUCHOVNÍ A STARÉ HUDBY V ČR

shf 2023
svatováclavský
hudební
festival

23
koncertů

JUBILEJNÍ
20. ROČNÍK
05 – 28/09/2023

Koncert
v kostele je
zážitek

15/09
OSTRAVA
19.00

Isabelle Druet • Philippe Bernold
PKF – Prague Philharmonia

BARVY FRANCIE
BERLIOZ / RAVEL

16/09
ALBRECHTICE
15.00

Pavel Haas Quartet
SUK / KORNGOLD
DVOŘÁK

EXKLUZIVNÍ FESTIVALOVÝ VÍKEND
DÁRKOVÝ BALÍČEK EVSTUPENEK S 20% SLEVOU JIŽ OD 960,- Kč

16/09
OSTRAVA
19.00

Pražský komorní balet
Zemlinského kvarteto
Igor Františák

BALET V KOSTELE
SMETANA / JANÁČEK

17/09
BYSTRICE
14.00

Slovenský komorní orchestr
Ewald Danel

SKLADATELÉ V4
SUK / TWARDOWSKI / TRÁNOVSKÝ
BERGER / ZELJENKA / JANÁČEK / BARTÓK

DĚKUJEME ZA FINANČNÍ PODPORU TĚMTO MĚSTŮM A OBCÍM: Albrechtice, Bystřice, Dětmorovice, Dolní Benešov, Frýdek-Místek, Hlučín, Kopřivnice, Ludčovice, Opava, Orlová, Ostrava, Ostrava – Slezská Ostrava, Ostrava – Stará Bělá

www.shf.cz

GALAVĚČER

2023/2024

JEDEN VEČER • DVĚ DIVADLA • ČTYŘI SOUBORY

POUZE 9. a 10. ZÁŘÍ 2023
v Divadle Antonína Dvořáka
a v Divadle Jiřího Myrona

INSPIROVÁNÍ TRADICÍ...